

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**NESNE İLİŞKİLERİNİN ERGENLERDE EVDEN
KAÇMA DAVRANIŞINA ETKİLERİ ÜZERİNE
PROJEKTİF BİR DEĞERLENDİRME**

**SAFİYE TUĞÇE ÖZTÜRK
2501141272**

**TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. BENGİ PİRİM DÜŞGÖR**

İSTANBUL-2017

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : Safiye Tuğçe ÖZTÜRK Numarası : 25011141272

Anabilim Dalı / Anasanat Dalı / Programı : Psikoloji Anabilim Dalı Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Bengi PİRİM DÜŞGÖR
Uygulamalı Psikoloji Bilim Dalı

Tez Savunma Tarihi : 12.06.2017 Saati : 12.00

Tez Başlığı : Nesne İlişkilerinin Ergenlerde Evden Kaçma Davranışına Etkileri Üzerine Projektif Bir Değerlendirme

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin KABULÜNE OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Yrd. Doç. Dr. Ayşe Elif YAVUZ SEVER		KABUL
2- Yrd. Doç. Dr. Bengi PİRİM DÜŞGÖR		KABUL
3- Yrd. Doç. Dr. İrem ERDEM ATAĞ		Kabul

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Yrd. Doç. Dr. Göklem TEKDEMİR YURTDAS		
2- Yrd. Doç. Dr. Neslihan ZABCI		

ÖZ

NESNE İLİŞKİLERİNİN ERGENLERDE EVDEN KAÇMA DAVRANIŞINA ETKİLERİ ÜZERİNE PROJEKTİF BİR DEĞERLENDİRME

SAFİYE TUĞÇE ÖZTÜRK

Bu çalışma, evden kaçan kız ergenlerin ilk nesneleriyle ilişkileri ve ruhsallıklarındaki ortaklıkların açığa çıkarılmasını hedeflemiştir. Evden kaçma davranışının altında yatan temel problematiklerin anlaşılması amacıyla araştırma kapsamında en az bir kere evden kaçma davranışı göstermiş 13-18 yaş arası 15 kız ergen ile psikanalitik yönelimli klinik ön görüşme yapılmış, Rorschach ve Tematik Algı Testi uygulanmıştır.

Ergenlere uygulanan Rorschach Testi ile elde edilen veriler, “Rorschach Türk Ergen Normları” ile karşılaştırılmış ve farklılıklar değerlendirilmiştir. Ayrıca evden kaçan ergenlere uygulanan Rorschach Testi ve TAT’den elde edilen veriler Fransız Okulu’na bağlı kalınarak içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Yapılan istatistiksel değerlendirmeler ve içerik analizi sonucunda, 15 hastanın protokollerinden elde edilen bilgiler, ilk nesneleriyle ilişkilerinin kalitesinin bu ergenlerin evden kaçma davranışına etki ettiği yönündedir. Bulgular, bu ergenlerin ilk nesnelerinin kapsayıcı olamayan ya da endişe veren nesneler olduğunu ve katılımcıların bu ilk nesnelerden ayrışmakta zorlandıklarını ortaya koymuştur. Ergenlikle birlikte artan dürtüsellik ile baş etmeye çalışan bu ergenlerin, savunma mekanizmalarının yeterli olmadığı dolayısıyla bu ergenlerin içsel/dışsal bir dayanağa yoğun bir ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Evden Kaçma, İlk Nesne, Ev, Projektif Testler.

ABSTRACT

EFFECTS OF EARLY OBJECT RELATIONS ON RUNAWAY BEHAVIOURS OF ADOLESCENTS: A PROJECTIVE EVALUATION

SAFİYE TUĞÇE ÖZTÜRK

In this study, it was aimed to reveal common grounds of primary object relations and current psychic states of runaway adolescent girls. On the purpose of understanding the main problems underlying the runaway behavior, 15 adolescent girls that aged between 13-18 years and had run away from home at least one time have been subjected to a psychoanalytically oriented interview. The evaluation was followed by the administration of the Rorschach Test and Thematic Apperception Test (TAT).

The results of Rorschach Test were compared to “Rorschach Turkish Adolescent Norms” and disparities were evaluated. Overall findings of Rorschach Test and TAT were assessed by the content analysis of the French Psychoanalysis School. Additionally, the results of statistical evaluation and content analysis acquired from test protocols of 15 patients showed that the nature of early object relations has significant effects on adolescents’ running away behaviors. Findings demonstrate that the adolescents’ primary objects are either non-containing or disturbing and the participants have had difficulties to split away from their objects. It is interpreted that adolescents who are trying to cope with increasing impulsivity which is a result of puberty period have inadequate defense mechanisms, thus, they are in great need of interior/exterior support systems.

Keywords: Running Away from Home, Primary Object, Home, Projective Tests.

ÖNSÖZ

Bu çalışma kapsamında eyleme geçme durumlarından biri olan evden kaçma davranışını gösteren ergenlerin ilk nesneleriyle ilişkilerini anlamak hedeflenmiştir. Ergenlik döneminde eyleme geçme davranışları hakkında pek çok çalışma yürütülmesi ancak evden kaçma gibi ruhsallığı pek çok yönüyle etkileyen bir eyleme geçme davranışının hiç çalışılmamış olması bu araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

Lisans ve Yüksek Lisans sürecim boyunca tüm sorularıma içtenlikle yanıt veren, psikanalize, ergenliğe hatta kapsanmaya dair pek çok şeyi kendisinden öğrendiğim ve her alanda örnek aldığım değerli tez danışmanım ve hocam Yrd. Doç. Dr. Bengi Pirim Düşgör'e bana ve tezime yaptığı katkılardan dolayı çok teşekkür ederim.

Psikanalizle buluşmamı sağlayan, okul ve okul dışında verdiği eğitimlerle, tecrübesi, bilgi birikimi, heyecanı ve desteğiyle gelişimime çok büyük katkılar sağlayan değerli hocam Prof. Dr. Tevfika İkiz'e, tüm sorularımı tüm içtenliğiyle yanıtlayan, anlayış ve desteğini hep hissettiren sevgili hocam Yrd. Doç. Elif Yavuz Sever'e, istatistik konusunda değerli yardımlarını esirgemeyen ve cömertçe vaktini ayıran sayın Uzm. Psk. Olcay Tüzün'e teşekkür ederim.

Tüm süreç boyunca desteğini hiç esirgemeyen, bu süreci benim için kolaylaştıran değerli Müdürüm Savaş Zararsız'a, benzer süreçleri yaşadığımız ve hep dayanıştığımız çalışma arkadaşım Uzm. Psk. Ece Bişirir'e ve desteğini esirgemeyen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim.

Bu süreci tamamlayabilmem için ihtiyaç duyduğum zamanları bana tanıyan ve bu süreç dışında da sürekli desteğini talep ettiğim ve tüm içtenliği, bilgi ve tecrübesiyle yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Fadıl Ayan'a ve yine ihtiyaç duyduğum zamanı sağlayan içten yardımı için Dr. Cansu İntizamoğlu'na teşekkürü borç bilirim.

Lisans hayatımın başından bugüne her alanda bana destek olan, yaşamımı kolaylaştıran, yüksek lisansa başlama sürecimle birlikte daha pek çok şeyi borçlu olduğum canım dostum Şevin Ayan’a, akademik bilgisi ve yardımlarını hiç eksik etmeyen, destek istediğim her an yanımda olan, varlığıyla güven ve mutluluk veren güzel dostlarım Cansu Paçacı Sunkar ve Pelin Gülen’e yanımda oldukları için en derin teşekkürlerimi sunarım.

Yalnızca tez yazım sürecimde değil her zaman desteğini ve sevgisini hissettiğim, çalışmanın tüm sıkıntılı süreçlerini benimle birlikte yaşayan ve sabrını esirgemeyen Murşit Sezen’e, bana tüm bu olanakları sağlayan, hep yanımda olup sevgisini hissettiren güzel anneme, canım babama ve minik kardeşim Gökçe’ye içten ve sonsuz teşekkürler.

Son olarak, araştırmaya katılmayı kabul eden tüm katılımcılara da tek tek teşekkür ediyorum.

Safiye Tuğçe ÖZTÜRK

İstanbul, 2017

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

EVden KAÇMA DAVRANIŞI VE EVden KAÇAN KIZ ERGENLERİN RUHSAL DÜNYALARININ İNCELENMESİ

1.1. Kavram Olarak Evin Tanımlanması Ve Açıklanması.....	3
1.1.1. Evin Temsili ve İşlevi	4
1.1.2. Evden Ayrılma	6
1.1.3. Ev ve Kadın.....	8
1.1.4. Sanat ve Edebiyatta Ev.....	10
1.2. Evden Kaçma Davranışının Açıklanması	12
1.2.1. Bir Eyleme Geçme Olarak Evden Kaçma Davranışı	15
1.2.2. Dünyada ve Türkiye'de Evden Kaçma Sorunsalı ve Nedenleri	17
1.2.3. Evden Kaçma ve Yasal Çerçeve	18
1.2.4. "Kaçış" ve "Evden Kaçma" Temasının Edebiyat ve Sinemada Yansımaları	20
1.3. Psikanalitik Kuramda İlk Nesne Ve Ergenlik	23
1.3.1. Psikanalitik Kuramda İlk Nesne İle İlişki	23
1.3.2. Psikanalitik Kuramda Ergenlik	28
1.4. Psikanalitik Literatürde Ergenlik Dönemi Evden Kaçma Davranışını Konu Alan Çalışmalar	31
1.5. Araştırmanın Hipotezleri.....	37

1.5.1. Kuramsal Hipotezler	37
1.5.2. İşlemsel Hipotezler.....	37

İKİNCİ BÖLÜM

NESNE İLİŞKİLERİNİN ERGENLERDE EVDEN KAÇMA DAVRANIŞINA ETKİLERİNİ İNCELEYEN BİR ARAŞTIRMA

2.1. Yöntem.....	39
2.1.1. Katılımcılar	39
2.1.2. Veri Toplama Araçları	39
2.1.2.1. Bilgilendirilmiş Onam Formu	39
2.1.2.2. Kişisel Bilgi Formu	39
2.1.2.3 Psikanalitik Ön görüşme	40
2.1.2.4. Rorschach Testi	40
2.1.2.5. Tematik Algı Testi (TAT).....	41
2.1.3. Veri Toplama ve Analiz Süreci.....	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NESNE İLİŞKİLERİNİN ERGENLERDE EVDEN KAÇMA DAVRANIŞINA ETKİLERİNİ İNCELEYEN ARAŞTIRMANIN BULGULARI

3.1. Sosyo-demografik Bulgular	43
3.2. Kişisel Bilgi Formu ve Psikanalitik Ön görüşmelere Dair Genel Bulgular	43
3.2.1. Kayıp ve Yas	44
3.2.2. Baba ile İlgili Söylemler	46
3.2.3. Dağılmış Aile Öyküsü.....	48
3.2.4 Rüya Kapasitesi.....	51
3.2.5 Anne ile İlgili Söylemler	53
3.2.6 Kaçma Davranışı Hakkında Söylemler	55
3.3. Katılımcıların Projektif Testlerine Yönelik Genel Bulgular	60
3.3.1 Evden Kaçma Davranışının Prenatal Dönemdeki Sorunsaldan Kaynaklandığı Hipoteziyle İlgili Bulgular	61

3.3.1.1. Rorschach Testi Bulguları.....	61
3.3.1.2. Tematik Algı Testi Bulguları	68
3.3.2 Evden Kaçan Ergenlerin Narsisistik Olarak Değersiz ve Kırılgan Bir Benlik Yapılanması Olduğu Hipoteziyle İlgili Bulgular.....	74
3.3.2.1. Roschach Testi Bulguları	74
3.3.2.2. Tematik Algı Testi Bulguları	79
3.3.3. Evden Kaçan Ergenlerin Savunmalarının Dürtü Denetiminde Yetersiz Kaldığı Hipoteziyle İlgili Bulgular	83
3.3.3.1. Rorschach Testi Bulguları.....	83
3.3.3.2. Tematik Algı Testi Bulguları.....	86
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	89
KAYNAKÇA	101
EKLER.....	112

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Ergenlerin Renk, Estompaj ve Clob Yanıtlarının Dağılımları.....	62
Tablo 2: Araştırmaya Katılan Ergenlerin Global, Detay ve Küçük Detay Yanıtlarının Dağılımları	74
Tablo 3: Araştırmaya Katılan Ergenlerin İçerik Yanıtlarının Dağılımları.....	75
Tablo 4: Araştırmaya Katılan Ergenlerin Hareket Yanıtlarının Dağılımları	83

KISALTMALAR LİSTESİ

Çev.	: Çeviren
Ed.	: Editör
TAT	: Tematik Algı Testi
Ark.	: Arkadaşları

GİRİŞ

Bu çalışma, evden kaçma davranışı gösteren kız ergenlerin ilk nesneyle olan ilişkilerini inceleyerek, ruhsal işleyişlerindeki ortak noktaların ortaya çıkarılmasını ve bu eyleme geçme davranışının altında yatan temel problematiklerin anlaşılmasını hedeflemiştir. Araştırmanın amacı, evden kaçma davranışını anlama, açıklama ve ruhsal süreçlerin işleyişine dair bir psikolojik bakış açısı sunmak ve bu ergenlerle yapılan ruhsal çalışmalara katkı sağlamaktır.

Ergenlik dönemindeki eyleme vurma davranışları birçok çalışmacının ilgisini çekmiş, bu konularda çeşitli çalışmalar yürütülmüş; intihar girişimleri, anoreksiya ve bulumiya nervoza, alkolizm, madde bağımlılığı gibi alanlarda pek çok çalışma yapılmıştır. Ancak eyleme vurma davranışlarından biri olan evden kaçma ile ilgili literatür çok kısıtlıdır ve ülkemizde bu ergenlerin ruhsallığını anlamak için yapılmış bir çalışma yoktur.

Ergenlik döneminde evden kaçma, çocukluk dönemine göre daha fazla rastlanan bir olgu olup, yetişkinlik döneminin hazırlayıcısı olan bu dönemdeki kaçış, sosyal, toplumsal ve psikolojik nedenlerin bir sonucu olarak ortaya çıkabilir. Jacobson (2004: 135-155) ergenliği, çocukluğa veda ile yetişkinliğin henüz bilinmeyen dünyası arasındaki yaşam olarak niteler ve ergen, çocuksu sevgi nesnelerinden başlayarak, çocukluğunda her şeyden önemli saydığı kişilere bağlanmalarından kurtulmak ve hazlarını, uğraşlarını da reddetmek durumundadır. Er geç evi terk etmeye hazırlanırken, bir yandan da yeni ve değişik kişisel ve toplumsal ilişkileri, yeni ilgileri ve yüceltmeleri, değerleri, ölçütleri de yakalamak zorundadır (Öztürk, 2011:87-98). Evi terk etmeye hazırlanan ergen, puberteyle birlikte canlanan tüm çatışmalar, ilk nesneyle yaşanmış travmatik tüm erken dönem yaşantılarla başa çıkmaya çalışır.

Ev, insana geçmişini hatırlatan, bugünü kurmasını sağlayan, düşe olanak veren, anne rahmi gibi sıcak ve güvende tutan yerdir (Gürbilek, 2014). Ancak bu çalışma kapsamında ergenlerin bahsettikleri ev, huzurun, rahatlamamanın ve ailenin

alanı olmaktan ziyade bireyi kısıtiran ve bunaltan bir alan olarak görülür. Bu anlamda evler krizlerin yaşandığı, aile fertleri arası kavgaların, tartışmaların çıktığı yerlerdir.

Çalışma kapsamında, evden kaçma davranışını en az bir kere göstermiş olan 13-18 yaş arası 15 katılımcıya Rorschach ve Tematik Algı Testi (TAT) uygulanmış ve analitik kurama göre yorumlanmıştır. Bu tez kapsamında evden kaçma davranışı hakkında temel bilgilerin edinilmesi, ruhsallıklarının daha iyi anlaşılabilmesi amaçlanmış olup evden kaçan kız ergenlerin ilk nesneyle olan ilişkileri üzerinde çalışılmıştır. Yoğun nesne kaybı endişesi sebebiyle evden kaçtıkları öngörülen kız ergenlerin sakinleştirilme, kapsanma gibi temel ihtiyaçlarının ilk nesne tarafından giderilemediği düşünülmektedir.

Çalışma kapsamında önce "ev" kavramı üzerinde durulmuş; bu kavramın getirdiği çağrışımlar, evin temsili ve evin işlevleri konularına değinilmiş ve ardından evden kaçma davranışı, görülme sıklığı, yasal çerçeve açıklanmıştır. "İlk yuva" olan anne karnının bu temsil üzerine düşen yansımalarını detaylandırarak ilk nesnenin kapsayıcılık işlevini tartışan Kuramcılara değinilmiş ve son olarak ergenlik hakkında birkaç açıklamaya değinilerek tüm bu literatür bilgileri ışığında hipotezler ortaya konmuştur.

Yapılan çalışmanın, hem ergenlerde evden kaçma davranışını bu ergenlerin ruhsallığını anlamaya yönelik bir anlayışla ele alması hem de bunu psikanalitik teorik bir çerçeveye projektif testlerin katkısıyla yapması açısından alanda önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

EVDEN KAÇMA DAVRANIŞI VE EVDEN KAÇAN KIZ ERGENLERİN RUHSAL DÜNYALARININ İNCELENMESİ

1.1. Kavram Olarak Evin Tanımlanması Ve Açıklanması

Ev, içinde insanları (aile) barındıran, duvarlarla çevrili, bölümlere ayrılmış, kendisine ait çatısı olan yapı olarak tanımlanabilir. Türk Dil Kurumu (2006), Güncel Türkçe Sözlükte "Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı. ", "Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut, hane.", "Aile" ve "Soy, nesil." gibi tanımları olan kelime, Eski Türkçe olan “eb” sözcüğünden evrilmiştir.

Evler, birey ya da ailenin sürekli olarak yaşadığı sosyal alanlar olup, içinde bulunulan çağa göre bir yapının ev niteliklerini taşıması için en az bir tuvalet, yatma ve mutfak ünitesine sahip olması gerekir. Ev sözcüğüne kültürde ve dilimizde hangi anlamların iliştilirildiğine daha yakından bakmak amacıyla içinde ev kelimesi geçen birkaç deyim ve atasözün değinmek yararlı olacaktır.

Tarlanın iyisi suya yakın, daha iyisi eve yakın

Ulu ağacın gürültüsü dal ile, mutlu evin yakışığı döl ile

Avrat var ev yapar, avrat var ev yıkar

Çarşı iti ev beklemez

El el üstünde olur, ev ev üstünde olmaz

Ev açmak

Ev bark

Evde kalmak

Evlerden uzak (ırak)

Ev yıkmak

Tüm bu deyim ve atasözlerine bakıldığında ev sözcüğünün dilimizde evlenmek, aile kurmak gibi kavramlarla birleşik şekilde kullanıldığı, kutsal, mahrem,

özel bir alan olarak bu temsilin kurulduğu görülmüştür. Ayrıca ev kavramı ile kadın kavramının yakınlığı da dikkat çekmektedir.

1.1.1. Evin Temsili ve İşlevi

Ev, koruyucu, kapsayıcı, güven veren, rahat hissettiren en temel korunaktır. Her insan zihninde evini tasarlar, yaşadığı alanın içsel bir imgesini oluşturur ve bu imge, beden imgesiyle de birleştirilerek temsil edilir. Bu temsil hem bilinçli hem bilinçdışıdır. Evle bağımız tüm bu temsiller yoluyla kurulur (Eiguer, 2013).

Oluşturduğu imgelerle ev, geçmiş, bugün ve geleceğe bir somutluk ve ruh kazandıran, insanın ilk evrenidir (Bachelard, 1996). İnsana geçmişini hatırlatan, bugünü var eden, düşe olanak veren, anne rahmi gibi sıcak ve güvende tutan yerdir denilebilir. Anne karnını hatırlatmasının yanı sıra düşe olanak vermesi işlevi de evin ruhsallığımızdaki önemini artırır. Ayrıca uykuya dalmanın ön koşulu bireyi koruyan bir çatı olmasıdır ve dolayısıyla ev, rüyanın ve ailenin rüya etkinliğinin koşuludur denilebilir. Evin en önemli işlevlerinden biri, rüya göreni kapsaması, koruması ve düş kurmanın sakinlik içinde yapılabilmesine olanak sağlamasıdır. Ev, bu işlevin dışında aynı zamanda rüyaların malzemesidir ve hakkında düşler kurulur. Dolayısıyla doğduğumuz ev, hem bizi hem de düşlemlerimizi barındıran çatıdır, mekansal ve toplumsal olarak kendimizi ait hissettiğimiz yerdir. Fiziksel bir yapı olmanın ötesinde “ev”, simgesel bir evren olarak yurt, ülke, vatan, memleket çağrışımlarını getirir (Suner, 2006)

Eiguer’e göre ev içinde etkinlikler, beslenme, dışkılama, dinlenme, cinsellik, uyku gibi belli bedensel işlevlere bağlanarak belirli yerlerde gelişirler. Evin de beden gibi bize yararlı ve doyumun kaynağı olması beklenir. Gündüz ve gece etkinlikleri alanlarını ayrı ayrı saptamak mümkündür. Bu dağılım bedensel işlevlerimizi kolaylaştırmaya da olanak sağlar. Psikanalitik yaklaşım açısından evin merkezi ebeveyn yatak odasıdır, bütün diğer yatırımlar oradan yayılırlar (Eiguer, 2013).

Yine Eiguer'e göre evin bazı özellikleri değildir; içindekileri kapsayabilmek için sağlam olmalı, rahat hissettirmeli, güven verebilmek için "sert", "yalıtkan" ve "dışarıya kapalı" olmalıdır. Ama kişiyi dış dünyadan koparmadan, etkinlikleri

geliştirmeye olanak tanımalı bu sebeple "esnek" ve "açık" da olmalıdır (Eiguer, 2013).

‘Mekânın Poetikası’ adlı kitabında evi ve insanın evle kurduğu ilişkiyi anlatan Bachelard, “Ev, bizim ilk evrenimizdir” der. Bachelard'a göre insanın eviyle olan öyküsü geçmişine yani çocukluğuna uzanan bir öyküdür. Ev, dışarıya dair beslenen tüm düşüncelerin, imgelerin, düşlerin oluştuğu, dışarının içerideki küçük halidir. İnsanın evle kurduğu ilişki daha çok çocukluk bağlamında sürdüğünden aradan yıllar da geçse, dönüp bakıldığında, çocukluğun yaşandığı o ev görülmek istenmektedir (Bachelard, 1996).

Gaston Bachelard, evi bir mutluluk mekanı olarak tarif etmiş ve diğerlerine karşı savunduğumuz, bizi kendine çeken bu mekanı, çocuk için koruyucu sınırlar oluşturan ve düşlerin barınağı olan bir mekan olarak tarif etmiştir (Bachelard, 1996). Gürbilek'e göre ise, evin kötü temsilleri de vardır: Evin ev olmaktan çıktığı, ne “çocuklukta olduğu gibi keşfedilecek bir dış” ne de “dış dünyaya karşı sığınılacak tam bir iç” olduğu bir an gelir. Evin dışarıya karşı bir sığınak olduğu ölçüde bir engel olduğu, bir iç dünya bağışlarken aynı iç dünyaya sıkıntı da verdiği fark edilmeye başlanır. Bu duygunun zamanı ve yoğunluğu evden eve, kişiden kişiye değişir (Gurbilek, 2014).

Evden bahsederken Eiguer'in bahsettiği "iç habitat" kavramından da söz etmek gerekir. İç habitat; bilinçdışı beden temsilleri, beden imgesi ve beden parçalarının temsillerinden doğru kurulur. Anne-baba, çocukluk boyunca tanınan kişilerin temsilleri ve aralarındaki ilişkiler (birbirlerine davranış tarzları) iç habitatın organizasyonuna katkıda bulunur. İç habitat, eve yerleşmeye, onu kullanmaya ve orada doyumlar elde etmeye olanak tanıyan bir ana kalıptır. İç habitat, somut mekanlar ve ortak tarih ilerledikçe yapılanan bilinçdışını içeren ikili bir temele gönderme yapar; böylelikle dış ve iç arasına bir ara bölge yerleşir. İç habitat sağlamlaştıktan sonra aile kendisini daha kapsanmış, toplanmış hissedebilecektir ve artık buradan destek alabilecektir. Bireysel imgeler de ailenin paylaştığı bu temsile biçim verirler (Eiguer, 2013).

1.1.2. Evden Ayrılma

Evden ayrılmak yalnızca maddi bir hareket değil, aynı zamanda ruhsal bir süreçtir. Bu eylem ortaya konmadan önce imgesel birçok işlemlerden geçer. Evden ayrılma dendiğinde taşınmaktan bahsedilmiyorsa, yani bu ayrılık anne-baba evinden ayrılmayı içeriyorsa durumun ergenlik döneminin bir meselesi olduğu düşünülmelidir. Ergen anne-babasından tümüyle uzaklaşmak ister. Ergenliğin ilk dönemleri bu uzlaşma meselesiyle geçerken bazı kuramcılara göre evden ayrılma ergenliğin bitişinin habercilerinden hatta koşullarından biridir (Güleç, 2014)

Fransızca'da "demeure" konut demektir ve aynı zamanda "geri zekalı" ifadesini karşılar. Burada "konutuna yapışıp kalan geri zekalıdır" iması düşünülebilir. Dil kökenleri incelendiğinde "aile yuvasından çıkamamanın" güçsüzlüğe işaret ettiğine de rastlanır. Metafor, kalanın aksine, uzaklaşmanın olgunluğuna dikkat çeker. Evi her terk ediş, ebeveyn evinden gidişin ruhsal tekrarıdır. Konutunu terk etmek, bir "özgürlüğe gitme"yi çağırır. İçeriden dışarıya, aydınlıktan karanlığa, sıcaktan soğuğa gidilir. Kişi, kendisine ait bir başka alan oluşturmak için gider. Bu aşamada nereye gittiğini bilmek önemlidir. Çünkü gitmiş olmak için gitmek ya da bir kızgınlık anında gitmek, ruhsal olarak hiç gitmemekle aynı anlama gelebilir (Eiguer, 2013).

Lauru evden ayrılmayı ergenliğin bitişinin ön koşulu olarak görmektedir ve ona göre ergenliğin sona erebilmesi için kişinin anne-baba evinden ayrılması, kendi ayakları üzerinde durabilmesi gerekmektedir (Lauru, 2013). Fairbairn (2000) de evden ayrılmayı olumlu bir süreç olarak görebilmenin mümkün olduğunu öne sürmüş ve olgun olmayan bağımlılık, olgun olmayan bağımsızlık ve olgun bağımlılık şeklinde ilerleyici üç evre önermiştir. Olgun olmayan bağımlılık, simbiyozu ifade ederken olgun olmayan bağımsızlık ise pişmanlık duymadan giden ve aynı hızla dönenleri içerir. Üçüncüsü ise bağımsız olabilmek için başkalarına ihtiyaç duyulabileceğinin kabul edilmesi ve aynı zamanda bağımsız olabilmeyi de olumlu ve gelişimsel olarak üst bir evrede tutar. Olgun bağımlılık kendi zayıf noktalarını kabul etmeyi de uzaklaşabilecek kadar güçlü olmayı da içerir.

Ruh çalışanları konutunu terk etmeyi çoğunlukla bozukluk yönüyle ele almışlardır. Eiguer'e göre ise olumlu bir hareket, değişimdir. Ona göre hayvanların yaptığı gibi deri değiştirmedığımız için ev değiştiriyoruz denebilir (Eiguer, 2013). Hareket halinde bir kadın ve iki kızının hikayesini anlatan Mermaids isimli 1990 yapımı filmde *"Harekete devam et! Yalnızca ölümler bir yerde uzun süre kalanlardır!"* mottosuna inanan anne Flax ve kızlarının karşılaştıkları her duygusal zorlukta kaçmaları ve 18 kez taşınmaları konu edilmiştir. Film sırasında tüm bu kaçışlar izleyiciye sağlıklı bir davranış olarak görünmese de, film, bazen kaçışın ruhsallığı korumak için kişinin yapabileceği tek seçenek olduğu düşündürmesi açısından önemlidir.

Ev, kişiye bir iç mekan, iç alan sağlar. İnsan, iki alan arasında, ev ve ev olmayan, dışarı ve iç dünya arasında dolaşma ihtiyacı duyar. Evini kaybetmek ise kişide ruhsal bir travma oluşturur çünkü önemli bir kapsanma alanını kaybetmiştir. Bu travmayla başa çıkmak için içsel bir değişiklik gerekli olacaktır (Eiguer, 2013). Bu travma sürecinde yaşanan bunalım, ergenlik döneminde yaşanan ayrılık ve evi terk edişe ruhsal olarak benzerlik gösterir. Hatta belki bu ev kaybı, ergenin ilk nesnelerinden ayrılışının tekrarı olarak yaşantılanır (Öztürk, 2011)

Ev, tanımı gereği "sınır" kavramıyla bir arada düşünülür ve evi var eden şey içeriden dışarıyı ayıran sınırlardır. Bu sayede ev güvenli, korunaklı ve dışarı ise tehditkar ve yabancıdır. Nikos Papastergiadis, evi gerçekten sarsan tehdidin dışarıdan değil, içeriden geldiğini, dışarıdan gelen saldırılardan kendimizi koruyabilmek, hatta evi yeniden inşa edebilmek mümkünken içten gelen patlamaların, evin travmalarla dolu oluşunun baş edilemez olduğunu ileri sürer (Suner, 2006).

Ebeveyn-çocuk ilişkilerinin tutarsız ve yüzeysel olduğu ailelere bakıldığında bu aileler sık sık yer değiştirir ve geride bıraktıkları ev için üzüntü duymazlar. Çünkü bağlanma olmadan, ayrılma sürecine girmek de mümkün olamamaktadır (Eiguer, 2013). Sağlıklı bir bağlanma süreci yaşamış kişilerde ise konutunu terk etmek, nesneleri, duvarları, mahalleyi, komşuları -bağ kurulan her şeyi- ardında bırakmak demektir.

1.1.3. Ev ve Kadın

Kadınlık anatomik bir gerçeklik olmanın yanında bir ruhsallığa da işaret eder. Ayrıca onu biçimlendiren toplumsallıktan da ayrı düşünülemez (Habip, 2007). Dolayısıyla kadınlıktan bahsedildiğinde çok kapsamlı bir konuya girilmiş olur. Ancak “kadınlık” bu çalışma kapsamında ev ve annelik bağlantılarıyla kısaca ele alınacaktır.

Freud, kadını henüz keşfedilmemiş, “meçhul ada” olarak adlandırır (Freud, 1905). Birçok kadın hastası üzerinden analizler yapmış ve bu kadınların ruhsallığı anlamaya çalışmıştır. Freud’a göre, mağara, giriş, ev, odalar; ağız, rahim, vajinayı çağrıştıran öğelerdir ve Rüyaların Yorumu’nda Freud bu bağlantılar üzerinde durur (Freud, 1900). Bachelard’a göre ise ev, “beden ve ruhtur.” İnsanın dünya üzerindeki ilk oluşumudur. Bu nedenle anneye ait sığınağın sembolüdür. Yani insanın ilk sığınağı olan rahmi çağrıştıır (Bachelard, 1996). Rahim ise kadının “yaşam veren, yaratan” etkin bir parçasıdır. Dolayısıyla ev ve vajina-anne bağlantısı doğrudan kurulmaktadır.

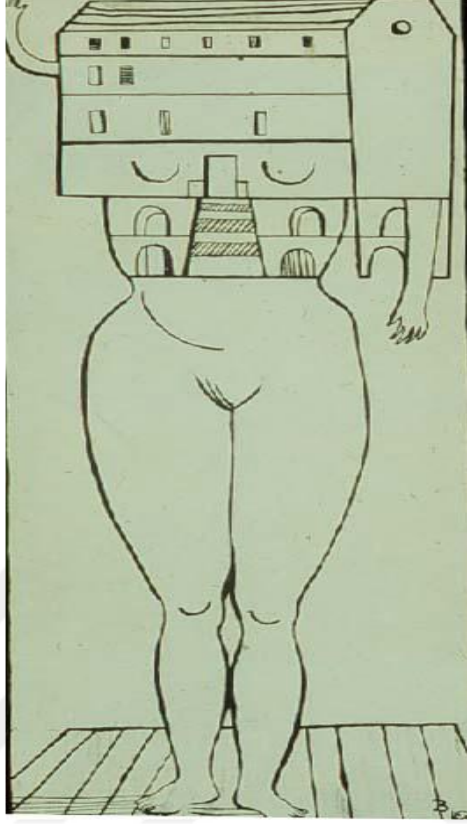
Anne, kadınlık ve ev bağlantısını kurmayı amaçlarken Yunan Mitolojisinde evinden uzaklaşan Zeus ve Demeter’in kızı Persephone’nin, anne ve kız çocuk ilişkisine gönderme yapan hikayesinden bahsetmek yerinde olacaktır. Persephone (diğer adıyla Kore), arkadaşlarıyla çiçek toplarken, bir nergisi koparmak içi annesinden ve arkadaşlarından uzaklaşır. Birdenbire yer açılır ve yeraltındaki ölüm tanrısı Pluto, Kore’yi ‘Ölümün Dünyası’na kaçıır. Hikayenin bu kısmı bazı versiyonlarda neredeyse tecavüze yakın anlatılır. Kore, yeraltına gittiğinde Persephone adını alır. Diğer önemli nokta Pluto’nun Zeus’un kardeşi yani Kore’nin amcası olduğu bilgisidir. Bu sırada Demeter, öfkesi ve acısıyla yeryüzünü kıtlığa, kuraklığa uğratmıştır. Bu kuraklık sonrasında Zeus, kardeşini Persephone’yi bırakmaya ikna etmeye çalışır ve Pluto ile tartışmaya başlarlar. Nihayetinde Persephone bırakılır ancak yeraltında bir şey yememe kuralını ihlal ettiğinden bir yanıyla yeraltı dünyasına bağlıdır. Persephone’nin yılın bir bölümünü yeraltında Pluto ile, diğer bölümünü yerüstünde annesi ile geçirmesi sayesinde mevsimler

oluşur: Persephone yeraltındayken kış, yeryüzündeyken ise bahar ve yaz gelir (Kulish ve Holtzman, 2008).

Ödipus kompleksi yerine Persephone kompleksini öneren Holtzman ve Kulish'e göre, kız çocuğun Ödipal üçgenleşmeye girişindeki en önemli konu anneden ayrılmaktır ve kız çocuk bu ayrılıkla yoğun bir ambivalans içine girer. Yoğunlaşan dürtüler ve kaybedilmesi endişe yaratan temel güvenlik duygusu arasında bir çatışma başlar. Kız çocuk bu noktada, annesiyle özdeşim kurmak ve aynı zamanda ondan uzaklaşmak durumundadır. Holtzman ve Kulish'e göre küçük kız çocuğu annesinin aşk nesneliğini babasına kaydırmaktan ziyade, bu yatırıma ek olarak babasına da yatırım yapar (Kulish ve Holtzman, 2008). Otto Kernberg de (2000) *Aşk İlişkileri* kitabında kız çocuğun ilk aşk nesnesinin anne olduğunu, Ödipal dönemle bu nesnenin baba olmaya başladığını ancak hala tabanında "anne"nin olduğunu belirtir. Dolayısıyla anneden babaya geçişte anne-kız ilişkisinin önceliğini içeren bir durum vardır.

Bu başlık altında "*...Kapana kapılmanın korkusu kapanı arzulamaya dönüşür*" diyen sanatçı Bourgeois'ın mekana dair şekiller ve bedene dair parçaları birleştirdiği çalışmalara değinmek yerinde olacaktır. "*Kadınlar ve Evler*" isimli yapıtlarında kadın bedeni üzerine evi yerleştirerek bedeni mimariye mimariyi ise bedene çeviren sanatçı bu yolla, ten ve taş, organik ve geometrik, iç ve dış, özel ve kamusal karşıtlıkları, kadın ve ev arasında kurulan sembolik anlamlar dizininin sınırlarını ve ilişkiselliğini ortaya koyar. Çoğunlukla kadınların kafasının yerinde olan evler, kadının "güven ve aile sıcaklığı"na yaptığı çağrışımları ifade eder. Tüm beden ev olarak çizildiği Kadın-Ev çalışmalarında ise pasif pozisyonundaki kadın, adeta işgal edilmeyi bekler durumdadır (İlter, 2006).

Resim 1: Louise Bourgeois, Ev Kadın

Kaynak: (İlter, 2006)

1.1.4. Sanat ve Edebiyatta Ev

Freud'un sanatçının bilim insanından önde gittiği, her şeyi daha önce gördüğü ve anlattığını, bilim insanının ise bunları daha sonra bazı yasalarla formüle ettiği görüşünden hareketle bu çalışma kapsamında sanat eserlerinde ev ve evden kaçma kavramlarına yakından bakılacaktır.

Türk Edebiyatına baktığımızda, Oğuz Atay'ın *Tehlikeli Oyunlar* romanı, bir yer, ev değiştirme hikayesidir ve bir gecekondu da geçer. “ *Karanlık, çarpık, taşlı yolların kirli meyhanelerinde iyi yarınlardan söz edilemez. Gecekondu denen yer dıştan bakınca kan-sefalet – şehvet- hırs- cinayet, içten bakınca can sıkıntısıdır*” diyen Atay'a göre içinde büyüdüğümüz ev, utandığımız geçmişimizi temsil eder (Atay, 2004). *Tehlikeli Oyunlar*'ın gecekondu, dış gerçeklikteki fakirliğin temsili olmaktan ziyade, ana karakter Hikmet'in iç dünyasından yapılmış bir oyun yeridir denilebilir. Atay'ın yaşayabilmek için iyi iç nesnelere, iyi bir gecekonduya, iyi bir

albaya ihtiyacı vardır. Hikmet, ev değiştirmiş ve iyileşmek için kendisine iyi nesneler bulmuştur (Gürbilek, 2014).

Tezer Özlü'nün eserlerine bakıldığında ise Özlü'nün evin hiçbir biçimini sevmediği göze çarpar. Bütün evlerden, evliliklerden, aile bağlarından kaçmayı isteyen Özlü'nün betimlediği ev, "*Eski, anılarla dolu, küf kokan, merdivenleri karanlık, nemli ve soğuk bir ev*"dir (Özlü, 2016). Gürbilek'e göre Özlü'nün betimlediği ev, içselleştirilemeyen, mutluluk mekanına dönüştürülemeyen bir yerdir: Ortası çökmüş demir karyolalar, tüten bir soba, akıtan bir termosifon, cızırtılı radyolar, tavandan sarkan çıplak ampuller, gölgesi ışığından büyük lambalar, gecenin soğukunu kapmış kara okul giysileri... Özlü, tüm bu iç sıkıntının kısa açık bir tanımını "*Orta sınıf evlerinin ağır, bunaltıcı havası*" şeklinde verir (Gürbilek, 2014). Anne babaya duyulan ve ifade edilemeyen öfke bu yolla eve ve eşyalara aktarılır: "*Karşı çıkmak istediğim evler, koltuklar, halılar, müzikler, öğretmenler var. Karşı çıkmak istediğim kurallar var.*" (Özlü, 2016).

Evler tabi ki filmlerin de vazgeçilmez mekanlarıdır. Özellikle 1980'lerde yapılan Türk filmlerinde bariz bir iç mekan merakı olduğu göze çarpar. Dönemin bu "iç" merakı, mahremiyeti görünür kılma, iç dünyaları gözetleme ihtiyacına hizmet etmekteydi (Gürbilek, 2014).

Nuri Bilge Ceylan filmlerinde ev temsillerine bakıldığında ise *Kasaba*, *Mayıs Sıkıntısı* ve *Uzak* filmlerini incelemek yerinde olacaktır. Bu filmlerde çocukluk ve ev kavramları masumiyet, huzur gibi kavramları çağrıştırdığı kadar "tekinsizlik" kavramıyla da iç içedir. Bu filmlerde Ceylan, evin geride bırakılamayacağına, her zaman bugüne ait meseleler olarak kalacağına işaret eder. Evden kurtulma isteğiyle ve ev hasreti, ambivalans duygular ortaya çıkararak var olmaya devam ederler. Suner'e göre bu filmlerde ev, bir yanıyla çakılıp kalmak, kısıtlanmışlık, bir yanıyla ise rahatlık, yerini bulmuşluk demektir (Suner, 2006).

Genellikle kadın kahramana evi terk ettiren Zeki Demirkubuz filmlerinde ise ev, doğrudan tekinsiz, ürkütücü ve travmatik yaşantıların geçtiği mekanlardır. Bu evler koruyucu kollayıcı bir sığınak değil, ruhsallığın en karanlık yerlerinin

sahnesidir ve çaresizlik hissettirir. Demirkubuz’un filmlerinde ev, krizlerin yaşandığı, huzursuzluğun egemen olduğu bir mekândır. Filmlerin birçoğunda kadın karakterlerin evle ilişkisi sorunludur. “Dişi kuşlar” yuvayı yapmazlar. Bunlar, evi terk eden, eşini aldatan, “aile birliğini” tehlikeye atan ya da aile kurmayı reddeden kadınlardır (Özhan, 2011).

Suner’e göre, Demirkubuz’un filmlerinde, Ceylan’ın filmlerindeki huzur ve sıkıntı paradoksu yoktur. Bu filmlerdeki evler doğrudan “tekinsizdir, karanlıktır, hapisanedir.” Demirkubuz’un evlerindeki ortaklık, birçok şiddete sahne olan bu evlerin sıradan, normal, kendi halinde görünmeleridir. “*Dehşet, normalliğin alt metnine dönüşmüştür.*” Suner’e göre bu evleri tekinsiz yapan tam da budur; dehşetin evcilleşmesi ve rutin haline gelmesi (Suner, 2006).

1.2. Evden Kaçma Davranışının Açıklanması

“Peki ya ev, korkular ve iç sıkıntılarından oluşan, içselleştirilemeyen bir mekana dönüşürse ne olur?”

(Gürbilek, 2014)

Evden kaçma davranışı, “18 yaş altı bir çocuk ya da ergenin ailesinin (velisinin) izni olmadan bir ya da daha fazla gün eve gelmemesi ve en az iki gece evden kaçmış olması” olarak tanımlanabilir (Dönmez, 2007). Evden kaçma davranışı, ruhsallığa olumsuz etkilerinin yanı sıra birçok risk faktörünü de barındırmaktadır. Bu risklerin başında suça bulaşma, alkol- madde kullanımı, kaçırılma, her türlü şiddet ve istismara maruz kalma sayılabilir. Ergenlik döneminde evden kaçma, çocukluk dönemine göre daha fazla rastlanan bir olgudur. Kaçma davranışının sebepleri sosyal, toplumsal ve psikolojik birçok nedenle açıklanabilir.

İntihar girişimleri, anoreksiya ve bulumiya nervoza, alkolizm, madde bağımlılığı gibi alanlarda pek çok çalışma yapılmışsa da eyleme geçme davranışlarından biri olan evden kaçma ile ilgili literatür çok kısıtlıdır ve ülkemizde bu ergenlerin ruhsallığını anlamak için yapılmış bir çalışma yoktur.

Evden kaçma davranışını psikanalitik gözle bakarak anlamaya çalıştığımızda çok eski ve analitik kuramda önemli bir yeri olan hikayeden başlamak anlamlı olacaktır. İlk evinden kovulan ve ardından yeni evinden kaçan Ödipus'un hikayesi! Tragedyaya göre; Teb kralı Laius ile Jocasta'nın oğulları Ödipus doğduğunda bir kahinin babasının katili olacağını söylemesi üzerine ölüme terk edilir. Bebek Ödipus kurtarılır ve yabancı bir sarayda prens olarak büyütülür. Büyüdüğünde bir kahine danışan Ödipus, babasını öldürüp annesiyle evleneceğini öğrendiğinde evi sandığı yerden kaçır. Yolda öz babası Kral Laius ile karşılaşır ve onu öldürür. Sonrasında ise Teb şehri yakınlarında yolunu kesen Sfenks'in sorusunu yanıtlar ve Teb şehrine Kral olur. Bu öz annesi Jocasta ile evlendiği anlamına gelecektir. İki erkek ve iki kız çocukları olduğunda, Teb şehrinde yayılan veba salgını sonrası bir kahine danışır. Böylelikle Ödipus, Laius'un katili ve Jocasta'nın oğlu olduğunu öğrenir. Dehşete düşen Ödipus gözlerini kör eder ve evini terk eder (Freud, 1900).

Ödipus, babasını öldürme ve annesiyle birlikte olma yazgısından kaçmaya çalışır. Evden kaçma burada aslında ergenin düşlemlerinden kaçışı olarak sembolleştirilmiştir denebilir. Çocuklukta babayı öldürme ve anneye birlikte olma düşlemi artık bedenin cinselleşmesi ve güçlenmesiyle gerçek olabilecek hale gelmiştir. Dolayısıyla ergen düşlemlerinin gerçekleşmesi ihtimalinden kaçır. Kendi dürtüsünden, ebeveynine yönelik aşkıdan, agresyonundan, aynı cins ebeveyni öldürmekten kaçır.

“Oedipus Rex” bir yazgı tragedyası olarak bilinir ve trajik etkisi, tanrıların istekleri karşısında insanın çabalarının boşunaliğinden kaynaklanır. Bu gibi tragedyalardan alınacak ders; ilahi isteğe boyun eğmek gerektiğidir. Çağdaş tiyatro yazarları kendi yazdıkları benzer temalı hikayelerle bu etkiyi yakalamaya çalışmışlardır. Ancak Freud'a göre daha sonraki yazgı tragedyaları etkili olmayı başaramamıştır (Freud, 1900). Bu nokta ilginçtir; Ödipus'un hikayesinin başarısı tekinsizliğinden gelir. Kaçıldığı iddia edilen ve bastırılan tüm arzular hikayenin sonunda gerçekleşmiştir. Bu noktada Freud'un “Tekinsiz” kavramından bahsetmek yerinde olacaktır.

Freud, Imago dergisinde (1919) yayımlanan “Tekinsizlik (The Uncanny)” başlıklı makalesinde, tekinsizliği “*bilinçdışında bastırılanların geri dönmesiyle ortaya çıkan korku ve kaygı*” olarak tanımlar. Burada açığa çıkan durumun geri döndüğü, yani aslında çok önceden beri bilindiğine vurgu yapılır. Normal şartlar altında karşılaşıldığında korku yaratması beklenmeyen şeyler, bastırılmış olmaları sebebiyle ortaya çıktıklarında tuhaflaşmış, yabancılaşmış, kuşku, endişe, belirsizlik yaratan durumlar halini almışlardır. Tekinsiz olan, içinde mutlaka tekrar vurgusu taşır (Freud, 1919).

Freud’un kavramına, anlamı tersine dönen Almanca Unheimlich kelimesi temel olmuştur. Almanca’da “heimlich” kelimesinin iki anlamı vardır: hem “evle ilgili, tanıdık, yakın”, hem de “gizli, yasak, töredışı, yasadışı”. Bu iki anlam (en azından çağrışımlarıyla) neredeyse birbirinin zıttıdır.

Heim ev, eve ait, tanıdık olan demektir. Bu anlamda tekinsizin kökeni herkesin bir zamanlar evi olan ana rahmine/anne bedenine uzanır (Suner, 2006). Bu kavramdan anlaşılacağı gibi, tanıdık-bildik olan her zaman yatıştırıcı olmadığı gibi, yabancı olan da her zaman kaygı uyandırmaz. Aksine, bazı durumlarda özgürlük duygusu bile verebilir (Freud, 1919).

Evden kaçan ergenler özelinde tekinsizlik kavramı düşünüldüğünde, bu ergenler tanıdık bildik olan evden, tekinsiz yabancı olan dışarıya kaçarlar. Ancak bu ergenlerin söylemlerini dinlediğimizde tekinsiz olanın ev olduğunu duyarız. Ergenlik döneminde ev, tüm bastırılanların geri döndüğü yere dönüşmüştür ve tekinsizdir denilebilir. Ayrıca tekinsizlik kavramını kadınlık, annelik üzerinden de ele alırsak; kız ergen puberteye birlikte kadın bedeni, yetişkin cinselliği, libidinal dürtü ile karşılaştığında tekinsizliğin kaynağı anne karnı / anne bedeniyle yani kadınsı bedenin tekinsizliği ile de karşılaşmış olur denilebilir.

Küratörlüğünü Ali Akay’ın yaptığı "Tekinsiz/Unheimlich/The Uncanny" sergisinin tanıtım metninden alınan şu satırlar bir ergenin ağzından dökülüyor hissi vermektedir:

“....Aynı yerdeyiz ama orayı benzetemiyoruz bir yere. Tuhaflık. Evimiz bile başkalaşırken, tanıdık bakışlardan uzaklaşırken, tanınmazlaşırken yakınlaşıyor ve uzaklaşıyor; zorlanıyoruz onları tanımak için; oradalar mı? Oradakiler bildiklerimiz mi? Deforme olmuşlar mı? Yine tanınmaz haldeler. Belki de onlara ilk defa bakıyoruz, kim bilir?” (Akay, 2005).

1.2.1. Bir Eyleme Geçme Olarak Evden Kaçma Davranışı

Kaçış denince akla ilk gelen çağrışım, hoşlanılmayan ortamdan uzaklaşma ihtiyacıdır ve kişi onaysız bir şekilde, yeni bir ortama geçer. Bir tehlike durumundan, zarar görmemek için kaçılır. Evden kaçma davranışı ise çocuk ve ergenlikle ilişkilendirilir çünkü yetişkinin evinden ayrılması evden kaçma olarak değil, “evi terk etmek” olarak adlandırılır. Dilin bu biçimde şekillenmesinin yasal, sosyal ve yaşamsal pek çok sebebi vardır.

Şimşek, evden kaçma nedenlerini incelediği çalışmasında ergenlerin evde gördükleri şiddet, baskı, taciz, huzursuzluk gibi durumlardan kurtulabilmek amacıyla kaçtıklarını bildirmiştir. Ayrıca kardeşler arası ayrımcılık, temel ihtiyaçların karşılanmaması, aile yaşamının düzensizliği de kaçışa sebep olan durumlar içinde sayılmıştır. Kaçan ergenlerin uyuşturucu, alkol, fuhuş, açlık, hırsızlık, şiddet gibi tehlikelerle karşı karşıya olduğu bildirilmiştir. Ayrıca bireysel ve ailevi nedenlerin yanında sosyal zorlanmaların da evden kaçma davranışı üzerinde önemli etkisinin olduğu toplumsal problemlerin, aile içi ilişkiler ve yaşam biçimlerini etkilediği ifade edilmiştir (Şimşek, 2013).

İnsanların, evden kaçma davranışıyla ilgilenmesinin nedeni, evden kaçma oranlarının yüksekliği değil, evden kaçanlar ergenleri bekleyen fuhuş, hırsızlık ve diğer suçlar, AIDS ve diğer cinsel yolla bulaşan hastalıklar, mağduriyet ve saldırı, madde ve alkol kötüye kullanımı gibi tehlikelerdir. Kronik evden kaçma davranışı gösteren ergenlerin suç işleme, erken cinsellik, okulu bırakma ve saldırgan davranışları gösterme olasılıklarının diğer ergenlerden yüksek olduğu bildirilmiştir (Steinberg, 2007).

Ergenlik döneminde, kişinin içsel çatışmalarıyla duygu düşünce yoluyla değil, eylem yoluyla başa çıkması yani eyleme geçme, sık başvurulan bir yöntemdir. Eyleme geçme davranışı ilk kez Freud tarafından tanımlanmış olup, daha sonra pek çok çalışmacı tarafından incelenmişlerdir. Fenichel, Greenacre ve Bellak gibi yazarlar, eyleme geçen kişilerin özelliklerini inceledikleri çalışmalarda, erken örseleyici yaşantılar, gelişme döneminde aşırı uyarılma ve dürtü denetiminde zayıflık gibi sebeplerle kişilerin tekrarlayan eyleme geçme davranışları gösterdiklerini ortaya koymuşlardır. İlk yıllarda kavramı inceleyen yazarlar daha çok psikopatolojik yönü üzerinde durarak eyleme geçmeyi uyumsuz ve yıkıcı bir davranış olarak görmüşler ve direnç işlevi gördüğünü vurgulamışlarsa da son dönemlerde eyleme geçmenin uyum sağlayıcı yönü giderek daha fazla vurgulanmaya başlanmıştır. Çocukluk ve ergenlik döneminde, eyleme geçmenin olgunlaşma için gerekli, doğal bir süreç olduğu ve erişkinliğe geçişe hazırlanmak üzere yapılan denemeleri içerdiği görüşü büyük oranda kabul görmüştür (Erol ve Eğrilmez, 2000: 212-219). Ancak eyleme geçmenin ergenlikte dahi “patolojik” olduğu, ergenin sağlığını, toplumu, aileyi tehdit ettiği durumlar vardır. Evden kaçma, çalma, intihar girişimleri, anoreksiya ve bulumiya nervoza, alkolizm, madde bağımlılığı bunlardan bazıları olarak sayılabilir. Tüm bu eyleme geçmeler agresyon içerir ve tehlikelidir. Dolayısıyla olgunlaşma için gerekli ve doğal bir süreç olarak ele alınamazlar.

Evden kaçma, ergenin söz konusu çatışmayı işleyecek ruhsal bir çalışma yapmak yerine, aile içinde hissettiği boğulma hissi ve baskıdan kurtulmak için mesafe almak, uzaklaşmak dışında başka bir yol bulamadığını ortaya koyar. Asıl tehlike kaçışın kendisinden ziyade, böyle bir tepkinin tercih edilmiş olmasıdır. Bu tercih başka eyleme geçmelerin de habercisi olabilir. Örneğin intihar girişimlerinin %25’inin öncesinde evden kaçma davranışına rastlanılmıştır (Jeammet, 2012).

Ergenlik dönemindeki eyleme geçme davranışları birçok çalışmacının ilgisini çekmiş, bu konularda çeşitli çalışmalar yürütülmüş; intihar girişimleri, anoreksiya ve bulumiya nervoza, alkolizm, madde bağımlılığı gibi alanlarda pek çok çalışma yapılmıştır. Ancak eyleme vurma davranışlarından biri olan evden kaçma ile ilgili literatür çok kısıtlıdır ve ülkemizde bu ergenlerin ruhsallığını anlamak için yapılmış

bir çalışma yoktur. Dolayısıyla yapılan bu çalışmanın alan için değerli bilgiler sunacağı düşünülmektedir.

1.2.2. Dünyada ve Türkiye'de Evden Kaçma Sorunsalı ve Nedenleri

Amerika'da yapılan çalışmalarda, 18 yaşından önce her sekiz çocuktan birinin 14-16 yaşları arasında evden kaçtığı ortaya koyulmuştur. Bu çocukların % 60-70'inde ise fiziksel ve cinsel istismar bulgulanmıştır. Nedeni istismar olan evden kaçmalara daha çok kızlarda rastlanmaktadır. Yine Amerika'da yapılan çalışmalar 1,3 milyon evden kaçan ve sokakta yaşayan çocuk olduğunu, bunların ise 5000'inin saldırı, intihar, hastalık gibi sebeplerle öldüğünü ortaya koymaktadır (Son, 2002).

1971 yılında kurulan National Runaway Switchboard'ın raporlarına göre, Amerika'da her sene 1.6 ile 2.8 milyon 18 yaş altı ergenin evden kaçtığı, bunun her gün 3000 ergenin evi terk ettiği anlamına geldiği rapor edilmiştir (Oyman ve Karaşar, 2011).

Booth ve ark. yaptığı çalışmada, evden kaçan ergenlerle yapılan görüşmelerde %50'sinden fazlasının sokakta cinsel istismara uğradığı, %73'ünün kız, %38'inin erkek olduğu ve ergenlerde genel olarak intihar riski %2-13 iken evden kaçan bu ergenlerde %33-50'ye kadar çıktığı bildirilmiştir. Ayrıca aynı çalışmada bu ergenleri madde kullanma, suça karışma, şiddet davranışı gösterme risklerinin de fazla olduğu ortaya konmuştur (Booth ve ark., 1999).

Kurtz ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada ise evden kaçan ergenlerin ortalama yaşı 14,5 olarak saptanmış ve erkek ergenlerin fiziksel istismar, kız ergenlerin ise %87.3'ünün cinsel istismar mağduru olması sonucu evden kaçtığını ortaya koymuştur (Kurtz ve ark. 1991).

Oyman ve Karaşar tarafından "Evden kaçma davranışına yönelik mevcut durumu" öğrenmek amacıyla, 7-19 yaş aralığındaki 607 kız ve 27 erkek çocuk ile yapılan araştırmada çocukların %38'inin evden kaçma, %13'ünün aile içi şiddet ve

%15'inin cinsel istismar nedeniyle emniyet tarafından Sosyal Hizmetlere yönlendirildiği ortaya koyulmuştur (Oyman ve Karaşar, 2011).

Türkiye'de ise, Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği'nin yaptığı bir araştırmada, çalışmaya katılanların %6,6'sı en az bir kez evden kaçtığını, %18,3'ü evden kaçmayı düşündüğünü ancak kaçmadığını, %77,1'i ise evden kaçmayı hiç düşünmediğini belirttiği aktarılmıştır. Yalnızca bir kez evden kaçanların oranının yüksek olduğu (%47,8), %16,4'ünün ise beş kereden fazla evden kaçtığı rapor edilmiştir. İlk evden kaçma yaşının 13-15 yaş aralığında olduğu, erkeklerin kızlara oranla daha erken yaşta kaçmaya başladıkları, kızların ise kaçtıklarında erkeklere oranla daha sık arkadaşlarında kaldıkları ifade edilmiştir (Dönmez, 2007).

Yine Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği'nin tutuklu ve hükümlü ergenlerle yaptığı çalışmada ise bu ergenlerin %59,4'ünün evden kaçtığı, bunların %43,8'inin 6 kez ve daha fazla evden kaçtığı bildirilmiştir. Aynı çalışmada evden kaçan bu ergenlerin %49,9'unun sokakta, %27,5'inin arkadaşında, %16,3'ünün ise akrabalarında kaldıklarını ifade ettiği aktarılmıştır (Dönmez, 2007).

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 2016 yılı verilerine göre, tüm yıllarda, evden kaçan kızların, erkeklerden daha fazla olduğu ve bu duruma toplumsal yapı, evden kaçan kız çocuklara karşı emniyet güçlerinin daha duyarlı olması gibi çeşitli etkenlerin neden olabileceği bildirilmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2016). MEGEP'in yaptığı araştırmanın verilerine göre ise, evden kaçma yaşı 12-13 yaş aralığına kadar düşmüştür (MEGEP, 2007).

1.2.3. Evden Kaçma ve Yasal Çerçeve

Hukuka göre ev, özel bir alandır ve konut dokunulmazlığı, temel haklar içerisinde yer alır. Anayasanın 21. Maddesi "*Kimsenin konutuna dokunulamaz...*" der. Çocuk ve ergen ise daha karmaşık bir alandır. Çünkü 18 yaşın altındaki herkes çocuk olarak adlandırılır ve 18 yaşını doldurmuş kişiler ise yetişkindir. Dolayısıyla ergenlik dönemi yasalarla tanımlanmamıştır. Yasal duruma kısaca bakılırsa, Anayasanın Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti hakkındaki 23. Maddesi şöyle demektedir;

“Herkes yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.”

Maddeden anlaşılabacağı gibi seyahat özgürlüğü herkese tanınmış, anayasal bir haktır. Anayasanın 23. Maddesi çocuğun bağımsız yerleşim yeri edinme hakkının dayanağıdır ve yine Anayasa’nın eşitlik ilkesi gereği, çocuk temel hak sahibidir. Ancak konu çocuk olduğunda -ki hukukta çocuk olarak geçen hem ergeni hem çocuğu kapsamaktadır.- bu anayasal hakkın uygulanmasında farklılık ortaya çıkar.

Çocuğun yerleşim yerinin ana babasına bağlı olması, velayet hakkından doğan bir hak ve yetki görevi olarak Medeni Kanun’un 339. Maddesi’nde şöyle geçmektedir;

“Çocuk, ana babasının sözünü dinlemekle yükümlüdür.”

“Çocuk, ana ve babasının rızası dışında evi terk edemez...”

Bu madde, çocuğa anne babanın sözünü dinlemek yükümlüğü getirir. Ayrıca çocuğun evi terk etme özgürlüğünü elinden almış olmakla birlikte, çocuğa ebeveynlerinin rızasını alarak evini terk etme hakkı tanır. Aynı maddenin III. bendinde ise şöyle denmektedir;

“Ana ve baba, olgunluğu ölçüsünde çocuğa hayatını düzenleme olanağı tanılırlar; önemli konularda olabildiğince onun düşüncesini göz önünde tutarlar”

Bu hüküm ile ise çocuğun özerkliğine vurgu yapılarak, ana babanın velayetten doğan gözetme yükümlülüğü de belirtilmektedir (Usta, 2012). Kanunlar çerçevesinde 18 yaşından küçük kişilerin ana-baba karşısında hem onlar tarafından hem de onlara karşı korunan bir konumda kaldıkları görülmektedir. Uygulamalara bakıldığında “çocuğun yüksek yararı ilkesi” ile ortaya çıkan çatışma alanlarının dengelenmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak 18 yaşını doldurmuş bir ergenin evi terk etmesi, evden kaçmasına yönelik yasal bir engel bulunmamaktadır.

1.2.4. "Kaçış" ve "Evden Kaçma" Temasının Edebiyat ve Sinemada Yansımaları

Sanat ve edebiyat çerçevesinde “kaçış” ve “evden kaçma”ları konu alan sayısız esere rastlamak mümkündür. Bu çalışma kapsamında edebiyat ve sanat dünyasında kaçış, ev, evden kaçma temalarının ortaya konduğu eserler kısaca incelenecektir.

Latife Tekin, *Sevgili Arsız Ölüm* romanında evi anlatmıştır ancak roman boyunca evden kaçma isteği de alttan alta hissedilmektedir (Gürbilek, 2014). Başkarakter Dirmit'in evini evliktan, annesini annelikten, kardeşini kardeşlikten, babasını babalıktan reddedip sokakları evi yapmak istediği anlar vardır:

"Sokak bir sabah erkenden, Dirmit'e "Kaç bana gel!" dedi. Dirmit önce şaşırıldı. Sonra büyülenmiş gibi kendisini çağıran sesin peşine takıldı.... Dirmit sesin ardına düştüğüne pişman oldu. Korka korka evin yolunu buldu. Evden niye kaçtığını, sokakta ne aradığını bilemedi. Gerisin geri eve geldi." (Tekin, 2013)

Walter Benjamin, *Son Bakışta Aşk* kitabının “Geri Dön! Her Şey Affedildi” adlı bölümünde geçen şu sözler etkileyicidir:

“... hiçbir zaman telafi edemeyeceğimiz bir şey vardır: On beşimizdeyken evden kaçmamış olmak. Sonradan anlarız: Sokakta geçirilen kırk sekiz saat, tıpkı alkalik çözeltide olduğu gibi, mutluluğun kristalini yaratır.” (Benjamin, 2014).

Yusuf Atılgan'ın *Aylak Adam*'ı ise, her türlü yapmacıklığın kaynağı dediği “üç oda bir mutfak”tan hoşlanmaz ya da akşam işten çıkıp elinde paketlerle eve dönenlerden, komşusunun saygısını yitireceğinden başka sıkıntısı olmayanlardan hoşlanmaz. *Aylak Adam*, çocukluğunun imgelerini, iç nesnelerini iyileştirebilmek için şehrin yüzeyinde aylak aylak dolaşan bir adamın romanıdır (Gürbilek, 2014).

Sinemaya döndüğümüzde ise Zeki Demirkubuz filmlerinde kadınların evleri terk ettiğine daha önce değinilmiştir. *C Blok'ta* Tülay, *Masumiyet* ve *Kader'de* Uğur, *İtiraf'ta* Nilgün, *Bekleme Odası'nda* Elif evi terk eder. Hatta erkek karakterler de evi

terk eder: *Masumiyet* ve *Kader*'de Bekir, *Yazgı*'da Musa'nın patronu Naim evlerini terk ederler. Bunlardan Naim eşini ve çocuğunu dahi öldürtür. Daha önce de değinildiği gibi Demirkubuz filmlerinde evler tekinsiz, krizlerin yaşandığı ve sonucunda kaçışa sebebiyet veren yerlerdir.

Filmlerde “Kaçış” filmlerinin yaygın bir tema olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Kahramanlar ya bir suç işlemiş ve yakalanmak istemediği için kaçmaktadır ya da hapisane gibi kendilerini çokça kısıtlayan alanlardan kaçış planları yaparlar. Bu tema, çalışma kapsamındaki kız ergenlerin kaçışlarının motivasyonlarını anlamak amacını güden bir gözle izlendiğinde her türlü kaçış için ortak motivasyonlara rastlamak oldukça mümkündür. (Kısıtlayıcı bir iç mekandan ya da cezalandırılmaktan kaçış)

1991 yapımı *Mediterraneo* filmi şu satırlarla başlar; “*Böyle zamanlarda hayatta kalmanın tek yolu kaçmak ve hayal kurmaya devam etmektir*”. İkinci dünya savaşında bir İtalyan adasına gönderilen bir grup askerin hikayesini anlatan ve tüm kaçanlara adanmış olan bu film, izleyicide kaçma isteği uyandırmaktadır.

Thelma & Louise yine 1991 yapımı bir yol filmidir. Ev kadını Thelma ve garson Louise hafta sonu arabayla şehir dışına çıkmak isterler ve mola yerinde bir saldırıya uğramak üzereyken saldırganı öldürürler. Olay yerinden kaçarlar ve filmin bu noktasından sonra bir kaçış filmi başlar.

2010 yapımı *Never Let Me Go*, toplumun dayattığı kuralların çizdiği sınırlar içinde çaresiz kalan ve kaçmaya çabalayanların öyküsüdür. Bu kaçış eyleminin nasıl sonuçlandığı, başarılı olup olmadığı önemli değildir; benzer zamanlarda hayatta kalabilmenin tek yolu kaçmaktır (Karan, 2016).

2009 yapımı film *Çöl Çiçeği*, Somalili ailenin çocuğu olarak doğan Dirie'nin hikayesini anlatır. 3 yaşındayken sünnet edilen Dirie, 6 yaşında çobanlığa başlar ve 70'li yaşlarında bir adamın dördüncü karısı olmak üzere satılacağını anlayınca 13 yaşında evden kaçar. Bu kaçış için günlerce çölde yürüyen, aç susuz kalan Dirie sonunda Amerika'ya gider ve ünlü bir süpermodel olur. Tehlikeden, dünyanın tekinsizliğinden, kadınlığından kaçan Dirie, “*Küçükken, kadın olmak istemezdim.*

Çünkü acı verirdi." der. Kadın olmanın acısını fiziksel olarak 3 yaşından itibaren bacaklarının arasında hisseden bu çocuk, kadın olduğu için yeniden bir acı çekmek üzereyken kaçır. Çünkü kalıp savaşamaz, böyle bir gücü yoktur. Onu koruması gereken kişiler, din ve kültür bahaneleriyle ona acı verir ve onu satar hale gelmiştir.

Deniz Gamze Ergüven'in yönetmenliğini yaptığı 2015 yapımı *Mustang* ise Türkiye'de ergen evden kaçmalarındaki gerçeklikten kaynağını alan sebeplere vurgu yapar. Ev, gerçek anlamda bir hapishaneye dönüştükçe, en büyükten başlayarak kızlar birer ikişer evlendirilmeye başlayınca, kalanların tepkileri de büyür. Ve en küçük Lale, kendini kurtarmak için evden kaçır.

Ron Krauss yönettiğı 2013 yapımı *Gimme Shelter* filminin konusu ise şöyle; babası tarafından küçük yaşta terk edilen Bailey annesiyle birlikte yaşamaktadır ancak annesinin uyuşturucu bağımlısı olmasının ardından bu evde daha fazla kalamaz ve Wall Street'te yaşayan babasının yanına kaçır. Filmde Bailey karşılaştığı her zorlukta kaçmayı çözüm olarak kullanır; koruyucu ailesinin yanından kaçır, annesinin evinden kaçır, babasını bulduğunda onun yanından kaçır, bebeğı ağılar kaçır, alarm çalar kaçır... Kaçmadığı yer olan bir yuvayı ise *"İstenmediğimi hissetmediğim tek yer"* olarak tanımlar. Film içinde dikkat çeken bir diğeri diyalog ise annesinin Bailey'e *"You are me"* dediğı sahnedir. Annenin simbiyozu ve Baily'nin kapsanma ihtiyacı film boyunca hissedilir.

1990 yapımı *Mermaids*'de hareket halinde bir kadın ve iki kızının hikayesi anlatılmaktadır. Hayal kırıklığı ile son bulan bir ilişki sonrasında Bayan Flax her şeyini toplayıp yaşadığı kasabadan taşınır. Büyük kız Charlotte bir erkekle öpüşmesi sonrasında hamile olduğunu ve günahkar olduğunu düşünür ve annesiyle bu durumu konuşamayarak evden kaçır. Bayan Flax'ın da daha önce evden kaçarak evlendiğini öğreniriz. *"Harekete devam et! Yalnızca ölümler bir yerde uzun süre kalanlardır!"* mottosuna inanan anne Flax ve kızları karşılaştıkları her duygusal zorlukta kaçarak 18 kez taşınırlar.

Moonrise Kingdom ise yönetmenliğini Wes Anderson'ın üstlendiğı, 2012 yapımı bir filmidir. 1965 yılında geçen filmde, yaşadığı kasabadan kaçır ve

sonrasında birbirine aşık olan iki çocuğun hikâyesi konu alınmaktadır. İkisi de sorunlu, asosyal, çoğunluğun sevmediği, içlerine kapanık fakat bir yandan da akıllı ve değişik zevklere sahip tiplerdir. Anne ve babası bir süre önce vefat eden ve bir çifte evlatlık olarak verilen (bu evde de seilmeyen) 12 yaşındaki Sam Shakusky ile babası, annesi ve kendisinden küçük üç erkek kardeşiyle birlikte yaşayan Suzy Bishop'ın mektup arkadaşılığıyla başlayan kaçış hikayesi anlatılır. Suzy bulunduğu Suzy ve ailesi arasında geçen diyalog ise dikkat çekicidir;

“--Ailemize ihanet ettin.

-- Ben de bunu istiyordum!”

1.3. Psikanalitik Kuramda İlk Nesne Ve Ergenlik

1.3.1. Psikanalitik Kuramda İlk Nesne İle İlişki

Bu araştırma kapsamında, evden kaçan ergenlerin, bir kapsayıcılık işlevi ve bir kapsayandan mahrum oldukları, erken dönem ilişkilerinde narsistik ihtiyaçları karşılanmamış olduğu ve bu eyleme geçişin pregenital dönemde ilk nesneyle yaşanan bu sorunsallardan kaynaklandığı düşünüldüğünden, psikanalitik kuramda ilk nesne, bebek-ilk nesne ilişkisi ve erken dönem sorunsallarında bahsetmek gerekli olacaktır.

Winnicott'a göre bebeğin tek başına var olması mümkün değildir ve onu tutan diğeriyle sürekli ilişki içerisinde (Winnicott, 2011). Bebek, her açıdan annesine bağımlıdır ve anne onu tüm yönleriyle kapsayarak tutmalıdır. Bir tutma ve bakım sağlamalıdır. Bu bakım yalnızca bedensel ihtiyaçların karşılanması değil bebeğin sıcak tutulduğu, kucaklandığı, korunduğu, dokunulduğu faaliyetlerdir ve duygusal gelişime de katkı sağlarlar. Bu bakım, bebeğin kaygılarıyla başa çıkmasına, dürtülerini, heyecanlarını idare edebilmesine yardım edecek şekilde olmalıdır. Anne hamileliğin sonlarıyla birlikte ‘birincil annelik meşguliyeti’ adı verilen bir gerileme (regresyon) yaşar (Winnicott, 1958). *Birincil annelik meşguliyeti*, gebeliğin son haftalarıyla doğum sonrası ilk ayları içine alan dönemde annenin bebeğine olan aşırı duyarlı olmasıdır. Bu dönemde bu aşırı duyarlılık sayesinde çocuğun bedensel ve duygusal gereksinimleri giderilir. Andre Green ise bu süreci ‘annelik deliliği’ ismini

vermiştir (Green, 2004). Anne bu dönemle birlikte yatırımını tamamıyla bebeğine yapan anne, bebeğin tüm ihtiyaç ve işaretlerine aşırı duyarlıdır. Bu aşırı duyarlılık olmazsa bebek bakımdaki yetersizliğin farkına varır. Aşırı ihmal ya da çok yoğun bakım bebeğin ruhsal dengesini bozar (Winnicott,1958). Tüm bu durumlarda bebek anne ikilisi tek bir birim halindedir.

Winnicott'a göre, bebeğin annenin yokluğunu da deneyimlemesi bu yolla savunma mekanizmaları geliştirmesi ve kendi başına kalma kapasitelerini geliştirmesi önemlidir. Bu tek başına kalma deneyimleriyle çocuk annenin gerçek varlığı olmadan da kendisi olma yönünde adımlar atar. Yine Winnicott'ın tanımladığı geçiş nesnesi sayesinde ise bebek dış gerçeklik ile iç gerçeklik arasında bir tür ara alan oluşturur (Habip, 2011: 197-213).

Winnicott'a göre, bebek için çevrenin işlevi çok önemlidir. Anne bebeğe bir tutma ortamı oluşturur. Bu tutma yalnızca fiziksel değil, tüm çevre koşullarını içerir. Bebek bu kucaklayan, tutan, koruyucu çevrede yaşayıp gelişebilir. Bion ise anneyi alfa işlemleri, kapsama becerisi ve düşlem kapasitesi açısından ele almıştır (Parman, 2007: 18-19).

Bion'a göre ise kapsayıcılık, bebeğin duyum, his ve taleplerinin annenin anlaması ve bebeğe anlayabileceği bir şekilde geri vermesidir. Bion'a için alfa işlevi, kapsayıcılık, düşleme ve dönüştürücülük gibi etmenlerin bir araya gelmesiyle mümkün olur. Alfa işlevini anlayabilmek için önce kapsayan ve kapsanan kavramlarına bakmak gerekir. Yaşamak için bakıma muhtaç olması, bebeğin ruhsallığının temel belirleyicilerinden biridir. Henüz düşünebilecek, zihinsel işlem yapabilecek bir kapasitesi olmadığından annesinin ona kendi kapasitelerini ödünç vermesine ihtiyaç duyar. Bebek, dürtülerin hakimiyetindeki ilk deneyimleri, bedensel duyumları, hisleri annesine yansıtır. Annenin bu yansıyanları işleyerek bebeğin alabileceği bir hale getirmesi ve ona geri vermesi gerekir. Annenin bu işlevi Bion tarafından "kapsayan" olarak isimlendirilmiştir. Kapsayan, bu yansıtılan içeriği düşleme ve kapsama yetisi olan zihindir denilebilir. Düşleme yetisi, annenin bebeğine zihninde yer açabilmesi, bebeğin yaşadıklarına içsel dünyasında karşılık verebilmesi, bebeği tanıyabilme, tahmin edebilme yetilerinin olması, onu

anlayabilmesi becerileridir. Anne tüm bu yetiler sayesinde bebeğinden gelen taleplere, hislere karşılık verir ve bu yolla bir ilişki kurar. Bion'a göre bebeğin duyusal deneyimleri “ham duyusal veriler” ve “veri izlenimleri”dir. Bu ham veriler annenin kapsayıcılığı sayesinde anlam kazanır, hafızada depolanır, rüyada görülebilir bir malzemeye dönüşür. Bu dönüşüm sayesinde rüya düşünceleri üretilir ve böylece bastırma, bilinç, bilinçdışı oluşur. Annenin düşlem kapasitesi bebekte düşünme ve düşlemlemenin yolunu açar (Bion, 1962).

Eğer bebeğin yansıttıkları kapsanmazsa, bu ham veriler değişime uğramadan “beta ögeleri” olarak kalır. Beta ögeleri, anlamdan yoksun duyumlardır. Düşünme aygıtınca kullanılamadıklarından rüyalar için değil, yansıtımlı özdeşim için uygundurlar. Beta ögeleri üzerine düşünülemez, tahammül edilemeyen ögeler oldukları için ancak yansıtılabilirler (Padar, 2011: 123). Düşünmenin yerini alacak her türlü faaliyet için beta elementler devreye girer ve bu elementler sadece boşaltım yapmaya uygundurlar (Bion, 2014).

Anne ve bebeğin ilişkisi, diğer nesnelerle kurulan ilişkilere öncü niteliğindedir. Annenin çocuktaki heyecanları karşılayabilme yetisi, çocuğa verilen bakımın kalitesini belirler. Bebeğin heyecanları karşılanamaz ya da aşırılık yaşanırsa yetersizlik ve boşluk hisleri ortaya çıkar (İkiz, 2002).

Freud’a göre annenin doyuran memesi bebek için ilk erotik nesnedir ve buradaki beslenme ihtiyacının doyumu anneye duyulan aşka dayanak oluşturur. Her çocuğun birincil aşk nesnesi annesidir (Freud, 1905). Kız çocuğun, ilk aşk nesnesi olan annesinden babasına geçmesi gerekir. Freud’a göre kız çocuk, erkek çocuğun penisi üzerinden kendi penisinin olmadığını keşfettiğinde kendi penisinin iğdiş edildiğini düşünerek erkeklerdeki penise haset eder. Bu durumdan annesini sorumlu tutan çocuk annesinden babasına yönelir. Bu süreç kız çocuğu Ödipal karmaşaya götüren yoldur (Freud, 1905).

Klein’a göre ise, Ödipal daha erken dönemden itibaren vardır. Bebek annenin memeye sahip olması sebebiyle tüm güçlü olduğunu, annenin bedeninin aynı zamanda babanın penisini de barındırdığı sanırısı içindedir. Sütten kesildiğinde ise bu

memeye haset duyar ve babaya yönelir. Ancak babanın penisinin de annenin rahminin içinde olduğu olması, kız çocuğu annenin bedenine yöneltir. Bu yolla ise kız çocukta kadınsı özdeşimler başlar (Klein, 1935).

Fain ve Braunschweig'in 'sevgilinin sansürü' adını verdiği kavram ise Ödip'in düzenlenebilmesi için önemlidir. Bu, annenin bebeğine bedensel bakım sağladığı sırada ruhsal dünyasında yatırımlarının bir kısmını da kendi aşkına döndürmesi, bebekle arasına mesafe koyabilmesidir (Fain ve Braunschweig, 1975). Bu sayede ikili ilişkiye bir üçüncü katılır. Arzu nesnesinin baba olduğunu fark eden kız çocuk, preödipal anneden uzaklaşarak babaya yönelir.

Monique Cournut Janin'e göre (2012), *"kız çocuğu anneden kopmak için yeterince iççenleşmiş özdeşim yolları bulmak zorundadır"*. Ancak kız çocuğun bunu başarabilmesi için annenin bilinçdışında babaya yönelik arzusu olması gereklidir. Ayrıca annenin görevlerinden bir diğeri kız çocuğuna hem arzuyu hem de yasağı aktarmaktır.

Freud, kız çocukta başlıca korkunun, nesnenin sevgisini kaybetmek olduğunu söylemiştir. Kız çocuk için nesnenin sevgisini kaybetmek tüm dönemler boyunca önemlidir. İlk aşk nesnesi olan anneden ayrılma ve bu ayrılıktaki zorluk, bu durumda önemli bir etkidir. Anneyle aynılık, nesne ve kendilik arasındaki sınırlarının bulanıklaşmasına sebep olur. Bu noktada agresyon gelişimi ilerletici ve bireyselleşmeyi sağlayıcı bir etmen olabilir. Ancak kız çocuk için saldırganlık ve bağımsızlık erkek çocuk kadar onaylanmadığından, kız çocuğunun ayrılma ve bireyselleşme süreci daha zor geçer ve bu sebeple simbiyotik yaşantıdan daha zor uzaklaşılır. Yoğun sevgi kaybı korkusu ve öfkeyi yaşamamanın önündeki zorluklar kız çocuğun annesi ile ilişkisine de daha yoğun bir çifte değerlilik katar (Alptekin, 2001).

Freud, "Aile Romansı" makalesinde (2006), bebeğin büyürken ebeveynlerinin otoritesinden kurtulmasının zorlu olmasına karşın gerekli olduğunu vurgular. Bu kurtulma 'normal' olan herkes tarafından başarılmış temel bir başarıdır. Freud'a göre birbirini izleyen kuşaklar arasındaki bu zıtlık aslında toplumun ilerlemesini sağlar.

Çocuk için anne-babası tek otorite kaynağıdır ve bu ilk yıllarda çocuğun en büyük isteği kendi cinsiyetinden olan ebeveyne benzemek, onun gibi olmaktır. Ancak büyüdükçe, başka ebeveynleri de tanır, kendi anne-babasıyla kıyaslar ve böylece kendi ebeveynlerinin mükemmel, biricik ve düşündüğü gibi olmadıklarını fark eder. Adam yerine konmadığını ya da anne-babasının sevgisini kardeşiyle paylaşma zorunluluğunu hissettiğinde, üvey, evlat edinilmiş bir çocuk olduğu düşüncesiyle çıkış bulur. Bu noktada imgelemi, anne-babasını onlardan daha yüksek toplumsal konumdaki biriyle değiştirme işiyle meşgul olur. Çocuk cinsel etkinlik sonucu dünyaya geldiğini ve babasının belirsizliği karşısında anneliğin kesinliğini fark ettiğinde annesini gizli aşk ilişkilerine sokar ve yalnızca babasını yüceltmekle yetinir. Freud'a göre aile romansı, çocuğun babasını erkeklerin en güçlüsü, annesini de kadınların en değerlisi, en güzeli olarak bildiği geçmiş mutlu günlere özlemin ifadesidir (Freud, 1905).

Çocuk aile romansı yoluyla anne-baba ve kardeşlerine yönelik olumsuz duygularını iç dünyasında yarattığı başka kişi ve nesnelere aktarır. Aile romansının, enest arzulara bir savunma oluşturma, çocuğun edindiği yeni bilgilerle (cinsiyet farkı, anne babanın bebekler yaptığı, enest yasağı) başa çıkma çabalarından biri olma, anne ya da babayla yaşanan rekabetle başa çıkmayı kolaylaştırma ve mutlu zamanlara özlemini ortaya koyarak bu kayıplarının yasını tutma işlevleri vardır (Güngörmüş, 2011).

Arkaik döneme ait kaygılar, bilince ulaşmasa, tasarımlandırılmasa ve dolayısıyla bilinçli olarak hatırlanamasa bile beden hafızasına gömülü olduğu bilinir. Çünkü bebek en temelde somatik bir varlıktır. Freud da bu döneme ait hafızadan ve amnezik izlerden bahsetmiştir. Bu dönemde kapsayan, yardım eden bir nesnenin yokluğunda yaşanan travmalar, yoğun bir kaygı oluştururlar. Ortaya çıkan bu ölüm korkusu, hiçlik hissi bedende kistik olarak saklanır. Bu arkaik hafıza, tasarımlandırılmadığından, sonraki dönemlerde ancak eyleme geçme ile ifade edilerek kontrol edilmeye çalışılırlar (Belot, Maidi, Givron ve Arcangeli, 2016: 750).

1.3.2. Psikanalitik Kuramda Ergenlik

*“En iyisi düşünmemektir, kaçmaktır. Kendi içime kaçmak.
Fakat bir içim var mıydı? Hatta ben var mıydım?
Ben dediğim şey bir yığın ihtiyaç, azap ve korku idi.”
Saatleri Ayarlama Enstitüsü (Tanpınar, 2015)*

Ergenlik, yaşamın hem en hareketli ve çatışmalı hem de en zengin süreci olarak pek çok değişimi beraberinde getirir (İkiz, 2006: 9-10) Ergen, aynı kalarak her şeyini farklılaştırmayı, ilk nesneleri saklayarak onlardan ayrılmayı ve yalnız kalarak ise yeni bağlanmalar yaşamayı arzu eder (Emmanuelli, 2006: 63-67) Fransız psikanalist Dolto'ya göre ergenlik, büyümek, değişmek, hatta ikinci doğum olarak tanımlanabilecek "başkalaşım"dır (Parman, 2012: 102). Ergenlik dönemini şekillendiren değişimlere bakıldığında; bedende ve ilişkilerde yaşanan değişimler, nesne yatırımlarındaki farklılaşmalar, kimlik ve özdeşleşme sorunsalları dikkat çeker (Zabcı, 2006: 69-78)

Ergen, ilk sevgi nesnelerinden başlayarak, önemli saydığı kişilere bağlanmalarından vazgeçmek zorunda olduğu kadar, önceki hazlarını ve uğraşlarını da reddetmek durumundadır. Evi terk etmeye hazırlanırken, bir yandan yetişkin cinselliğini, yeni kişisel ve toplumsal ilişkileri, değerleri de yakalamak zorundadır. Tüm bunlar yatırımların yeniden dağılmasını, ruhsal örgütlenmenin yeniden elden geçirilmesini gerektirir (Öztürk, 2011: 88).

Ergen bu dönemde çocuksu aşk nesnelerinden iyi bir amaç uğruna vazgeçer. Ödipal arzular ve onların yarattığı çatışmalar bu dönemde yeniden ortaya çıkar. Geçmişin böyle su yüzüne çıkması ergenin duygusal gelişimini sarsar. Bu durum daha önce bilinmeyen bazı dinamikleri, umut ve korkuları ortaya çıkarır (Blos, 1962, s. 88). Bu içsel çatışmalarla baş edebilmek için düşüncenin yerine eylemi koymak ergenlerin sıklıkla başvurduğu bir yöntemdir. Bu eyleme geçme davranışlarının ne kadarının ergenlik dönemine özgü bir deneyim ne kadarının ise patolojik olduğuna karar vermek zordur (Güleç, 2014: 15).

Püberte, ergeni geri dönüşü olmayacak şekilde ileriye iter. Nesne ilişkileri arayışı, ya da tam tersi, nesnelerden aktif olarak kaçınması, bu evredeki psikolojik gelişimlerdir (Blos, 1962: 87). Freud, puberteyle birlikte infantil seksüel yaşantıların son halini aldığını, bedeninin değişmesiyle kendisi hakkındaki algısında da değişim başladığını ileri sürer. Ayrıca beden ile birlikte, yeni bir kimliğin yapılanması süreci devam eder. Blos ise bu durumu “ikinci bireyleşme” süreci olarak tanımlar (Blos, 1962).

Laufer’e göre, ergenin bedenindeki değişimlere karşı olan tutumunu, ergenin yapısı belirler. Bu süreç, ilk yıllardaki fantezilerin dış gerçeklikle bütünleşmelerini içerir. Ödipal fanteziler ve bunun beraberinde getirdiği kaygıların yanında ergen bir de anne babasının cinselliğini kabul etmek zorundadır. Bedensel değişiklikler ve hızlı gelişim, ergenin fantezilerinin daha yoğun yaşanmasına neden olur. Bu anksiyete ve kaygılara, yitirilen nesnelerin depresyonunun eklenir. Çaresizliği karşısında tümgüçlü fanteziler üreten ergen, bedensel gücünün bu fantezileri gerçekleştirmeye yetecek bir hale geldiğini fark ettiğinde korkuları daha da artar. Anksiyeteden kurtulmaya yönelik bir savunma olarak, ergen eyleme geçebilir. Bu tür davranışlar kendine ve bu yolla iç nesnelere zarar vermeye yönelik bir eylem de olabilir. Aşk nesnelerinden uzaklaşabilmenin yek yolu bağları koparma ya da onlara zarar verme olarak algılanabilir. Eyleme yönelme, ergenin anksiyetesi ile baş edebilmesi için sık kullandığı bir yoldur. Bölme, yansıtma özdeşim ve dissosiyasyon gibi savunmalar yine özellikle ergenlik döneminde yoğunlaşır. Ergenlikle birlikte tüm bu zorlanmalar, rastgele cinsel deneyimlerde bulunma, yeme bozuklukları, madde kullanma, kendine zarar verme, evden ve okuldan kaçma, intihar girişimi gibi semptomların ortaya çıkmasına yol açabilir (Güvenir, 2006).

Bu dönemde narsisizmde bir artış gözlenir. Bu narsisizm artışı heteroseksüel aşkın oluşmasının öncülüdür ve enstest olmayan nesnelerin bulunma sürecinde etkilidir. Nesneden yatırımın geri çekilmesi benliğe aşırı değer atfedilmesine neden olur. Ergenin gerçeklikle örtüşmeyebilecek kadar kendine odaklı bir algısı vardır. Aşırı hassasiyet ve kendine dönük olma, genel olarak kendini merkeze alma ve kendini yüceltme görülür (Blos, 1962: 90).

Bu dönemdeki narsistik durum, erken dönem nesnelerinden olumlu yönde bir ayrışmayı temsil eder. Önceden aşırı ve gerçekdışı değer atfedilmiş olan ebeveyn bu dönemde değersizleştirilir. Narsistik olarak ergende benlik değerinin yükselmesi ergenin kibirli ve isyankar davranışlarında, kurallara karşı gelmesinde, ebeveynin otoritesine karşı çıkmasında görülebilir. İçselleştirilmiş ebeveyninden geri çekilen narsistik libido egoya yatırılır. Benlik değerinin korunmasında gerekli olan bu narsistik kaynağı korumak için egonun gerçekçi bir kapasite geliştirmesi gerekir. Sonuç olarak narsistik evre olumlu yönde gelişimi sağlar ve heteroseksüel nesne arayışına katkıda bulunur (Blos, 1962: 91).

Ayrılma sürecinde çocuğun aşk ihtiyacını artık karşılayamayan ebeveyne karşı, intikam içeren bağlanmalar yapılır, bu hareketler hala çocukluk statüsünün sürdüğünü gösterir. Utanç ve suçluluk duygusu ebeveynlerinin özel hayatına dair merak ve tasarımlamalarına eşlik eder. Kızlarda genelde anne suçlanır. Birçok kız bu dönemde babasını annesinin anladığından daha iyi anladığını düşünür, annesinin yaptığı gibi babasını birçok konuda zorlamayacağını düşünür. Yani kız çocuk bu durumda annesine karşı olan duygularının sadece negatif tarafının farkındadır, pozitif taraf fantezilerde, gündüz düşlerinde gizlenmiştir. Buna dair suçluluk duyguları, kendi kendini cezalandırıcı davranışlarda, haz verecek şeylerden kaçınma davranışında ve depresif duygudurumda ifade bulur. Ergen ebeveyninden intikam almak için eyleme geçer (Blos, 1962: 106).

Jeammet, ergenin onu şaşırtan ve kaygılandıran bu yeni iç dünyayı kendisinin olarak kabul etmekte zorlanacağını, içindeki keşfetme arzusuyla çocukluğa dönüş arzusu arasında sıkışmış hissedeceğini ileri sürer. Ergen bu karşıt istekler ve çeşitli zorlanmaları eylemler ve beden üzerinden bir temsille somutlaştırma eğilimindedir. Kendisine ve ötekine karşı saldırgan tavırları sayesinde etkin bir rol alırlar ve iç ve dış tüm baskıdan kendilerini korurlar. Böylece ergen dışsal gerçeklik üzerinde bir hakimiyet oluşturduğunu hisseder (Jeammet, 2012: 190).

Aichhorn ergen eyleme geçmelerinin sebepleri ve tedavide izlenebilecek yöntemler hakkında görüşlerini bildirmiş ve ergen eyleme geçmelerini uyumsuzlukla bağlantılandırmıştır. Aichhorn'un başıboşluk (Verwarhloste) dediği kavram çevrenin

ve ergenin ruhsallığındaki yetersizliğe vurgu yapmaktadır. Aile ve çevresi tarafından desteklenmemesi ve/ veya terk edilmesi dış başıboşluğu oluştururken, yoksunluğu (frustration) tölere edebilecek bir dürtü kontrolüne sahip olmaması ise iç başıboşluğa sebep olur. Freud, haz ve gerçeklik ilkesinin çatışma içinde olduğunu ve uyarımların doyurulmasının geciktirilmesinin tedavi edici etkisinde bahseder (Freud, 1968). Aichorn'a göre de bu haz ilkesiyle baş edebilmeye yardımcı olmak gereklidir. Eyleme geçerek toplumdışı eylemlerde bulunan ergenler haz ilkesi doğrultusunda hareket ederek, dürtülerin hızlıca doyurulmasına hizmet etmekte ve dürtüleri dışında bir gerçeklik yokmuş gibi davranmaktadırlar (Parman, 1998: 73-82).

1.4. Psikanalitik Literatürde Ergenlik Dönemi Evden Kaçma Davranışını Konu Alan Çalışmalar

Psikanalitik literatürde, ergenlik döneminde yaşanan eyleme geçmeler üzerine olan yazılar ve çalışmalar daha çok madde kullanımı, yeme bozuklukları, intihar girişimleri hakkında olup, evden kaçma davranışı, diğer eyleme geçme biçimlerine göre daha az sorgulanmıştır. Evden kaçan ergenlerin ruhsallığına odaklanan çalışmalar azdır ve ülkemizde böyle bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yurtdışı kaynaklı çalışmalar ise, daha çok bir veya birkaç olgu öyküsünün derinlemesine incelendiği, klinik psikanalitik görüşme yöntemine dayanan çalışmalardır ve yapılan literatür taramasında yöntem olarak projektif testleri kullanan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Kaufman ve arkadaşları iki binin üzerinde suçlu ergenle on yılı aşkın süre çalışma yürütmüş ve bu ergenlerin sadece preödüpal fiksasyonlardan kaynaklanan dürtülerini boşaltmadığını, aynı zamanda yok olma endişesine karşı bir savunma olarak suç işlediklerini ortaya koymuşlardır. Kundaklama, cinayet, evden çalma gibi eylemleri yok olma endişesine karşı savunma olarak ortaya çıkar. Çocukluğunda anne babanın kavgaları, ebeveynlerin alkolik olması, rastgele cinsel ilişki, ebeveyn boşanması gibi gerçek travmalar yaşarlar. Sosyoekonomik durum, ırk, etnik köken gibi değişkenlerden bağımsız olarak bu ergenlerde içselleştirilmiş süper egonun kalıntıları görülmez. Bu ergenler, "boş" ya da "içi oyulmuş" hissederler ve buna tepki olarak kızlar genelde hamile kalır ve erkekler ise evden kaçarlar. Bu şekilde ebeveynlerine "Gittiğimde üzüleceksiniz!" derler (Kaufman, 1964: 603-604).

Bernabeu, suçlu ergenler üzerinde yaptığı araştırmalarında küçük ama ekstrem bir grupta anne ve kızların simbiyotik bir ilişki içinde olduklarını gözlemlediklerini belirtmiştir. Evden kaçma davranışının da sıklıkla simbiyotik aile ilişkilerinde görüldüğünü bazı vakalarda babadan gelen ensest tehlikesinin de olduğunu ancak bunun asıl problem olmadığını ve anneyle olan simbiyotik ilişkiyi maskelediğini ifade eder. Egonun inhibisyonu ve gizil bağımlılık, nefret edilen ebeveyne simbiyozu üretir. Birlikte uyumak, yemek yemek gibi rasyonelize edilmiş ve her iki tarafında haz aldığı bir fiziksel iletişim ortaya çıkar. Babanın olmadığı durumlarda anne ve kız arasında şaşırtıcı bir birliktelik vardır ve bu durumlarda genellikle annenin ya psikotik ya da psikoz şüphesi olduğu gözlemlenmiştir. Bu durumlarda ergen evden kaçabilir, yine de gerçek bir ayrılık için mücadele etmelidir. Simbiyotik tümgüçlülüğün verdiği yanılsama şiddetli panik ve tehdit hissettirir ve bu ergenler dünyayı tehdit edici ve düşmanca algılarlar (Bernabeu, 1958: 383-396).

Suçlu ergen, projeksiyonu ve deneyimleri sonucu dünyayı tehdit edici algılar ve kötü iç nesneleri vardır. Beklediklerini alamadığı iç nesneleri sebebiyle bir yoksunluk duygusu hissetmiştir. Tümgüçlülüğünden vazgeçemez çünkü onun için koruyucu olarak yalnızca bu tümgüçlülüktür. Yoğun bir bağımlılık ihtiyacı vardır ancak yansıma yoluyla "size ihtiyacım yok, size bağılı değılim, sizi sevmiyorum. Ben tümgüçlüyüm ve sizden nefret ediyorum. Siz kötü niyetli yetişkinlersiniz bu yüzden sizle suçluluk duymadan savaşabilirim." der. Eylem gerçeklikten kaçmanın bir yolu haline gelmiştir (Bernabeu, 1958: 383-396).

Evden uzaklaşma ve uzak seyahatler her zaman evden ve aileden uzaklaşmak için yapılır ve ergeni evden kaçmaya götüren sebeplere benzer bir durum söz konusudur. Yeterince uzaklaşıldığında bir rahatlamayla karışık suçluluk hissedilir. Bu uzaklaşma hem babayı yenme hem de yasağını delmedir. Çünkü erken çocuklukta baba, evden gitmeyi yasaklar. Ergenlikte ise artık bu yasağa karşı çıkılabilir ve uzun seyahatlere çıkabilir hale gelir. Bu yasağı delen ergen, babaya karşı çıktığı için tatmin olur. Ancak gözden kaçırdığı bir şey vardır; evden uzaklaşma eski zamanların yani çocukluğun yasağıdır (Freud, 1942: 315-322). Bu noktada belki de babanın ensest yasağını delmeye cesaret edemeyen ergenin evden kaçarak, görece

karşı koyabileceği yasakları deldiği, evden kaçma ile düşlemsel olarak yasağın zorlandığı düşünülebilir.

Evlat edinilmiş çocuklarla yapılan çalışmalarda ise evlat edinen ailelerin yaygın korkusunun çocukların evden kaçarak biyolojik ailelerine gitmesi olduğu ancak evlat edinilmiş ergenlerin nadiren evden kaçtıkları görülmüştür. Az sayıda ergenin doğum annesinde mutluluğa ulaşmak için evlat edinen ebeveynlerinden kaçtığı görülmüştür (D'Amato, 2010: 53-67).

Millán ve Millán, neden evden kaçtığını anlamak amacıyla 5- 24 yaş aralığındaki 40 kişiyle röportaj yapmışlar ve görüşmelerden elde ettikleri bilgileri sıralamışlardır. %16'sının kadın olduğu bu kişilerin, ebeveynlerinin en az birinden psikolojik veya fiziksel istismara maruz kaldığı, alkolik bir ebeveyne sahip oldukları, kaotik koşullarda yaşayan ya da şiddet görmüş ebeveynleri olduğu veya çocuğu sokağa gönderen- kovan ebeveyne sahip olduklarını rapor etmiştir. Ancak tabi ki bunun dışında nötr- "normal" ailelerden gelen ve kaçan çocuklara da rastlanmıştır. Sonuç olarak Millán ve Millán, bu kişilerin, terk edilmişlik, korunma eksikliği yaşayan, yetersiz beslenmesi olan, şiddete maruz kalan, yaşamsal riskleri olan, istismarın üstesinden gelmeye çalışırken hayatları tehlikeye giren kişiler olduğunu ifade etmiştir. Aynı zamanda bu ergenlerin terapistle konuşmaya istekli oldukları, ötekinin dikkatine yanıt veren, kendilerine güvenleri olan kişiler olduklarını belirtmişlerdir (Millán ve Millán, 2004: 254-263).

Yine aynı çalışmalarında Millán ve Millán, çoğu ergenin dolaylı ya da dolaysız olarak yakın bir aile ferdinin ölümüne şahitlik ettiğini, yani bir kayıp yaşadığını, uyuşturucu, şiddet- agresyon kullanarak kendilerini ispatlama çabasına girdiklerini ortaya koymuşlardır. Bu çocuklar ebeveynlerinden birini idealize edilmiş bir biçimde anlatmışlar ve istismarı olumsuz göstererek ebeveyni yüceltme eğilimi göstermişlerdir. Aile, kafalarında bir fikir olarak olup, olumlu bir şekilde hatırlamayı tercih ettikleri, olumsuz özelliklerin bastırıldığı dikkat çekmiştir (Millán ve Millán, 2004: 254-263).

Erken dönem nesne kaybının, ergenlik döneminde (hatta latans) evden kaçma ile bağlantılı olabileceğini ileri süren başka çalışmalar da vardır. Gaensbauer ve Jordan ergenlik döneminde evden kaçan bir vakanın 5 yaşında da evden kaçmayı istediğini çünkü ebeveynlerinden birinin kaybını hatırladığını bildirmişlerdir (Gaensbauer ve Jordan, 2009: 947-977).

Bir ebeveyn tarafından cinsel istismara uğrayan ve diğer ebeveynden bir destek göremeyen çocukların evden kaçtığını rapor eden Gardner, duygusal ve fiziksel istismarın da genelde cinsel istismara eşlik ettiğini akıldan çıkarmamak gerektiğini ifade etmiştir. Çocuğun istismar edildiği ortamdan kaçtığını, okulda istismar ediliyorsa okula gitmek istemeyeceğini, servis şoförü tarafından istismara uğruyorsa servise binmek istemeyeceğini, dolayısıyla istismara uğradığı ve destek göremediği ortamdan kaçacağını belirtmiştir (Gardner, 2003: 297-323).

Schonfeld'a göre ergen, kendisi için kabul edilebilir ve ulaşılabilir kesin bir rol üstlenemediğinde kendisini tanımlanmış hisseder ve kendisini toplumsal çevresi ilişkili bir kişilik olarak görür. Herhangi bir toplumda başarılı bir kişi olmak, ergenlik çağının birincil ruhsal görevi olan kimlik bulma anlamına gelir. Bu kimlik arayışında ergenlerin çoğu bıkkın, yorgun ve kırgındır. Evden kaçan veya gerçeklikten bir kaçış olarak alkol ya da uyuşturucu kullanan, yetersizlik duygularından mustarip, hayatın yaşamaya değer olup olmadığını merak eden ve çok sık intihar girişimlerinde bulunan çok sayıda ergen vardır. Bu durumlar kimliğini bulamama ile bağlantılıdır (Schonfeld, 1971: 19-34).

Laufer'e göre ergenlik döneminde meydana gelen bedensel değişiklikler ergenler için yoğun ümitsizlik kaynağıdır. Yeni cinsel organı mevcut beden imajıyla bütünleştirmek yerine, bu ergenler bedenlerinin kontrolü altında oldukları yönünde tümgüçlü fantezilerini korumaya çalışan davranışlarla cevap verirler. Bir vaka olarak annesinin şiddeti karşısında dayanamayıp 16 yaşında evden kaçan Sarah, annesine cevap olarak evden kaçma yoluyla kendisine şiddet gösterir ve bu yolla kontrolü eline alır (Laufer, 1996: 348-364).

Johnson ve Szurek'e göre; ebeveyn soğukluğu, reddi ve yetersizliği algılayan çocuklar, öfke ile "beni sevmiyorsunuz, kimse beni sevmiyor, hepinizden nefret ediyorum" diyebilir. Daha sonra, seyrek olmayarak ebeveynler "İyi, madem biz bu kadar kötüyüz, neden çantanı toplayıp gitmiyorsun?" derler. Johnson ve Szurek bazı ebeveynlerin çocuğun çantasını bile hazırladığını gözlemlediklerini iletmışlerdir- ki bu çocuk için korkunç bir deneyimdir. Johnson ve Szurek, kaçma önerisi evin dışından ziyade daha sık olarak evin içinden ya da evinden ayrılmış bir diğer çocuktan gelmektedir der (Johnson ve Szurek, 1952: 323-343). Nunberg de evden kaçmayı terk edilmişlik, reddedilmişlik duygularıyla bağlantılandırmıştır. Ergen evden kaçarak onu terk eden ebeveyninden terk edilmesinin ödünü alır. (Nunberg, 1951:1-9).

Stoller, Buxbaum, ve Galenson'a göre suçlu ya da sokakta yaşayan kız ergenler de erkek ergenler gibi öngörülemeyen öfke tepkilerine sahip olma eğilimindedir; erkekler gibi çeteler değil daha klikler oluştururlar ve evden erkeklerle nazaran daha çok kaçarlar. Bu kaçış, terkedilme korkusu, bağılılık/bağımlılık ihtiyacı ve ebeveynlere karşı saldırganlık ve kin dahil olmak üzere birçok bilinçdışı durumu temsil edebilir (Stoller, Buxbaum, ve Galenson, 1976: 141-160)

Kestenbaum ve Stone "Kız Çocukları Üzerinde Babasız Evlerin Etkileri: Baba Yoksunluğuna İlişkin Klinik İzlenimler" isimli çalışmalarında Velia isimli ergen bir vakadan bahsederler. Velia'nın annesi alkolik babasından uzaklaşabilmek için evden kaçmış ve kovboy olan babasıyla evlenmiştir. Hamile kaldıktan hemen sonra ayrılmış ve Velia'ya anneanne ve dedesi bakmıştır. Velia 11 yaşında kliniğe yalan söyleme, çalma, okul başarısında düşüş, gündüz rüyaları şikayetleriyle kliniğe getirilmiştir ve tedavisinin kesintilere uğraması sebebiyle zor bir çocukluk ve ergenlik dönemi geçirir. Velia, 17 yaşında gerçek babasını bulmak için evden kaçar, gerçek babasını bulur ancak bu ziyaret onu hayal kırıklığına uğratar, çünkü aradığı sıcaklığı bulamaz. Terapistine yazdığı mektubunda, babasız olmanın ne demek olduğunu iyi bildiğini, çocuklarına kendisinin asla sahip olamadığı çocukluğu ve aileyi vermek istediğini yazar. Ancak sonrasında da zor günler geçirir ve birkaç intihar girişimi olur. Birkaç yıl sonra bir kürtaj yaptırır ve bundan iki yıl kadar sonra

da bir erkek çocuk sahibi olur. Ancak bebeğin babası uyuşturucu bağımlısıdır ve doğumdan birkaç ay önce yüksek doz uyuşturucuyla intihar eder. Bebeğin bakımını ise anneanne üstlenir. Dolayısıyla kendi kaderini tekrarlar. Kestenbaum ve Stone, bu çalışmada Velia ve diğer vakalar üzerinden baba yoksunluğunun etkilerini tartışır. Baba yoksunluğu olan birkaç vakada evden kaçma davranışını ortaya koyan araştırmacılar, vakalar arasında kalan ebeveynin doğası, sosyoekonomik sınıf, baba kaybının zamanlaması, kalıtım ve huy ile ilgili değişkenler üzerinden kayda değer farklılıklar olduğunu ve ego dayanıklılığının da tüm bu etmenlere bağlı olduğunu rapor ederler. Ayrıca, kardeş sayısının, tartışmaya değer başka bir faktör olduğunu ve kaybının doğasının (baba kaybı, ölüm, boşanma veya terk yoluyla mı ortaya çıktı?) ise önemli faktörlerden biri olduğu ortaya konmuştur (Kestenbaum ve Stone, 1976: 171-190).

Irène Akoka Froidefond'e göre ergen, vücudun dönüşümleri tarafından uyandırılan ödipal aşkla karşı karşıya kalır. Latans süresince kabul edilen güçsüzlük ergenlikle birlikte artık imkansızdır. Dolayısıyla çocukluktan vazgeçmek gerekecektir. Sembolizasyonun yokluğunda, kaçış, çocukluğun ölümünü gerçekleştirir. Burada, bu son ayrılışa sembolik bir operasyon şekillenir; ona ait olandan vazgeçme. " Vazgeçtim ve gittim." (Froidefond, 2004:81-85).

Doğumla annesinin bakımını ve babasının sevgisini yakalayan kız çocuğu, ergenlikle "yok olma"nın etkisini deneyimlemek zorunda kalır. Kaçış, tehlikeli bir saklambaç oyunu gibidir ve ölüm dürtüsü bu kayboluşta kendisini gösterir. Burada aile, hem arayan hem gitmeye izin verendir. Tüm çocuklar için yok olmak ve hareketsizlik ölü olmaktır ve saklambaç oyununda yeniden birleştiklerinde gülmek için birbirlerinden saklanırlar. Bu gülüş acının dönüşümünün izlerini taşır ve bu gülüşün gerçekleşmesi ve dönüşüm için ortadan kaybolmak gerekir. Froidefond' a göre, ölüm gibi kaçış da geri dönmeyi öngörmez, ama onu içerir. Kaçışta hareket, ölüm hareketsizliği ile yer değiştirir. Dolayısıyla kaçış ölüm dürtüsünün emrinde harekete geçer (Froidefond, 2004:81-85).

1.5. Araştırmanın Hipotezleri

1.5.1. Kuramsal Hipotezler

1) Evden kaçma davranışının preodipal dönemde yaşanan bir sorunsaldan kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu ergenlerin ilk nesnelerinin kapsayıcı olmayan, heyecanları karşılama ve dönüştürme becerisi gelişmemiş veya persekütif olması beklenmektedir. Ayrıca bu kız ergenlerin ilk nesnelerinden yeterince ayrışamadığı düşünülmektedir.

2) Evden kaçan kız ergenlerin narsisistik olarak kırılgan, değersiz ve yetersiz bir benlik oluşumuna sahip oldukları düşünülmektedir.

3) Ergenlikte evden kaçma davranışına, canlanan çatışmalar ve cinselleşen bedenin getirdiği tekinsizlik duygusunun yol açtığı düşünülmekte ve bu ergenlerin savunma düzeneklerinin, dürtü kontrolünde yetersiz kalması beklenmektedir.

1.5.2. İşlemsel Hipotezler

1) Katılımcıların Rorschach Testi'nde anne ile pregenital dönem ilişkilere gönderme yapan 1, 7 ve 9. Kartlarda, Tematik Algı Testi'nde de ise 7GF, 9GF ve 11. Kartlarda kapsayıcılıktan uzak (E yanıtları) ya da persekütif (Clob yanıtları) bir anne temsili vermeleri beklenmektedir.

2) Evden kaçan ergenlerin Rorschach Testi'nde benlik yapılanması hakkında bilgi veren 5- 8 ve 10. Kartlarda, bütünlükten uzak (Hd, Ad, ya da D, Dd, Dbl, Ddbl) yanıtlar vermeleri ya da muğlak formlarda, olumsuz narsistik değeri olan tasarımlar vermeleri; Tematik Algı Testi'nde ise Kart 3BM, Kart 12BG ve Kart 13B'de yalnızlık ve depresif duygulanım ile baş etmekte zorlanacakları ve dayanak ihtiyacını ortaya koyacakları beklenmektedir.

3) Rorschach Testi'nde agresif ve libidinal dürtüyü harekete geçiren 2 ve 3. Kartlara dürtünün taşıdığı, kontrol etmekte zorlandıkları yanıtlar (C, K, Kan, Kob, Kp)

verecekleri, Tematik Algı Testi'nde ise kişinin dürtüyü organize etmesi gereken 13MF kartında zorlanacakları agresif içerikler ortaya koyacakları beklenmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

NESNE İLİŞKİLERİNİN ERGENLERDE EVDEN KAÇMA DAVRANIŞINA ETKİLERİNİ İNCELEYEN BİR ARAŞTIRMA

2.1. Yöntem

2.1.1. Katılımcılar

Bu araştırma, yaşları 13 ile 18 arasında değişen, alt ve orta sosyo-ekonomik seviyeden 15 gönüllü katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan birine araştırmacının çalıştığı kurum aracılığıyla, geri kalan on dördüne ise kartopu yöntemiyle ulaşılmıştır. Katılımcıların tamamı İstanbul ilinde evden kaçma davranışını en az bir kez göstermiş olan kız çocukları ile çalışma yapılmıştır. Görüşmeler tüm ergenlerle eve döndükleri süreçlerde yapılmıştır. Madde bağımlısı ve psikotik hastalar gibi herhangi bir psikiyatrik tanı almış hastalara örneklem grubunda yer verilmemiştir.

2.1.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada Bilgilendirilmiş Onam Formu, Kişisel Bilgi Formu, Psikanalitik Öngörüşme, Rorschach Testi ve Tematik Algı Testi kullanılmıştır.

2.1.2.1. Bilgilendirilmiş Onam Formu

Bu formda, katılımcıların araştırma ile ilgili bilgilendirilmelerini sağlayacak kısa bir açıklama ve onay yazısı bulunmaktadır. Bu form, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı seçen katılımcılara ve velilerine imzalatılmıştır.

2.1.2.2. Kişisel Bilgi Formu

Formda bulunan sorular, yaş, doğum yeri, doğum tarihi, eğitim düzeyi gibi demografik bilgilerin edinilmesinin yanı sıra, ergenlikte evden kaçma davranışının

oluşmasına yol açabilecek durumlara ilişkin anlamlı olarak değerlendirilebilecek bilgilerin de edinilmesine yöneliktir.

Ergene evden kaç kez kaçtığı, evden kaçma sebebi, kimlerle yaşadığı, evden kaçtığına nereye gittiği sorulmuştur. Ayrıca aile yapısı hakkında fikir edinebilmek amacıyla, ergenin anne ve babasının öz- üvey olma, sağ ölü olma, evli- boşanmış olma durumları kendisinden öğrenilmiştir.

2.1.2.3. Psikanalitik Ön görüşme

Çalışmaya katılan kişilerle yapılan ön görüşmenin, çalışma için önemli bilgiler sağladığı düşünülmektedir. Rorschach Testi ve T.A.T. öncesinde yapılması gerekli olan psikanalitik öngörüşme hem kişinin ruhsal yapılanmasını anlamada hem de testlerin doğru biçimde değerlendirilmesi açısından önemlidir. Psikanalitik kurama dayalı olarak, kişinin geçmişi, aile tarihi, kişisel tarihi, çocukluk anısı, rüyaları gibi alanlarda sorular yöneltilerek, detaylı bir öngörüşme yapılmıştır.

2.1.2.4. Rorschach Testi

Rorschach testi, Hermann Rorschach tarafından 1921 yılında geliştirilmiştir. Rorschach Testi, projektif bir testtir ve üzerinde mürekkep lekeleri olan 10 adet karttan oluşmaktadır. Her kart şekilleri ve anlamları bakımından farklılıklar gösterir. Her kart kendi içerisinde şekil, renk, hareket, gölge içermektedir. Bunlardan I., IV., V., VI. ve VII. kartlar siyah, II. ve III. kart siyah ve kırmızı, VIII., IX. ve X. kartlar ise pastel renklidir. Her kartın ortak özelliği simetrik olması ve bir eksen etrafında oluşmasıdır (İkiz, 2007).

Rorschach testi her yaş grubundan kişiye verilebilir. Bireysel olarak uygulanır, zaman sınırlaması yoktur. Kişiden kartlara bakarak gördüğü her şeyi söylemesi istenir. Kişinin test sırasında verdiği yanıtlar, bunlarla ilgili yorumları ve test sırasındaki sözel olmayan tüm davranışları not edilir. Test tamamlandığında her bir yanıt kodlanır (İkiz, 2007).

Test yönergesi verilirken, kişinin kartlarda ne gördüğünü, gördüklerini neye benzettiğini söylemesi istenir. Bu yönerge ile, sözel olmayan ve ön anlamlardan yoksun test malzemesine kişinin anlamlar katması istenmektedir. Yönerge kişiden malzemenin anlamsızlığına son vermesini ister; kişi anlamlar oluşturmalıdır. Dolayısıyla kişinin hem algılayıcı hem de projektif tutumları harekete geçmektedir (Chabert ve Anzieu, 2004). Kişinin mürekkep lekelerine kattığı anlamlar ile, kendi içsel yaşantılarını, düşlemlerini kartlar üzerine aktarması beklenmektedir (İkiz, 2007).

Protokollerdeki yanıtlar, yapılan standardizasyon sonucunda elde edilen Ergen Normları'na (Tunaboğlu- İkiz ve ark, 2007) göre analiz edilmiştir.

2.1.2.5. Tematik Algı Testi (TAT)

1935'te Morgan ve Murray tarafından TAT'nin ilk formu yayınlanır. Murray, testten elde ettiği sonuçları kendi kitabında yer alan kişilik kuramında bir araya getirir ve 1943'te testin son formunu yayınlar. Test, toplamda 31 karttan oluşmaktadır (Chabert ve Anzieu, 2004).

Projektif bir kişilik testi olan T.A.T. sözeldir ve bireysel olarak uygulanır. Zaman sınırlaması yoktur. 31 karttan oluşan bu testin bugün 16 kartı kullanılmakta, kadın ve erkekler için farklı serileri bulunmaktadır. Testi alan kişiden her bir karta bakarak, bir hikâye anlatması istenir. İçsel süreçlerin dışa vurumu olarak görülebilecek olan “yansıtma” kavramı T.A.T. için temel oluşturmaktadır. Kişi kendi düşünüm kanallarından, arzuları doğrultusunda verilen malzemeye yansıtma yapar, bu sayede içsel olanın dışa vurulmasıyla da her patolojide farklı yaklaşımlar görülebilir (İkiz, 2011).

TAT testi klinikte her zaman Rorschach testi ile birlikte verilir ve tamamlayıcı bir rol oynar. Rorschach testi, kendilik algısı, kimlik yapılanması gibi alanlarda bilgi sunarken, TAT testi nesne ilişkilerine gönderme yapan yanı ile Rorschach ile beraber verildiğinde kişi hakkında kapsamlı ve zengin bilgiler sunmaktadır.

Test yönergesi verilirken, kişiden kartlarda gördükleriyle ilgili, başı ve sonu olan bir hikaye anlatması istenir. Kişinin anlattığı hikayeler, hikayedeki kahramanın motivasyonları ve onun üzerinde etkiye bulunan çevresel güçler bakımından analiz edilir ve hikayeler boyunca en sık tekrar eden temaların, testi alan kişinin çatışma, ikilem ve kişisel dramlarıyla ilgisi incelenir (Chabert ve Anzieu, 2004).

Bu çalışmada ergenlerin çalışmanın hipotezleri doğrultusunda seçilen belli kartlara verdikleri yanıtlar, içerik analizi ile Fransız ekolüne göre yorumlanmıştır.

2.1.3. Veri Toplama ve Analiz Süreci

Çalışma yürütülecek ergenlerle, yalnızca katılımcı ve araştırmacının olduğu bir ortamda, tek oturumda görüşülmüş ve ergenlere ruhsal dünyalarını anlamak amacıyla bir çalışma yapıldığı anlatılmıştır. Onam formu ile ergene (ve ebeveynine) bilgi verilmiş ve Bilgilendirilmiş Onam Formu imzalatılmıştır. Kişisel bilgi formundaki ve psikanalitik ön görüşmede alınması gereken bilgiler testler öncesinde yapılan görüşmede alınmıştır. Çalışmaya katılmak isteyen ergenlere bireysel olarak Rorschach ve TAT uygulanmıştır. Rorschach testinin uygulanışında katılımcılardan kartlarda gördüklerini neye benzettiklerini anlatmaları istenmiş ardından TAT testi uygulaması yapılmış ve kartlarda gördükleriyle ilgili, başı ve sonu olan bir hikaye anlatmaları istenmiştir. Test uygulamalarının süresi katılımcılara göre değişiklik göstermekle birlikte ortalama 90 dakika sürmüş olup, herhangi bir ses kaydı yapılmamış, araştırmacı tarafından görüşme esnasında katılımcının ağızından çıkan her cümle not alınmıştır. Veri toplama işleminin ardından görüşmeler bilgisayar ortamında yazıya dökülmüş, Rorschach testi ve TAT Fransız Okulu Kodlama Sistemine göre kodlanmış ve psikanalitik içerik analizi yapılmıştır. Görüşmeler ve test bulguları birlikte yorumlanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NESNE İLİŞKİLERİNİN ERGENLERDE EVDEN KAÇMA DAVRANIŞINA ETKİLERİNİ İNCELEYEN ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Bu bölümde öncelikle araştırmaya katılan ergenlerin sosyo-demografik bulguları incelenecek, ardından, katılımcıların ön görüşmelerine dair genel bulgular ve projektif testlerine yönelik genel bulgular verilecektir. Daha sonra ön görüşmede ortaklaşan temalar üzerinde durulacak ve ardından araştırmanın hipotezleri kapsamında Rorschach testi bulguları ve TAT bulguları değerlendirilecektir.

3.1. Sosyo-demografik Bulgular

Bu çalışma, yaşları 13 ile 18 arasında değişen 15 kız ergen katılımcı ile gerçekleştirilmiş olup katılımcıların yaş ortalaması 15'tir. Katılımcıların hepsi İstanbul'da yaşamaktadır ve 2'si ilkokul, 9'u ortaokul ve 4'ü lise öğrenimine devam etmektedir. Katılımcıların sosyoekonomik seviyeleri orta ile düşük arasında değişmekte olup, 11'i düşük, 4'ü orta sosyoekonomik seviyedendir.

3.2. Kişisel Bilgi Formu ve Psikanalitik Ön görüşmelere Dair Genel Bulgular

Katılımcılar ile yapılan psikanalitik öngörüşme ve kişisel bilgi formundaki bilgilerin edinilmesine yönelik yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde ve bu görüşmelerde ergenlere evden kaçma sebepleri, kaçtıkları evde kimlerle yaşadıkları, herhangi bir madde ya da ilaç kullanımı olup olmadığı, kişinin geçmişi, aile tarihi, kişisel tarihi, çocukluk anısı, rüyaları gibi alanlarda sorular sorulmuştur. Katılımcılara sorulardan yola çıkarak akıllarına ne gelirse anlatmakta serbest oldukları söylenmiş, katılımcıların kendi hikayelerini anlatmalarına izin verilmiş ve çağrışım zincirinin bozulmamasına dikkat edilmiştir.

Evden kaçan kız ergenlerle yapılan görüşmelerin değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan ortak temalar şunlardır;

3.2.1. Kayıp ve Yas

Yapılan ön görüşmelerde evden kaçma davranışı öncesinde bir kayıp yaşanmasının çok sık rastlanan bir durum olduğu dikkat çekmiştir. Freud'un "Yas ve Melankoli" isimli metninde ifade ettiği gibi bu ergenlerin geçmişinde sevgi nesnelerinin gerçek bir kaybı görülmektedir (Freud, 1917). Bu kaybın, söz konusu ergenlerin yaşamının ilk yıllarında olduğu ve kaybedilen kişinin anne-babadan biri olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcıların bu kayıp hakkında konuşmaktan kaçındığı, kısaca bilgi verip konuyu kapatma eğiliminde olduğu göze çarpmıştır. Katılımcılardan birinin her iki ebeveyni de vefat etmiş, birinin babası vefat etmiş, ikisi gerçek annesini hiç tanımamış, ikisi babalarıyla görüşmemekte ve dördünün ise hem anne hem babası uzun yıllardır cezaevindedir.

Derya, 14 yaş

*"Ben 7 yaşındaydım **babam kanserden öldü**. Herhalde boğaz kanseriydi. Çay kaşığıyla top gibi bi şey çıkardı boğazından. Çok iyiydi. Her istediğimizi yapıyordu."*

Tuğba, 14 yaş

*"Babam çok iyi ama sinirlendiği zaman aklı gidiyor. Ne çok iyi... yani 100 üzerinden 40 verirdim. Bazen oturup muhabbet ediyorduk, gülüyorduk, geziyorduk. Çoğu zaman eve sinirli geliyordu. Sinirini bizden çıkarıyordu. **Görüşmüyoruz şimdi.**"*

Ayşe, 18 yaş

*"3 yaşında **anne- babamı kaybettim**. Önce babam öldü. 10 gün sonra da annem kendini astı. Babaannem baktı bana."*

"Keşke biraz daha geç ölselerdi. Biraz anımız olsaydı. 8-9 yaşlarında olsaydım."

Sevim, 16 yaş

“Annemle babam cezaevinde 3 senedir. Hırsızlıktan girdiler. Babam gasptan girdi.”

“Korumacıdır babam, iyidir. O olsaydı ben asla kaşmazdım zaten. İnsan annesi babası olmayınca böyle yapıyor.”

“.... en son o evde beraberdik hepimiz en son. Bütün kardeşlerim. Annem babam cezaevine girince ayrıldık tabi. Güzeldi.”

Leyla, 16 yaş

*“Ben bebekken annem İstanbul’a getirmiş sonra **bırakmış gitmiş**. Nereye gittiğini bilmiyorum. O günden sonra bulunmamış zaten. Bana 5-6 yaşıma kadar anneannem bakmış. Babam beni aramış bulmuş. 5 milyar verip beni aldı. Ankara’da iki ay kaldık. Sürekli dayak yiyorduk. Sonra beni istemediler. Babam beni babaannemin yanına gönderdi. 2009’a kadar o baktı. Sonra o vefat etti”*

*“Annem aynı Sibel Can’a benziyormuş. Gözleri yemyeşilmiş. **Ben hiç görmedim.**”*

“Bir kere daha kaçmıştım. Dedem arkamdan koşuyordu. Elimde bebek vardı. Sıkılmıştım. Babaannem ölmüştü. Dedem arkamdan koşuyordu. Dedemin kız kardeşinin evine gittim.”

Didem, 17 yaş

*“Annemi **hiç tanımadım**. Ben doğduktan sonra öldüğünü biliyorum. Babaannem yaşıyor diyor. Babam teyzesiyle birlikte olmuş sonra da ben olmuşum.”*

*“**Kardeşim ölmüş**, sen yaptın kıskançlıktan yaptın dediler. Senin dünyaya gelmen büyük bir hataydı. Kıskançtın bıçağı aldın öldürdün diyorlar. 4.5 yaşındaymışım... Babam bana katilsin dedi.”*

Ash, 14 yaş

“Annem cezaevinde şimdi. Fazla tanımıyorum hiçbir şey bilmiyorum. Beni 25 günlükken bakıcıya vermişler. Ziyarete gittiğimizde ben gidiyordum, ben yokmuşum gibi davranıyordu.”

3.2.2. Baba ile İlgili Söylemler

Evden kaçan kız ergenlerin babalarıyla ilgili söylemlerine bakıldığında, bu babaların fazlaca güçlü, tehditkar, öfkeli, otoriter ve zarar verici figürler oldukları göze çarpmaktadır. Freud, “Uygarlığın Huzursuzluğu” metninde “Çocukluk döneminde, babanın korumasına yönelik ihtiyaçtan daha büyük bir ihtiyaç düşünemiyorum.” diyerek çocuğun çaresizliği ve babaya olan özlemine değinir (Freud, 1930: 57-145). Bu çalışma kapsamında görüşülen ergenlerin bu ihtiyacının giderilmediği, babanın koruyuculuğunun hissedilmemesinden de öte, tehlikenin babanın kendisinden gelmesi söz konusudur. Bu da çocukta, babaya yönelik sevgi duygularının yanında öfke duygularını da ortaya çıkarmakta ve ilişki çifte değerli bir boyut kazanmaktadır. Tez kapsamında görüşülen 15 ergenin 11’inin babalarının kendilerine ve /veya annelerine şiddet uyguladığını ifade etmesi dikkat çekicidir.

Başak, 13 yaş

*“Babam hiç dinlemez Çok sinirli birisi. Bir şey anlamadan **hemen bağırıp çağırır.**”*

*“Annemle babam çok kavga ederlerdi. Ama **babam anneme vururken** fazla kıyamıyordu, vuramıyordu. **Öpüyordu, barışıyorlardı** sonra. Babam demişti ki annemin en çok oynayışını beğeniyormuş. Halamın düğününde tanışmışlar. Annem babama kaçmış.”*

Tuğba, 14 yaş

*“Babam **çok iyi** ama sinirlendiği zaman aklı gidiyor. Ne çok iyi... yani 100 üzerinden 40 verirdim. Bazen oturup muhabbet ediyorduk, gülüyorduk, geziyorduk.*

Çoğu zaman eve sinirli geliyordu. **Sinirini bizden çıkarıyordu.** Görüşmüyoruz şimdi.”

Sevim, 16 yaş

“Annem **babamdan hep dayak yiyordu.** Elmacık kemiği, çenesi hep kırıktır. Evden kaçtıyordu dayak yiyince, sonra geri geliyordu.”

“**Babam korumacıdır, iyidir.**”

Aslı, 14 yaş

“Babam... **kötü... iyi... normal.** Bazen iyi bazen ne biliyim kötü oluyordu. İzin aldığımda izin veriyordu ama mesela gitmek istemediğim yerlere de (hırsızlığa) zorla yolluyordu.”

Aynur, 15 yaş

“Baba: **İyi insandır** ama sevmiyorum babamı. Bana **kötü davranıyor.**”

“9 yaşındayken kaçtım. Annemle birlikte hırsızlığa gittim. Ben, yengem, annem gittim. **Babam beni dövdü, dövdü.** Dedem, ebem, kardeşlerim, annem babam vardı evde. Kaçtım, parka gittim. Sigara içtim. Minibüse bindim. Dayıma gittim. Orda kaldım 2-3 gün. Sonra babam geldi aldı beni. **Yine dövdü. Paralarımı aldı dövdü.** Koşarak kaçtım ben de. 4-5 defa kaçtım. **Hep dövdükten sonra kaçtım.** Sopayla dövüyordu.”

Güneş, 18 yaş

“Babam da öyle annem gibi. Sizin yanınızda melek gibi, yalnız kaldığımızda şeytan. o da **iyi yani.** Dışarı falan çıkarmıyorlar. Dışarı çıkınca **tükürüyorlar.** Camdan bile bakamıyorum.”

“Erkek kardeşim geç gelince, **babam, anneme bağılıyor, tükürüyor.** Eskiden şiddet vardı. Şimdi görmüyorum.”

Didem, 17 yaş

“Baba: çok seviyordum. Çok hata yaptı. Onun daha fazla hatası oldu. Diğer evlatlarına babalık yapıp beni yabancı gibi görmesi... suratıma katılmışım gibi bakması... sorumluluk bilmeyen biri. İlişkımız kötü.”

*“12 yaşındayken babaannem evlendirmek istedi. Sonra amcamdan istismara uğradım. Sonra evden kaçtım. Ben evde hep bunalıyordum. İntihar edecektim de vazgeçtim. Kapıyı çarpıp çıktım, dolandım sokaklarda. Sonra bir komşuya gittim. Alkol içtim. Sonra babam geldi, **dövdü...**”*

Leyla, 16 yaş

*“Babam **yufka yürekli** de. Üvey annem ortada var. O istemediği için babam da istemiyor. Normal ilişkimiz. Ne iyi ne kötü.”*

*“Babam ve üvey anamdan dayak... **dövüyordu**. 9-10 yaşında **şikayetçi oldum hapse girdiler 1 sene...** Ankara’da iki ay kaldık. **Sürekli dayak yiyorduk**. Sonra beni istemediler. Babam beni babaannemin yanına gönderdi...”*

Ayfer, 16 yaş

*“Bir tane çocukla konuştum telefonla. Babamlar öğrendi. **Babam dövdü beni**. Arkadaşlarımı çağırdım. Polis çağırdım...”*

*“Babam **yeri gelince çok iyi oluyor**. Çok hatamı affetti. Tek sorun biraz **baskı**.”*

3.2.3. Dağılmış Aile Öyküsü

Yapılan ön görüşmelerde ortaklaştığı görülen bir diğer konu ise bu ergenlerin ailelerinin, ebeveynlerinden birinin ölümü, ebeveynler arası geçimsizlik ya da ebeveynlerden birinin cezaevine girmesi sebeplerinden dolayı dağılmış olmasıdır. Ailenin dağılması sonucu bu ergenler, belli zamanlarda devlet yurtlarında, farklı evlerde, akrabalarında kalmak zorunda kalmış ve çeşitli travmatik yaşantılara, istismarlara maruz kalmışlardır.

Elif, 17 yaşı

“Ben 3 yaşımdayken ayrı yaşamaya başlamışlar. Babaannem sorun yaratıyormuş. 2011'de boşanmışlar. Anne tarafım daha yöresel, köylü gibi. Baba tarafım daha modern. Sorun olmuş.”

“Hastanede yattım 15 gün. Üvey babamın cinsel istismarı olmuştu. O konuda da kızgınlım anneme. “Telefon almaya gidiyoruz” deyip hastaneye götürdüler.”

Leyla, 16 yaşı

*“Ben bebekken annem İstanbul'a getirmiş sonra bırakmış gitmiş. Nereye gittiğini bilmiyorum. O günden sonra bulunmamış zaten. Bana 5-6 yaşına kadar anneannem bakmış. Babam beni aramış bulmuş.... Sürekli dayak yiyorduk. Sonra beni istemediler. Babam beni babaannemin yanına gönderdi. Ölene kadar o baktı. Sonra o vefat etti. **Sonra yurda verildim.** Şimdi anneannemlerdeyim.”*

*“Babam hapse girmeden önce psikiyatrik tedavi görüyordum. İlk 7-8 yaşlarındaydım. **Babaannem ve dedemle kalıyordum.** Amcam ve yengem vardı. İki çocukları vardı. Dedem ve amcamdan sürekli dayak yiyordum. Çok şımarıktım ben. Dışarı çıkmama, kızlarla oynamama izin vermiyorlardı. Babaannem yatalak bir hastaydı. Çok seviyordu. Benim yüzümden o da dayak yiyordu. Dedem dövdü. Dayak yemiştım. Dedem ahırdıydı. Kapıyı çektim çıktım. Halama gitmek istedim. Yolu bulamadım. Kayboldum. Bir şekilde polise gittim. Sonra dedeme götürdüler.”*

Didem, 17 yaşı

“Annemi tanımıyorum... 4.5 yaşında yurda verilmişim...12 yaşımdayken babam yurttan almak istedi. Orada da hep şiddet... Bana “katilsin” dedi. Babaannem evlendirmek istedi. Sonra amcamla olan olaylar oldu. İstismara uğradım. Sonra evden kaçtım. Ben evde hep bunalıyordum. İntihar edecektim de vazgeçtim. Kapıyı çarpıp çıktım. O kızlar ve babaannem vardı. Dolandım sokaklarda. Sonra bir komşuya gittim. Alkol içtim. Sonra babam geldi. Dövdü. Sonra polis geldi yurda döndüm. Sonra yine aldılar...”

“Babam iki kere daha evlendi. Ben 13 yaşımdayken B.'den (ilk evlendiği eşi) ayrıldı. 4 çocuğu var. Bir de A. ile evlenmiş. Bir çocuğu var. İkinci eşini zaten sevmiyorum, çok lafçı. Beni geçmişimle yargılayan bir insan. B., kendi evlatlarına bakıyor. Ben umurunda değilim.”

Aslı, 14 yaş

“Annemi fazla tanımıyorum, hiçbir şey bilmiyorum. Beni 25 günlükken bakıcıya vermişler. Ziyarete gittiğimizde ben gidiyordum ben yokmuşum gibi davranıyordu. Beni bakıcım büyüttü. Hala o bakıyor.”

Derya, 14 yaş

“Annem, babamın ölümünden 4-5 ay sonra evlendi. Evlenmedi daha doğrusu dost hayatı yaşıyor. Babam öldükten sonra ablamlar kaçtı. Evlendiler. Ben de evden kaçıp ablamları buldum.”

“Hep dövüyordu üvey babam beni. Evde yemek bile yedirtmiyordu. Küfür ediyordu. O gün beni dövmüştü çok kötü...Evden kaçtım. Plazmayı çalıp sattım, parasını aldım. Semtte kaldım. Sokakta kaldım. 9 ay sokakta kaldım. Belki daha azdır. Polisler parkta otururken yakaladı yurda götürdü. Şimdi ablamla kalıyorum.”

Ayşe, 18 yaş

“3 yaşında anne- babamı kaybettim. Babaannem baktı bana. 8. Sınıf bitene kadar oradaydım. 5 yaşa kadar ... Lisede hafta içi amcamda hafta sonu babaannemde. Sonra evden kaçtım. Mahalleyi dolandım. Amcam eve geç geliyor, yalan söylüyor, kumar oynuyor, bursluluk paramı yiyor. Çok sorumluluk verdi bana.”

Başak, 13 yaş

“İlk Adapazarı'ndaki amcamdan kaçtım. Babaannem beni hırsızlığa yolluyordu orda. Bir anda kaçtım. Kendime niye kaçtığımı sormadım. Kaçarken onu

kendimize sormadığımız için zorlanıyoruz. 11 yaşındaydım o zaman. 2 sene önce. Kardeşimle kaçtık o da benden bir yaş küçük.”

“Dedemin evinden kaçtım. Dedem ablamla görüşmeme izin vermedi. Kapıyı üstüme kilitliyordu. Ben de bir gün kapıyı açık buldum gittim.”

3.2.4 Rüya Kapasitesi

Çalışma kapsamında görüşülen ergenlerin etkilendikleri rüyalardan örnek verdikleri ve bu rüyaların içeriklerinin ise tüm katılımcılarda korku ve endişe duyguları ortaya çıkardığı dikkat çekmektedir. Korkutucu özelliğine vurgu yapılan rüyalar genellikle kabus olarak nitelenebilecek rüyalardır. Kayıp, ayrılık, kavuşamama temalarına da sık rastlanmaktadır. Rüya içerikleri kısıtlı olan bu ergenler daha çok üzücü, korku ve endişe verici, suçluluk yüklü, kayıp ve yetersizlik gibi konuların hakim olduğu rüyalar görmektedirler.

Derya, 14 yaş

*“Mesela annemi görmüştüm. **Anneme kavuşuyordum.** Üvey babam gelip bizi ayırıyordu yine. Bizi görüyordu, annemi alıp götürüyordu. Ablamlar barıştırmaya çalışıyordu **ama üvey babam izin vermiyordu.**”*

Deniz, 17 yaş

*“Rüya derken uyurken mi? Hatırlamam ki. Bir tane arkadaşım var facebookta. Rüyamda onla **buluşacaktık. Ama buluşamadık...**”*

Aynur, 15 yaş

*“**Ben hep rüyamda annemin bıçaklandığını...** annemin üzerinde beyaz gelinlik var. Bıçaklanmış karnından ama ölmemiş. Geliyor, “Öldüm ben” diyor. Bir de yaşlı dede var. Sakallı falan. O geliyor yanıma. Bir kelime söylüyor, ben ağlıyorum. Sonra annem bıçaklanıyor.”*

Didem, 17 yaşı

“Ölen kardeşimin rüyası.. Sürekli bebek ağlama sesleri... Sanki gerçekten o olayı yaşamışım. Bir otobüsteyim. Yanımda babaannem önümde bebeğin annesi (üvey annem) ağlıyor. Benim için “Çekin şunu başımdan” diyor. Herkes kapkara giyinmiş.”

Elif, 17 yaşı

“Üç harflilerle ilgili çok rüya görüyorum. İki gün önce gördüm. Arkadaşım kapıda oturuyor. Karakoldan geleceklermiş onu alacaklarmış. Hepimiz bekliyoruz. M. hoca hayalet gibi bana doğru geliyor. Yanımdaki biri omzumdan tutuyor gitmeyeyim diye. “B. beni kurtar” diyorum. Elimi uzatıyorum. Üç harfliler gelecek diyorlar. Sıçırıyorum uyanıyorum.”

Leyla, 16 yaşı

*“Bir kere görmüştüm. Oturuyoruz. Bir arkadaş ve adam. **Bir tabut var.** Diyorlar “bu peygamber efendimizin tabutu”. Çok garipti. Kalabalık bir yerdi. Korktum.”*

Tuğba, 15 yaşı

“Ben küçükken üst üste aynı rüyaları görürdüm. Kamyonunda iki kişi var. Ben onlardan kaçıyorum. Yanımda biri daha var. O kovalayanların ağızlarından ve burunlarından karıncalar geliyordu. Sonra bize de bulaştırmak istiyorlar. Sonra sonra beni kolumdan tutup yakalıyor. Koluma çantayı takıyor. Okula gönderiyor. Benim de ağızımdan burnumdan karınca çıkıyor. Uçarak okula gidiyorum. 4-5 sene önce görüyordum.”

Ayşe, 18 yaşı

“Bir keresinde gündüz yatmıştım. Günah yatma demişti arkadaşım. Sonra, üstümde biri oturuyordu sanki. Gözümü açmadım. Kalkamadım. Sonra bir baktım

sırtımdaki T. imiş. Siyah giyinmiş. Sonra bakıyorum yanımda yatıyor. Sonra uyanıyoruz, makara yapıyoruz. Çok ürpermiştim.”

Sevim, 16 yaş

“Ben ağlarken görüyordum kendimi. G. ablamla odada ağlıyormuşuz ikimiz. Ben ağlıyormuşum omzuna doğru. Hep böyle görüyordum.”

3.2.5 Anne ile İlgili Söylemler

Evden kaçan kız ergenlerin anneleri hakkındaki söylemlerine bakıldığında öncelikle annelerini tanımadıklarına dair söylemlerinin sıklığı dikkat çekicidir. Anne kaybedilmiş, görüşülmeyen, hiç tanışılmamış, cezaevine girmiş olduğundan ya da sıcak bir ilişki geliştirilemediğinden, bu ergenlerin anneye dair bilgi vermekte zorlandıkları görülmüştür. Ön görüşmelerinde ‘annelerinin nasıl biri olduğu’, ‘anneyle ilişkinin nasıl olduğu’ gibi ilk nesneleri olan anneleriyle ilgili sorulan sorulara verdikleri yanıtlara bakıldığında annelerini duygusal olarak donuk ve yeterince kapsayıcı olamayan şekilde algıladıkları anlaşılmaktadır. Bu anneler, heyecanları karşılama kapasitesi bakımından yetersiz algılandığından, anne kız ilişkisinin yeterince doyum sağlamayan bir ilişkiye dönüştüğü görülmektedir. Anneden beklenen kapsayıcılık ve destek yeterince alınamadığından ergende anneye yönelik hem sevgi hem de öfke duygularının ortaya çıktığı ve ilişkinin çift değerli bir boyut kazandığı gözlemlenmiştir.

Derya, 14 yaş

“Çok iyiydi ama bu aralar çok bozuldu. İstemiyor yani artık. Eskinden çok iyiydi aramız. Hep birbirimizin istediği oluyordu. Üvey babam hayatımıza girdiğinden beri çok bozuldu, çok değişti.”

“İstememişler beni. Ablam söyledi. “Sen doğduğundan beri annem seni istemiyordu zaten” dedi... Hamileliğinde merdivenlerden yuvarlanmış...”

Leyla, 16 yaş

*“Aynı Sibel Can’a benziyormuş. Gözleri yemyeşilmiş. **Ben hiç görmedim.**”*

Güneş, 18 yaş

*“İyi biri. Arada bir şey oluyor. Huyları değişiyor. Küçücük şeyde huyları değişiyor. Arada iyi arada kötü. Kısa ziyarette gittiğimde iyilik meleği oluyor. Ama uzun kalmak istediğimde **bağırıyor, çağırıyor. Huyu değişiyor.**”*

Aynur, 15 yaş

*“ok iyi bir insan annem. İyi geiniyoruz, **geçiniyorduk.**”*

*“Annemle birlikteydim. Balık yurdunda oturuyorduk. Salıncakı geldi. Annemin 1 lirası vardı, abim bindi. Ben binemedim, çok ağladım. **Annem beni dövdü.**”*

Didem, 17 yaş

*“**Hiç tanımadım.** Ben doğduktan sonra öldüğünü biliyorum. Babaannem yaşıyor diyor.”*

Işıl, 13 yaş

*“Annemle çok sa başa girerdik biz. Çok kavga ederdik. Yemek yüzünden, temizlik yüzünden. **Yemek yemeyince döverdi. Kardeşime bakardım, kardeşim durmayınca döverdi.**”*

*“ok titiz disiplinli falan. **Bazen iyi bazen kötü.**”*

“Annem üstüme bir kova su boşalttı. Soğuk su. Üstümü giyindim, çıktım gittim. İş yerimde(kuaför), iki gün orda kaldım.”

Elif, 17 yaş

*“ok konuşur. **Beni dinlemez çoğunlukla.** Ama dinlediğinde tam dinler.*

Hayır dediğinde dinlemezsem daha çok bağıırır. Bana bir şeyler almayı çok sever. Onun sevdiği gibi giyinmemi ister. Bazen sevmediğim şeyler alıyor ama o üzülmesin diye giyiyorum.”

Nalan, 16 yaş

“Annemle kavga etmeye başladık. Annemle kavga edince evden kaçmaya başladım. 13 14 yaşlarındaydım. Annemle kavga ettim. Bana para ver dedim. İzin vermeyince gittim geri gelmedim.”

“İyi, iyi huylu güzel. Annemi fazla tanımıyorum. Aramız fazla iyi değildir. Fazla anlaşıyoruz. Ama babamla olsa daha iyi anlaşıyoruz.”

Ayşe, 18 yaş

“Özgürlükçü. Kısıtlanmaya gelemeyen. Genç olduğu için fazla yorum yapmak istemiyorum. Tanımıyorum ki. Duyduğum kadarıyla istediğimi istediğim zaman yaparım havası. Babaannem halam anlatıyor. Ben, abim, annem parka gitmişiz. Döndüğümüzde üstüme çamaşır suyu dökülmüş gibiymiş, yüzüm siyahmış. Annem K. 'yı (kardeş) düşürmek için oradan buradan atlıyormuş.”

Sevim, 16 yaş

“İyi bir annedir. İyidir. Hatırlamıyorum ki artık fazla. Babamdan hep dayak yiyordu. Elmacık kemiği, çenesi hep kırıktır. Evden kaçıyordu dayak yiyince, sonra geri geliyordu.”

3.2.6 Kaçma Davranışı Hakkında Söylemler

Çalışma kapsamında görüşülen ergenlerin evden kaçma davranışları hakkında söylemlerine bakıldığında, genellikle bir şiddet olayı sonrası evden kaçtıklarını, evlerinde duygusal ve fiziksel istismara uğradıklarını ifade ettikleri gözlemlenmektedir. Görüşülen 15 ergenin 10'u ilk kez kendisine uygulanan şiddet sonrası kaçtığını, 3'ü şiddete uğramamak için eve dönmediğini, 2'si ise hırsızlık yapmayı istemediklerini, ancak reddettiklerinde duygusal ve fiziksel istismara

uğradıkları için kaçtıklarını belirtmiştir.

Derya, 14 yaş

“Annem, babamın ölümünden 4 5 ay sonra evlendi. Evlenmedi daha doğrusu dost hayatı yaşıyor. Babam öldükten sonra ablamlar kaçtı. Evlendiler. Ben de evden kaçıp ablamları buldum. Evden kaçtım. Plazmayı çalıp sattım, parasını aldım. Semtte kaldım. Sokakta kaldım. 9 ay sokakta kaldım.”

“Hep dövüyordu üvey babam beni. Evde yemek bile yedirtmiyordu. Küfür ediyordu. O gün beni dövmüştü çok kötü. Bir tane abi vardı. Onla kapıyı kırdık. Plazmayı aldık, çıktık. Kaçtığım evde annem üvey babam ve Beyza vardı.”

Deniz, 17 yaş

“1-2 saatlik kafayı dinlemek için kaçtım. Parkta oturup kendimi dinliyordum. Onlar da tamamen kaçtım sanıp tüm sülaleyi arıyorlardı. Son kaçışta evden kaçtım akşamüstü. Polise gittim. Babamla kavga etmiştik dayanamadım o gün.”

Aynur, 15 yaş

“9 yaşındayken kaçtım. Annemle birlikte hırsızlığa gittim. Ben, yengem, annem gittim. 2,500 lira para aldık. Babam beni dövdü, dövdü. Dedem, ebem, kardeşlerim, annem babam vardı evde. Parka gittim. Sigara içtim. Minibüse bindim. Dayıma gittim. Orda kaldım 2-3 gün. Sonra babam geldi aldı beni. Yine dövdü. Paralarımı aldı dövdü. Koşarak kaçtım ben de .4-5 defa kaçtım. Hep dövdükten sonra kaçtım. Sodayla dövüyordu.”

Didem, 17 yaş

“.. ‘sen yaptın, kıskançlıktan yaptın’ dediler. ‘Senin dünyaya gelmen büyük bir hataydı. Kıskançtın bıçağı aldın öldürdüün kardeşini’ diyorlar. 4.5 yaşındaymışım. 12 yaşındayken babam yurttan almak istedi. Orada da hep şiddet... bana “katilsin” dedi. Babaannem evlendirmek istedi. Sonra amcamla olan olaylar oldu. İstismara

uğradım. Sonra evden kaçtım. Ben evde hep bunalıyordum. İntihar edecektim de vazgeçtim. Kapıyı çarpıp çıktım. O kızlar ve babaannem vardı. Dolandım sokaklarda. Sonra bir komşuya gittim. Alkol içtim. **Sonra babam geldi. Dövdü.** Sonra polis geldi yurda gittim.”

Işıl, 13 yaş

“6-7 kez evden kaçtım. 1 sene önce ilk kez kaçtım. **Annem üstüme bir kova su boşalttı. Soğuk su. Üstümü giyindim, çıktım gittim.** İş yeri kuaför. İki gün orda kaldım. Sonra polise gittim teslim oldum.”

“İkinci kaçış: **Babam beni güzel bir dövdü. Normal yani. Annem, ben, kardeşim. Hepimizi dövmüştü. İki ay arkadaşlarımda kaldım.** Ertesi sabah herkes uyurken çıktım gittim. Birkaç alt sokaktaydım. İki ay sonra polise gittim teslim oldum. Babamın ilk ve son dayacağı oldu.”

“Sonra köyde kaçtım. **İstanbul'a gelmek istemiyordum. Evden kaçtım.** Arkadaş vardı, beni kaçıracaktı. Polisler geldi okula. TOKİ'ye gittim. En üst kata çıktım. Buldular. Amcam dövecek diye korktum ama sarıldı, ağladı.”

“Bir kaçışımda yurda gitmek istiyorum dedim, beni yurda verdiler. Biz annemle anlaşamayız hiç.”

“**Beni yurda götüreceklerdi. Amcamın yanından kaçtım.** Çöp atmaya çıkmıştım. Aklıma geldi kaçtım. Arkadaşımın yanına. 1- 2 hafta kaldım. Sonra buldu yengem.”

Elif, 17 yaş

“Çok kaçtım. 10'un üzerinde. **Evde kendimi çok sıkılmış hissediyorum. Kendimi dışarıya atıyorum. Anneannem sinir ediyor bir şeyler diyor. "onu yapacaksın, bunu yapacaksın" diyor. Ben de çıkıp gidiyorum, iki üç gün gelmiyorum. Kız arkadaşlarımda kalıyorum.**

İlk kez üç sene önce arkadaşım N. ile kaçıyım. Onun bir problemi vardı. (Üvey babadan tecavüz). Kendi olayım da ona benziyor diye ona kıyamadım. Onla beraber gittim. Birkaç gün dışarıda kaldık. Sonra arkadaşlarımızda kaldık. En uzun kaçak 1 ay kaldım sonra döndüm.”

Ayfer, 16 yaş

“Bir tane erkek arkadaşım vardı. Geç kaldım eve. Dönmedim korktum. Çocukla kaldım sokakta. Sonra hep kaçmaya başladım. Bir kere yılbaşında kaçtım. O gece eve dönmedim.”

Tuğba, 15 yaş

“11 yaşlarındaydım. Babam ben bir de kardeşim vardı. Dövyüyordu. Bir önceki gece dövdü. Gizli gizli çıktım. Gitmedim eve. Sonra polise gittim.”

Başak, 13 yaş

“Çok evlerden kaçtım ben. Babaannem, dedem, teyzemden, öbür teyzemden hep kaçtım. İlk Adapazarı’ndaki amcamdan kaçtım. Babaannem beni hırsızlığa yolluyordu orda. Bir anda kaçtım. Kendime niye kaçtığımı sormadım. Kaçarken onu kendimize sormadığımız için zorlanıyoruz. 11 yaşındaydım o zaman. 2 sene önce. Kardeşimle kaçtık o da benden bir yaş küçük.”

“Babaannemlerin evinden kaçtım. Çok sıkboğaz yapıyordu. Sen de ablan gibi kaçarsın diyordu. Dilendiriyordu, hırsızlığa gönderiyordu. Çalmayınca kızılıyordu. Sonradan alıştım hırsızlığa. Yapma dese de yapmaya devam ediyorum. Dedeme gittim oradan kaçıp.”

“Dedemin evinden kaçtım. Dedem ablamla görüşmeme izin vermedi. Kapıyı üstüme kilitliyordu. Ben de bir gün kapıyı açık buldum gittim.”

“Anneannemin evinden hiç kaçmadım. Orda ne çok sıkboğaz ediyorlar ne hırsızlığa yolluyorlar. Orda daha çok huzur buluyorum.”

Ayşe, 18 yaş

“Evden kaçtım. Mahalleyi dolandım. Amcam eve geç geliyor, yalan söylüyor, kumar oynuyor, bursluluk paramı yiyor. Çok sorumluluk verdi bana.”

Sevim, 16 yaş

*“Evden kaçtım. Huzurum yoktu. **Hırsızlık istemiyordum.** Gitmeyince düzgün davranmıyordu. Dayım uyuyordu kapıdan çıktım gittim.”*

Nalan, 16 yaş

*“Kavga etmeye başladık. **Annemle kavga edince evden kaçmaya başladım.** 13-14 yaşlarındaydım. Annemle kavga ettim. Bana para ver dedim. İzin vermeyince gittim geri gelmedim. Arkadaşım S. 'nin yanına gittim. 1-1,5 ay kaldım. Arada arayıp iyiyim diyordum. Babam da kızdı. Bağırıp çağırdı. Sonra eve geri döndüm. Barıştım babamla. Çalışmaya başladım tekrar. Tekstilde işçi idim. Bir sene çalıştım öyle evden kaçmayarak. Sonra yine arkadaşım S. geldi. Evden gittim. Bir geceliğine. Eve geri almamışlardı ablamlar. Hırsızlık yaparken yakalandım. Ailem beni almadı.”*

Güneş, 18 yaş

*“Ramazan'ın ilk günü sevdiğimle buluştum. Babam geldi. **Bağırışma-çağırışma oldu.** Babam, onun peşinden gitti. Ben de eve gitmedim. 15 yaşındayken.”*

*“Sonra **evlendirmek istediler 38 yaşında bir adamla.** Yüzüğü taktık. Sonra bakkala gidiyorum diye 3 ay dönmedim. Mektup bırakmıştım. Kız arkadaşına gittim.”*

Leyla, 16 yaş

*“İlk 7-8 yaşlarındaydım. Babaannem ve dedemle kalıyordum. Amcam ve yengem vardı. İki çocukları vardı. Dedem ve amcamdan sürekli dayak yiyordum. Çok şımarıktım ben. Dışarı çıkmama, kızlarla oynamama izin vermiyorlardı. Babaannem yatalak bir hastaydı. Çok seviyordu. Benim yüzümden o da dayak yiyordu. **Dedem dövdü. Dayak yemiştım. Dedem ahırdıydı. Kapıyı çektim çıktım.** Halama gitmek*

istedim. Yolu bulamadım. Kayboldum. Bir şekilde polise gittim. Sonra dedeme götürdüler.”

“Bir kere daha kaçmıştım. Dedem arkamdan koşuyordu. Elimde bebek vardı. Sıkılmıştım. Babaannem ölmüştü. Dedem arkamdan koşuyordu. Dedemin kız kardeşinin evine gittim.”

“Babam hapisteydi. 2-3 sene önce. Üvey annem de hapisteydi. Üvey abla, üvey abi ve üvey kardeşimle kalıyordum. Onlar benle ilgilenmedi. Sıkıldım artık ben de kaçtım. M. 'nin evine gitmek için. Bir iki hafta yengemle orda kaldık.”

3.3. Katılımcıların Projektif Testlerine Yönelik Genel Bulgular

Evden kaçma davranışı gösteren 15 kız ergen katılımcının Rorschach ve TAT sonuçları değerlendirildiğinde, hepsi ergenlik dönemi içinde olan katılımcılar hakkında bir yapılanmadan bahsedilemeyeceği, ancak 15'inin de sınır-durum işleyiş içinde olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan ergenlerin araştırmacıdan dayanak almaya yönelik yoğun ihtiyaç içinde oldukları, sık sık soru sordukları, bu durumun hem araştırmacıyla ilişkiyi sürdürme hem de verilen cevapların doğruluğunu anlama çabası olarak ortaya çıktığı düşünülmüştür. Ayrıca araştırmacıdan dayanak alarak kartların kendilerinde yarattığı endişe duygularıyla da araştırmacının kapsayıcılık işlevlerini kullanarak başa çıkmaya çalışmışlardır. Bu ergenlerin testlere verdikleri cevaplara bakıldığında içeriklerde değersizlik ve yetersizlik temalarının ortaya çıktığı, yoğun nesne kaybı endişeleri yaşadıkları, TAT de dürtüyü çığ bir biçimde verdikleri hikayeler anlattıkları, Rorschach testinde bütün yanıtlar vermekte zorlandıkları bulgulanmıştır.

Aslı, 1. Kart

“Hocam bir şey diyeceğim sen neye benzettin şimdi? Hani kanat olur ya ona benziyor. Peri kanadı olur ya. Ona benziyor. Şuradakiler insan mı acaba? Çok saçma bir şey bence. Denizden çıkan yılan mı ya da el ya da kuş. Vazgeçtim başka kart var mı? Aslında var ya şeye de benziyor ben ne biliyim ilk defa başıma geliyor böyle şeyler. Tilki kafası.”

Leyla, 10. Kart

“Acaba bu mu yaprak? Bence bu çiçek gibi hocam di mi? Saçmaladım mı ne oldu bana? Psikolojim bozuldu, ilk defa böyle şeylerle karşılaşıyorum. Çiçek, çiçek. Bu sapı bunlar da çiçekler”.

Ayşe, 5. Kart

“Yürüyen kelebek. İki tane aşık yılan. Kanatları yorgun düşmüş kelebek. Karşı tarafa bakıyormuş dertli gibi. Bu kadar. Beynim yoruldu”

Elif, 13 MF

“Adamın sevdiği kadına bir zarar geliyor. Cinsel anlamda. Sonra kadın ölüyor. Adam kadına bakmaya utanıyor ve kendini öldürmek istiyor. Sonu üzgün bitiyor, kendini öldürüyor.”

3.3.1 Evden Kaçma Davranışının Prenatal Dönemdeki Sorunsaldan Kaynaklandığı Hipoteziyle İlgili Bulgular

Prenatal dönem, bebeğin bedensel ve ruhsal tüm ihtiyaçlarının bakım veren tarafından karşılandığı, yaşamın ilk yılını kapsayan, tüm nesne ilişkilerinin belirleyicisi olan bir dönemdir. Evden kaçma davranışı gösteren kız ergenlerin prenatal dönemde anneleriyle kurdukları ilişkiye dair hipoteze göre, bu ergenlerin ilk nesnelerinin kapsayıcı olmayan ya da persekütif bir temsili olduğu, aynı zamanda bu ergenlerin nesne kaybı endişesi duydukları, bu sebeple yeterince ayrışlamamış bir ilk nesne temsili verecekleri beklenmiştir. Bu hipotez kapsamında Rorschach testinde 1, 7, ve 9. Kartlar, TAT’de ise 7GF, 9GF ve 11. Kartlara verdikleri yanıtlar incelenecektir.

3.3.1.1. Rorschach Testi Bulguları

Rorschach testinden kapsayıcılıktan uzak, persekütif, zarar verici anne tasarımını değerlendirmek üzere Estompage ve Clob yanıtlarının dağılımları niceliksel olarak incelendiğinde etompage yanıtlarının yanıtların %9,3’ünü

oluşturduğu, bu oranın ergen normlarında %4,7 olduğu görülmüştür. Aynı şekilde clob yanıtlarının ise toplam yanıtların %7,1'ini oluşturduğu, bu oranın ergen normlarında ise %1,1 olduğu görülmüştür.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Ergenlerin Renk, Estompage ve Clob Yanıtlarının Dağılımları

	Renk Yok	Renk Var	C'	E	Clob	Toplam
CC	197	59	7	30	23	324
Yüzde	60,8	18,2	2,2	9,3	7,1	100

Niteliksel olarak bakıldığında Rorschach testinde 1, 7 ve 9. Kartlar ilk nesneyle ilişkinin niteliğine dair bilgi veren kartlardır. 1. Kart kişinin kendi annesiyle ilk dönemde kurduğu ilişkiye, annesel imagoya gönderme yapar. 7. Kart ise kadın ve anneye dair bilgi vermesi beklenen karttır. Aynı zamanda bu kart iç-dış sınırlara da gönderme yapar. 9. Kart kişinin anne karnı düşlemleri hakkında bilgi veren, arkaik anne imgesine gönderme yapan ve regresyona izin veren bir karttır. Yine anne ve kadın imgelerini ortaya çıkarır. Ergenlerin bu kartlara verdiği yanıtlar Fransız Okulu sistemine göre kodlanarak içerik analizi yapılmıştır. Yapılan analizler verilen yanıtların hipotezi doğrular nitelikte olduğunu ortaya koymuştur.

Kart 1'e verilen yanıtlara bakıldığında annesel imgeye gönderme yapan kartın olumsuz bir his uyandırdığı, nesnenin rahatsız edici, saldırgan, endişe verici, korkutucu ve kapsayıcılıktan uzak şekilde tasarımı olduğu görülmektedir. Aynı zamanda "birlik, yansıma, aynılık" yanıtları, anne memesiyle yaşanan simbiyotik ilişkinin tasarımları, nesne kaybı endişesi, ayrılmanın imkansızlığı yanıtlarının da ortaklaştığı göze çarpmaktadır. Tutulamayan, kapsanamayan bu ergenlerin ilk kartta "tutma, tutunma" cevapları verdikleri ayrıca özellikle ilk kartta soru sorarak ve araştırmacıdan dayanak alarak başladıkları, yeni karşılaştıkları test malzemesinin endişesini bu yolla azaltmaya çalıştıkları dikkat çekmektedir.

Leyla, 16 yaş, 1. Kart

"Ay hocam bunlar ne böyle? Yarasaya benziyor bu. Aslında şeye de benziyor örümcek gibi, böcek gibi bir şeye de benziyor buraları."

Tuğba, 14 yaş, 1. Kart

“Çok değişik hocam. Hiçbir şeye benzemiyor. 14sn. İki kişi var. **El ele tutuşmuş**. Şunlar da el ele tutuşmuş. Uzaktan **canavara benziyor**. Şunlar gözleri. Buradan bakınca da kuşlara benziyor. Bitti bu kadar.”

Sevim, 16 yaş, 1. Kart

“Kuş veya melek mi? Melek değil hayır. Kuş gibi geldi. Yoo değişik bir şeye benziyor. **Korkunç ne ki bu?** Bu ne yani? Melek gibi değil, kanatları olan bir şeymiş gibi. Sonra bir elbise varmış gibi. **Köpek ağzına benzemiyor mu şunlar çok korkunç**. Bak söyleyeyim. Şunlar köpek ağzı. Şunlar kanat. Melek kanadı şu. Elbise gibi şu da eteği. Hepsini yazıyor musunuz? Siz neye benzetiyorsunuz çok merak ettim. Normal bir kağıdın üstüne yapılmış bir şey.”

Nalan, 16 yaş, 1. Kart

“Kelebeğe... iki insana benziyor. **Elele tutuşmaya çalışıyorlar sanki**. Ya da bir örümcek gibi o kadar.”

Ayfer, 16 yaş, 1. Kart

“Böbreğe benziyor. Kanat böyle birisi böyle yapmış. Yok. **İki kişiler işte birisi böyle yapmış birleşmişler. Tek kişi işte. Haritaya da benziyor. O kadar.**”

Güneş, 18 yaş, 1. Kart

“Ay öcü. Melek mi bu, kelebek mi? **İnsan var ama insanın kafası yok. Ayakları da yok**. Kırık bir kalp gibi. Burada bir kadın var. İki tane de **eller var**. Kadının kafası yok ama. Bu kadar.”

Deniz, 17 yaş, 1. Kart

“Böyle mi, böyle mi düz. Çok ilginç bir şey. Bir şeye benziyor da nasıl tarif etsem bilmiyorum. Çok komik. **Sanki burada iki insan var, ellerini açmış birbirlerine kavuşmaya çalışıyorlar.**”

Başak, 13 yaş, 1. Kart

“Kelebek gibi bir şeye benziyor bu. Ama sanki şuradan elini uzatıyor. Yok yok kelebeğe de benziyor, insana da.”

Derya, 14 yaş, 1. Kart

*“Kelebeğe benziyor. Şunlar olmasa **hayalet** benziyor. Burada iki tane aslan var. Birbirlerine bağıyorlar. Bu kadar.”*

*“Anket: Hayalet: Çok kötü benziyor. **Gece zaten korkudan yatamıyorum.**”*

7. Kartta yansıma yanıtları verdikleri, flu, muğlak tasarımlar verebildikleri, 7 ve 9. kartta yine saldırgan, persekütif nesneler anlattıkları, bu saldırgan imgeler karşısında duydukları persekütif kaygı ile başa çıkabilmek için ise testörden dayanak alma, bölme, manik savunma gibi savunmalar kullanmışlardır.

Deniz, 17 yaş, 7. Kart

*“**Birbirlerine bakıyorlar ama anlaşıyorlar.** Birbirlerine çok kızmışlar. Birbirlerine bağıp çağırıyorlar herhâlde ben öyle anlıyorum.”*

9. Kart

*“İki tane göz var ve çok şey **bakıyor sinirli küsmüş gibi.** Bir şeye benzetemedim. Başka bir şey yok ki. Sanki bir şey anlatmaya çalışıyor. Dili olsa da konuşsa.”*

Didem, 17 yaş, 7. Kart

*“Şu ikisi sanki böyle hayvan şekline dönen bir surat mı? **Kızgın korkunçça bakıyor.** Şu ikisi de kadın suratına benziyor. **Bulanık surat var sanki içinde.** Sanki resimlenmiş gibi. Burada da surat var ama burada gözü net. Öyle.”*

Yukarıdaki yanıtlarda katılımcıların, muğlak, belirsiz tasarımlardan bahsettikleri kızgın, saldırgan, zarar verici imgeler verdikleri görülmektedir. Bu yanıtlar ilk nesneyi tasarımlandırmakta yaşanan zorluğa ve tasarımlanamayan bu ilk

nesnenin “korku” duygusu ortaya çıkarttığına işaret etmektedir. Duygularını işleme kapasitesine yeterince sahip olmayan bebeğin annenin koruyucu kalkanları sayesinde olumsuz duygularını işlemleyebildiği, ancak bu protokollerdeki yanıtlara bakıldığında cevapların imgesel annenin koruyucu kalkanındaki zayıflığa işaret ettiği görülmektedir.

Ayrıca 7 ve 9. Kartlarda “bakış, göz, surat” yanıtlarının çok sık geldiği, bakılma, görülme ihtiyacının bu cevaplar aracılığıyla ifade edildiği görülmektedir. Yine bu kartlarda gelen “diş, ağız, dudak” yanıtlarının da oral agresyon içerdiği de dikkat çekicidir. Bu, erken dönemdeki aç bebeği ve memenin zamanında gelmemesini düşündürmektedir.

Güneş, 18 yaş, 7. Kart

“Bu ne hocam? iki kişi sanki yüz yüze bakıyor. Burada birisinin dişi var. Burada göz var. Sanki şurada fark ediyor musunuz? Simsiyah biri var bu tarafa doğru geliyor. Sakallı. Bunun da dişi var hocam. Burada da iki yüz var ama ne yüzü olduğunu bulamıyorum hocam.”

9. Kart

*“Yılan var. İki göz gibi. Başka bir şey yok. **Göremiyorum.** Şu ortadakine bakıyorum bakıyorum çözemiyorum.”*

Ayfer, 16 yaş, 7. Kart

*“23 sn. Hortumdan sanki su akıyor. Ay borudan su akıyor sanki. Bunlar ne ya. **Kola şişesi** gibi bir şey bunlar. **Buz tutmuş heralde.** İki tane yüz var burada **dudak dudağa yapmışlar birbirlerine bakıyorlar.** Uzaktan bakınca anlaşılmıyormuş. Bu da saçları havada olan. Şurada iki tane insan yüzü var biri orada biri orada.”*

*“**Ayrı ayrı** iki tane göz var. El gördüm. İki tane ayrı ayrı. O kadar.”*

Tuğba, 14 yaş, 7. Kart

*“İki tane kız birbirine bakmışlar. Böyle bakınca saça benziyor. Elleri eteği var kızın. Dans eden balerin kız. **Aynada bakıyor.** Elleri eteği saçları var. Parmak ucunda duşmuş **görmüyor musun hocam?**”*

9. Kart

*“**Uzaylı var hocam.** Bir de gözleri var. Kafası, saçları ayakları. Ağzı yok bunun. Bunları çizerken boyları mı yetmemiş **hep aynı** renkleri yapmışlar.”*

Elif, 17 yaş, 7. Kart

*“**Sincap. Burasının boş kalması birleşme şeyi, Birleşince** sincap oluyor. Katladığımızda sincap olacak. Kuyruklar, dişleri, gözleri falan”*

9. kart

“22 sn. Bir şeye benzetemiyorum.”

Başak, 13 yaş, 7. Kart

*“**Kırık dökük bir gemi gibi.** Şuraları kurbağa gibi. Şunlar da şu iki tarafa ellerini şöyle yapıyorlar gibi. Şurada **kapı aralığı** görüyorum. O kadar.”*

9. Kart

*“Sadece şu tarafta hani **uzaylıların kocaman gözü** oluyor ya. Şurası da **aralık.** Göz görüyorum şurada. **Burada da aynısı** var. O kadar.”*

Aslı, 14 yaş, 7. Kart

*“24 sn. Hocam ya **hiçbir şeye benzemiyor.** Sanki iki tane kedi karşı karşıya. Şu uzun şeyler olmasa şu tepedekiler olmasa daha canlı olacak. Şu yandan yüzü şu da kuyruğu. **Elleri yok ama. Bitti.**”*

9. Kart

“Hocam başkalarına yaptın mı böyle test?8sn. Hiçbir şeye benzemiyor bu bence. I ıh bence benzemiyor.”

Ayşe, 17 yaş, 7. Kart

*“Bunlar iki tane boynuzlu kız. Böyle birbirlerine bakıyorlar. Ya da **aynada kendine bakıyor. Yansıma** bu. Bu kadar.”*

9. Kart

*“**Yansıma işte. Hiçbir şey görmüyorum. Valla hiçbir şey yok** hocam. Tersten bakınca renkli bir **canavar**. Hem de elini beline koymuş.”*

Leyla, 16 yaş, 7. Kart

“Acabaa? Bu ne ya? Kurbağa mı acaba bu hocam. Ay ben de hepsini hayvan yaptım hocam. Şuralar benziyor ayak tarafları gibi. Hocam bunlardan puan verecek misiniz? Puan falan vermeyeceksiniz di mi?”

Derya, 14 yaş, 9. Kart

*“Bir kuru kafa gibi bir şey. Buralarından ateş fışkırır gibi aynı. **Gözlerinden ateş fışkırıyor. Burnu falan var.**”*

Yedinci ve dokuzuncu kartlara verilen yanıtlarda kadınlık tasarımlarını veremedikleri göze çarpmaktadır. Bu ergenler için var olan ve öteki tarafından tanınan bir beden yerini, sürekli eylem yapan, hareket eden bir beden almaktadır ve cinsellik bu beden için tasarımıanamamaktadır denilebilir (Brusset, 1977).

Aynur, 15 yaş, 7. Kart

*“... **Ağzı** gözü saçı, altılar da oturma yerleri galiba.”*

9. Kart

“Bebek, bebek bu, bebek gibi bakıyor çünkü. Bir tuhaf oldum buna bakınca. Kötü hissettim. İçime sıkıntı geldi. Korktum baya da.”

3.3.1.2. Tematik Algı Testi Bulguları

Tematik Algı Testi, Rorschach Testi’nin tamamlayıcısı olarak görülebilir ve nesne ilişkilerine dair önemli bilgiler vermektedir. İlk nesneyle ilişkiye dair bilgi alabileceğimiz kartlar, 7GF, 9GF ve 11’dir. TAT’de anne kız ilişkisi, bu ilişkinin kalitesi, kadınlık ve annelik iletisine dair bir bilgi alabilmek için 7GF kartını değerlendirmek gerekir. Bu kartta, elinde kitap olan kadının küçük kıza doğru eğildiği ve oyuncak bebeği tutan küçük kızın ise yere baktığı görülmektedir. Oyuncak bebek, ödipal bebeği temsil eder. Bu kartta küçük kızın bebeğini tutuşuna dair gelen cevaplar Winnicott’un tutma (holding) olarak adlandırdığı yaşantıya dair bilgi verebilir. Anneliğin iletimi ise rekabet, aşk, yakınlık, reddetme gibi çifte değerli duygulanım ve çatışmaları ortaya çıkarabilir (İkiz, 2011).

9GF kartında ise ağacın üzerinde elinde nesne tutan bir kadın ile aşağıda koşan bir kadın daha görülmektedir. Bu kart, kadınsı rekabet ve haset duyguları ve nasıl yönetildiğine dair bilgi verdiğinden, anne ile olan ilişki ve rekabet duyguları ile ilgili de bilgi edinilebilir. 11. Kart ise karışık ve muğlak bir şekil içerdiğinden, arkaik erken dönem ilişkilerine gönderme yapar. Yaşamın erken yıllarında hissedilen endişeyi karşılayabilme ve duyguları resimdeki tasarımlarla birleştirebilme becerisine bakılır. Endişe duygusuyla başa çıkma becerileri gelişmemiş olan kişiler bu karta yanıt vermekte zorlanacaktır.

Katılımcıların 7GF kartına anlattıkları hikayelerde oyuncak bebeği gerçek bebek olarak ele aldıkları, küçük yaşta anne olan küçük kız hikayesi anlattıkları görülmektedir. Yetersizliğe gönderme yapan bu imgelerde küçük kız genellikle mağdur konumda ve annesi tarafından desteklenmediği dikkat çekmektedir. İlk dönem ‘tutulma’ (holding) ihtiyaçları karşılanmamış kız çocuğunun, kendi bebeğini de ‘tutamadığı’ hikayeler anlattığı görülmektedir.

Leyla, 16 yaşı, 7 GF

“Bunu nasıl yorumlayacağım ki? Bir tane bebek var. Kız var ve kızın annesi var. Kız burada afedersiniz tecavüze uğramış. Hamile kalmış bebeği olmuş. Bebeği kucığında. Annesi de bunu yargılıyor. Kız da üzülüyor. Kendi isteğiyle olmamış, zorla, arkadaş ortamında olmuş. Bir gün oturup konuşuyorlar. Annesi bunla konuşuyor. Kızını affediyor, barışıyorlar. Mutlu son.”

Derya, 14 yaşı, 7 GF

*“Bir kadınla bir çocuk varmış. Bu çocuğun bir tane de çocuğu varmış. **Kız bir gün kalkar çocuğu caminin önüne bırakmaya çalışır. Ama gönlü el vermez. Annesine gider. "Ben buna bakamıyorum anne" der. Ve çocuğu oraya bırakıp koşar. Koşar çıkıp gider. Ve annesi polisi arar. Çocuğu çocuk yuvasına götürürler. Ve çocuk büyür 20 yaşına gelir. Mutlu bir hayatı olur ve son.”***

Aynur, 15 yaşı, 7GF

*“Bir gün bir kadının bir çocuğu varmış. **Bu kadın çok şeytan. Kızını 12 yaşından evlendirmiş. Ve kızın çocuğu olmuş. Kız utanmış annesinden. Tam sarılacak öperken annesinden utanmış. Annesi de çok mutluymuş.***

Ayşe, 18 yaşı, 7GF

*“**Küçük yaşta anne olmuştu. Ve annesi ona anneliği öğretiyordu. Onunsa bebeği düşünecek hali yoktu. Sinirlendiği biri vardı ya da kin tuttuğu. Bebekse düşse de olurdu elinden. Kasvetli şeyler veriyorsun.***

*Sonu: Sonu yok. **Şimdi kesin kıza biri tecavüz etmiştir. Sevmediği biriyle evlenmiştir.** Bunlara gerek yok ki. Ben böyle seviyorum.”*

Didem, 17 yaşı, 7GF

*“Bu kıza heralde **tecavüz mü ne etmişler heralde. Küçük çünkü çocuğu olmuş. Üzgün. Yanında da annesi var öyle.***

*Sonu: Çocuk büyür. Kız büyür. **Kız ev tutar. Büyük yere gelir. Yüksek yere çıkar.***

Bu yanıtta kızın tecavüze uğrayıp çocuğu olması sonrasında annesi yanındadır. Ancak hiçbir kapsayıcılık işlevi göstermemektedir. Kız büyüdüğünde kendisine bir “ev tutarak” kapsayıcı bir ortam oluşturur ve bundan sonra “büyük yere gelme”, “yükseğe çıkma”yı başarabilir. Kapsanma ihtiyacını giderecek bir “ev” bulmak, iyileşmenin önkoşulu olarak tasarımılanmıştır.

Işıl, 13 yaş, 7GF

*“Bir tane anneyle kız var. Bu anne kocasından, kızın öz babasından boşanıyor. Bu kadın başka bir adamla evleniyor. **Evlendiği adam kızına tecavüz ediyor ve kız hamile kalıyor.ve annesi bunu öğrendikten sonra evlatlıktan reddediyor.** Yok öyle değil. Anne hamileliği öğrenince kız anneye her şeyi anlatıyor. **Annesi inanmıyor.** O bebek doğduktan sonra üvey babasıyla test yaptırıyorlar. Ve anne gerçeği öğrendikten sonra boşanıyorlar. Kızla mutlu mesut yaşıyorlar.”*

Ayfer, 16 yaş, 7GF

*“Bu gerçek bebek mi acaba? Küçük bir kız varmış. Elinde oyuncak bebeği varmış. Oyuncak bebeğiyle o kadar ilgileniyormuş ki artık ailesini bile önemsemiyormuş. Kafayı oyuncak bebeğe vermiş. Annesi eğilerek bebeğe bakmış ‘Kızım bu kadar bu bebeğin **üstüne düşme**, çünkü o bir cansız.’” Ve bir gün annesi hamile kalmış. Ve annesi doğum yapmış. Bu sefer kız kendi kardeşini yani gerçek bebeği kucağına almış. Annesi **‘yavaş dikkat et kızım, düzgün tut şu çocuğu’** demiş. Sonra **kız bir yandan çocuğu tutarken pabucu dama atılmış diye bir yandan surat asıyormuş.** Sonra kız babasının gelmesini bekliyormuş.*

*Sonu: Babasının gelmesini bekliyor işte. **Annesini şikayet edecek beni sevmiyor diye.***

TAT’deki 9GF kartının kadınsı rekabet ve haset duygularını harekete geçirdiği için, anne ile olan ilişki ile ilgili de bilgi verebilmektedir. Hikayelere genel olarak bakıldığında, katılımcıların kadınsı rekabet ve haset duyguları ile baş etmekte

çok zorlandıkları, pek çok savunma kullandıkları, bu rekabetten kaçınmak için bir hikaye anlatmama yolunu seçtikleri, bir anlamda kartı reddettikleri görülmektedir.

Aynur, 15 yaş, 9GF

" Bu kötü kız bu da iyi kız. Başka da yorum yapmam ben buna. Hiçbir anlama gelmiyor. Bir hikaye gibi gelmiyor."

Leyla, 16 yaş, 9 GF

"Ben bunu yapamam. Yorumlayamam, hikaye anlatamam. Ellerinde katlanmış çamaşır var. İki kız var. Çamaşır asmaya gidiyorlar. Kuruyan çamaşırları da alıp katlıyorlar. Sonra evlerine dönüyorlar."

Kadınsı rekabet ve haset temaları ile başa çıkmakta zorlanan katılımcılar, testörden ve algıdan destek alma, splitting gibi pek çok savunma mekanizmasını kullanmışlardır. Sürekli gizlenip saklanarak takip eden, "kaçıp kurtulması zor" bir anneye gönderme yapan hikayeler anlattıkları, kadınsı rekabetin yarattığı endişe ve korkunun hikayelerde bu şekilde ortaya çıktığı görülmektedir.

Işıl, 13 yaş, 9GF

*"Bunu bilmiyorum. 12sn. Bir tane kadın var. Bu, kızını takip ediyor. Kızının ne yaptığını merak ediyor. **Kız bundan sıkılıp evden kaçıyor.** Kaçarken annesi görüyor ve yakalıyor onu. Oradan bakıyor."*

Nalan, 16 yaş, 9GF:

"İki tane kadın var. Biri ağacın arkasına saklanıyor. Diğeri ise kumsaldan koşuyor. Gizli gizli onu gözetliyor ağacın arkasındaki kadın. Elinde bir defter ya da kitap var.

Sonu: arkasından bakarak kadının arkasından bakarak gidiyor. Takip ediyor."

Tuğba, 14 yaş, 9 GF

"Burada da bir şey olmuş. Kadın koşturuyor. Diğer kadın da peşinden bakıyor. Sonra bakan kadın diğerinin peşinden koşar, ne olduğunu öğrenir biter."

Başak, 13 yaş, 9GF

"Burada bir kız bir kıza meraklı meraklı bakıyor. Kız da ona aldırış etmeden bir yere gidiyor. Kızgın kızgın bakmaya başlıyor orali olmayan kız. Öbür kız da onu takip etmeye başlıyor sonu böyle."

Derya, 14 yaş, 9GF

"İki tane kadın varmış. Bir kadın biriyle konuşurken öbürü de apacın arkasına saklanıp onları dinler. Biriyle konuşan kadın hemen onu görünce uzaklaşmaya başlar. Bu kadar daha bulamadım."

Deniz, 17 yaş, 9 GF

"Bunlar bence kardeş. Kız kardeşinin ne yapmak istediğini görmek için takip ediyor. Ne yaptığını falan görmek için peşinden gidiyor. Ağacın arkasına saklanmış. Hikayenin sonu yok gibi."

TAT'de Kart 11 ise çok daha arkaik erken dönem ilişkilerine gönderme yapmaktadır ve yaşamın ilk yıllarında hissedilen endişeyi karşılayabilme, duyguları karttaki tasarımlarla birleştirebilme becerilerini sorgular. Rahatsız edici bir kart olup arkaik annesinin kötü nesne olarak yaşandığı zamanlara dair bilgi verir. Çalışma yürütülen ergenlerin erken dönem endişeleri karşısında ketlendiği, bir hikaye tasarımılandırmakta zorlandıkları, algıdan ve araştırmacıdan destek alarak yanıtlar vermeye çalıştıkları ve yalnızca kartta gördüklerini ifade edebildikleri dikkat çekmektedir.

Aynur, 15 yaşı, 11

"Hocam bu ne demek. **Ben hiçbir şey anlamadım.** Çok karanlık bir şey gördüm. Karanlık böyle denizler var dağlar var böcekler var. Başka da bir şey yok. Güzel yermiş. Hiçbir şey anlamadım.

Sonu: güzel yer. Güzel yer."

Leyla, 16 yaşı, 11

"Bu ne ya? Bu ney hocam? Ben bunu yapamam asla. Çok karman çorman. Taş var. Sanki şunu böceğe benzettim. Bu kadar."

Nalan, 16 yaşı, 11

"Hocam bu ne ki? Bir şelale var hocam. Bir dağ var burada. Yokuşa doğru çıkıyor. Yokuş var. Bu kadar fazla bir şey yok.

Son: karanlık bilmiyorum."

Sevim, 16 yaşı, 11

"Kırık dökük bir yer görüyorum. Başka hiçbir şey yok. Sonunda hayvan gibi bir şey var. Deprem mi ne olmuş? Bilmem görünmüyor. Bunları niye yaptığınız .. çok şey"

Ayrıca katılımcıların bir felaket senaryosu anlattıkları, erken dönem ilk nesnenin yıkıcılığı, tümgüçlülüğü ve kaçılması imkansızlığı bu şekilde tasarılanmıştır. Her şeyi "mahveden" "yıkan" "darmadağın eden" ve "kaçılması gereken" bir tasarım vermeleri dikkat çekicidir.

Derya, 14 yaşı, 11

"Böyle çok büyük bir yangın çıkmıştır ormanda. Yollar yıkılmaya başlamıştır. **Deprem olur, yangın çıkar.** Herkes ne yapacağını şaşırmıştır. **Herkes telaşla kaçır.** Hemen itfaiyeyi ararlar. İtfaiye geldiğinde her yer kül içinde kalmıştır. Son."

Başak, 13 yaş, 11

"Burada deprem oluyor. Herkes kaçmaya başlıyor. Dinozor saldırmış ülkeye. Sonu da insanlar kaçıyor. Bu şehir midir nedir o da yıkılıyor."

Işıl, 13 yaş, 11

"6 sn Bunda deprem oluyor heralde. Bir gün dünyanın en büyük bir depremi olmuş. Şelaleler akıyor, sel basıyor ve oradaki hayvanlar kaçıp gidiyor. Orası darmadağın oluyor. Sonu kötü bitiyor."

Didem, 17 yaş, 11

" Şu neymiş. Şurası çok güzel bir yer. Burada hayvanlar yaşıyor. Sonra burada sel oluyor her şey mahvoluyor."

3.3.2 Evden Kaçan Ergenlerin Narsisistik Olarak Değersiz ve Kırılgan Bir Benlik Yapılanması Olduğu Hipoteziyle İlgili Bulgular

3.3.2.1. Roschach Testi Bulguları

Benlik yapılanmasının yeterince güçlü olmadığı ve değersiz kırılgan bir benlik oluşumunu değerlendirmek üzere, Rorschach testinde bütünlükten uzak Ad ve Hd yanıtlarının ve detay yanıtlarının dağılımları niceliksel olarak incelenmiştir. Detay yanıtlarının (D+ Dd) yanıtların %76,8 olduğu, bu oranın normal ergenlerde %67,5 olduğu görülmüştür. Ad ve hd yanıtlarının toplam yüzdesinin tüm yanıtların %12,4'ünü oluşturduğu ve ergen normlarında bu oranın %9,7 olduğu görülmüştür.

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Ergenlerin Global, Detay ve Küçük Detay Yanıtlarının Dağılımları

	G	D	Dd	Toplam
LL	67	153	96	324
Yüzde	20,7	47,2	29,6	100

Tablo 3: Araştırmaya Katılan Ergenlerin İçerik Yanıtlarının Dağılımları

	H ya da A Değil	H	Hd	A	Ad	(H)	(A)	Toplam
HH	89	44	30	116	10	26	1	324
Yüzde	27,5	13,6	9,3	35,8	3,1	8,0	0,3	100

Niteliksel olarak ise, benliğe dair tasarımların ortaya çıktığı kart olarak Rorschach testinde 5. Kart incelenecektir. 8 ve 10. Kartlar ise benlikle ilgili narsistik yapılanmalara bakılacak pastel kartlardır. Çalışmaya katılan ergenlerin bütün yanıtları vermekte zorlanmaları, detay yanıtları vermeleri, bu yanıtlarda ise daha muğlak formlardaki değersiz imgeleri verecekleri beklenmiştir.

5. karta verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun "bütün yanıtları" verebildiği ancak verdikleri yanıtlara narsistik değer atfetmediği ve verdikleri yanıtlardaki söylemlerin muğlak olduğu dikkat çekmektedir. Tasarımlandırmada yaşadıkları zorluk sebebiyle net bir söylemden kaçındıkları, sözel önlemler aldıkları gözlemlenmiştir.

Derya, 14 yaş, 5. Kart

*"Bu insana **benziyor**. Kanatları olan bir meleğe benziyor. Kafasının üstünde **sanki** bir şey oturmuş gibi."*

Deniz, 17 yaş, 5. Kart

*"**Kelebek gibi bir şey**. Niye biliyor musunuz? Biyoloji dersinde kelebeğin oluşumunu görmüştük ona **benziyor**. Kulakları kanatları ayakları."*

Güneş, 18 yaş, 5. Kart

*"**Bilemiyorum ya**. Suyun altında **bir şeyler** var ya ona **benziyorlar**. Burada da iki tane göz ve burun var. Ayak var iki tane koskocaman kulak var. Boynuz mu desem."*

Didem, 17 yaş, 5. Kart

*"22sn. Sanki şuarada bir tane insan var. Onun **ruhu çıkıyormuş gibi. Sanki** ruhu çıkıyormuş gibi yukarıya doğru."*

Ayfer, 16 yaş, 5. Kart

*"(Gülüyor.) 15 sn. İki tane buradan başını kaldırmış sanki bir yılan burada bir yılan burada. **Bir şeye benzetemedim. Bacak gördüm.** Hayvan bacağı ama. Bu kadar."*

Ayşe, 18 yaş, 5. Kart

*"**Yürüyen kelebek.** İki tane aşık yılan. Kanatları yorgun düşmüş kelebek. Karşı tarafa bakıyormuş **dertli gibi.** Bu kadar. Beynim yoruldu."*

5.Karta verilen bu yanıtta kelebeğin fallik ve değerli uzantıları olan kanatları işlevsiz hale getirilmiş, depresif, narsistik olarak değersiz bir imge yanıtı verilmiştir.

Tuğba, 14 yaş, 5. Kart

*"Uçan insan. Ama insan değil. Boynuzları var. **Boynuzlu melek.** Karanlıktan kaçmaya çalışan iki insan. Elleri var bir de tırmanıyorlar yukarı doğru. Hocam çok değişik bakış açıları var."*

*Boynuzlu melek: **Şeytan gibi duruyor ama ben boynuzlu melek dedim.** Kanatları var. Boynuzları, kafası."*

Başak, 13 yaş, 5. Kart

*"20 sn. Kuş var şurada. Şurada da kalabalık bir ortam **var gibi geliyor bana.** Kafalar. Korku filminde korkunç tırnak oluyor ya ona benzettim."*

8 ve 10. Kartlara verilen yanıtlara bakıldığında, katılımcıların hipotezi doğrular şekilde detay yanıtları verdikleri, 8. Kartta bir tasarım oluşturmakta zorlandıkları, muğlak yanıtlarla başlayıp ardından bir imge verebildikleri, 10 kartta

ise ‘böcek’, ‘örümcek’, ‘fare’ gibi değersiz imgeler, ‘yengeç’ ‘akrep’ ‘kaplumbağa’ gibi kabuklu hayvan tasarımları vermişlerdir.

Güneş, 18 yaş, 8. Kart

"Neydi bunun adı unuttum. Aslan. İki tane. İki tane eli tutuyorlar. Başka bir şe bulamıyorum."

Aynur, 15 yaş, 8. Kart

"Bu ney hocam dinazor. Dinazor çıkıyor. Yürüyorlar, çıkıyorlar böyle. Ağzı, burnu eli var. Dinazor bu kesin."

10. Kart

*"Hocam bunda hep hayvanlar var. Ama, ördek, kuş, **kaplumbağa** yok timsah, **böcek**, at, **yengeç**. Hayvanları görebiliyorum sadece"*

Aslı, 14 yaş, 8. Kart

*"Şu karta benziyor bu (6. kart). Hocam hocam şey değil mi bu çok benziyor **ama hayvan**. Aslana benziyor. Ama nerede yürüyor ki. Çok benziyorlar baksana. Diğerleri bir şeye benzemiyor. Sanki bir şeyin üzerinde yürüyor ama ne bir şey. **Bir şey yok ki.**"*

10. Kart

*"Son karta bak çok karışık bir şey. Bence bunların hepsi **böcek**. Şunlar da civciv. Şunlar da **örümcek**. Şunlar da hani çizgi filmde olan karakterler. Çöpçüler gibi. Çizgi film kanalında. Şunlar da. Ahtapot **yok deniz anası.**"*

Elif, 17 yaş, 8. Kart

*"Burada bir **hayvan**. Bu dağ. Uludağ gibi bir yer. Karlı bir bölge. Burada bir dinazor. Burası da bir iskelet. Buradan bir el tutunmuş."*

10. Kart

"Örümcekler. Tarantulalar. Şu ikisi bir yere tırmanıyor. Şu ikisi çekirge. Şunlar tarantula. Bunlar da örümcek diye görüyorum. Bu da kelebeğin oluşmadan önceki hali gibi. Burada sanki tavşan kafası varmış gibi. Şurada da uğur böcekleri."

Derya, 14 yaş, 8. Kart

*"Bu çok **renkli bir şey böyle**. Şuradan bir hayvan tırmanıyor. Tırmanmış iki tane gelmeye çalışıyor. Burada sanki bir sincap var. Ağzı böyle fındık dolu."*

10. Kart

*"Bu çok **değişik bir şey** bu gözleri, bu burnu bu bıyıkları gibi. Bu **yengeç**, iki yengeç var. Bu hırka gibi. Bu kadar."*

Işıl, 13 yaş, 8. Kart

*"Hadi bu da yarasa olsun. Bak mesela **fareye** benziyorlar bunlar. Şekli benziyor. Kaç tane kaldı."*

10. Kart

*"Şunlar akrep: ayakları falan. Şunlar, **böcek. Fare fare**. Bu kadar".*

Ayşe, 18 yaş, 8. Kart

*"Aa **renkli bir şey. Hiçbir şey anlamadım. Bu varlıklar** bir yere tırmanıyorlar. Bir yerden tutunuyorlar ama ikisi de çekse kopar burası. Ama yansıma. Bu kişinin yansıması. Bayrak var."*

Tuğba, 14 yaş, 10. Kart

*"Çok güzelmiş bu. Bir sürü hayvan var burada hocam. Deniz atı, **akrep** var **fare** var kuş var. İki tane insan var. Bir şey uzatıyorlar birbirlerine. İki tane uçan insan var. Etek giymişler. O kadar. Bitti."*

3.3.2.2. Tematik Algı Testi Bulguları

Tematik Algı Testinin 3BM kartında, kolunu başına dayamış bir kişinin resmi vardır. Bu kart kişinin depresif duygulanımla nasıl baş ettiğine dair bilgi verir. Kişinin bu duygulanımla ilgili bilgi verip vermeyeceği, baş edip edemeyeceği önemlidir. 12BG kartında bir manzara görüntüsü olup, bir ağaçlık ve ortada sandal vardır. Manzara görüntüsü tek başına kalma kapasitesi ve kayıplarla ilgili yaklaşımlara dair bilgi verir. Yalnızlık, kayıp gibi senaryoların nasıl eklemlendiğinin anlaşılabilmesi için 3BM ve 12BG ile birlikte 13B kartı da incelenmelidir. Eşikte oturan ufak bir erkek çocuğun görüldüğü bu kart da tek başına kalma kapasitesi hakkında bilgi verir. Bırakılma, terk edilme hikayelerinin gelebileceği kartta, ilk dönemdeki 'holding'in kalitesine dair bilgi alınır.

Katılımcıların bu kartları ele alış şekillerine bakıldığında, cevapların genellikle narsistik düzlemde verildiği, narsistik yetersizlikler anlatıldığı görülmektedir. Kayıp, ölüm, terk edilme temalarının çok sık verildiği, depresif duygulanımın bu temalara eşlik ettiği dikkat çekmektedir. Katılımcıların bu depresif duygulanımla baş etmekte zorlandıkları, neredeyse tamamının, destek/dayanak ihtiyacı içinde olduğu gözlemlenmiştir. Kişilerin hikayelere bir son oluşturmakta, dolayısıyla çatışmayı çözmekte zorlandıkları, ketlendikleri, kaçınmaya çalıştıkları dikkat çekmiştir.

Tuğba, 15 yaş, 3 BM

"Resimdeki kişi bence biraz yorgun biraz da hüzünlü, böyle kalmaya devam edecek."

12BG

"Bu da aynı hocam. Manzara var güzel. Sonra insanlar geliyor buraya piknik yapmaya. Güzel güzel eğleniyorlar. Sonra pis bırakıp gidiyorlar. Ne zaman bitecek?"

13 B

"Kimsesiz bir çocuk var. O kadar. Çocuk açlıktan ölür. Baksana kimsecikler yok."

Elif, 17 yaş, 3BM

"Birisini vurmuş olabilir. Ama vurduğu kişiyi sevdiği için üzülüp genelde ağlıyor, sonu da umutsuz bitiyor, ağlayan birisi."

12 BG

"Yaşlı bir ağacın altında yıllarca önceden aşıkların gelip piknik yaptığı, balık tuttuğu kayık, kıyıya bırakılıyor ve orda eskiyor. Sonra fotoğraf çekip bir ressam resim yapıyor."

13 B

"Köyde yaşayan bir çocuk ailesinden birisini beklerken birisi gelip onun fotoğrafını çekiyor. O da şaşkın şaşkın bakıyor. Fotoğraf çekildikten sonra mutlu oluyor."

Işıl, 13 yaş, 3BM

"Bir tane çocuk var Üvey babasından dayak yiyor. Bunu öz mü öz annesine söylüyor. İnanmıyor buna. Birkaç defa söylüyor. Babası en son döverken annesine yakalanıyor ve çocuk orda ölüyor. Bayılıyor."

Sonu: Kötü bitiyor. Çocuk bayılıyor. Annesiyle babası boşanıyor."

12 BG

"Bunla ilgili bir şey yok. 9 sn. Bir gün son bahar, ağaçların yaprakları dökülüyor, dalları falan kırılıyor. Altında da bir sandal var. Zor durumda, dışarıda kalan adam da gidiyor o sandalın içinde yatıyor."

13 B

"Bir anneyle baba beraber yemek yapıyorlar. Çocuğu da aşağı gönderiyorlar aşağıda beklemesi için. O da bekliyor. Sonra babası onu çağırıyor. Yemeklerini yiyorlar. Beraber oyun oynuyorlar. Sonu da mutlu bitiyor."

Derya, 14 yaş, 3 BM Kart

"Bir zamanlar bir köyde yaşayan bir çocuk varmış ve ailesiyle arası o kadar iyiymiş ki kavga etmeye dayanamıyormuş. Bir gün babası elini kaldırıp vurmuş. çocuk da ağlamaya başlamış. Odasına gidip ağlayarak uyuyakalmış."

12 BG

"Bir yaz gününde iki karı koca tekneye binip gezmek istemişlerdir. Tekneye bindiklerinde tekne devrilip ölmüşlerdir. İki eşi göremeyen komşuları meraklanır. Ve sahile gelirler. Tekneye bakarlar ters dönmüş. Ve hemen balıkadamları ararlar. Balıkadamlar gelir ve suya atlar bulamazlar ve son."

13 B

"Bir gün küçücük bir çocuk varmış. Bir gün canı çok sıkılmış. Ne yapsam diye düşünüyormuş. En sonunda evin kapısına çıkıp düşünmeye başlamış. "Bugün ne yapsam annem de yok" diye ağlamaya başlamış. Bu kadar."

Deniz, 17 yaş, 3BM

"Bu kız depresyonda. Bir şeylere üzülüyor. Ya aşık ya da şiddet görmüş kız yani. Hayattan kopmuş zevk almıyor. Ölmeyi de düşünüyor olabilir."

Sonu: böyle şeylerin sonu gelmez ki nasıl bilebilir ki. Ya sevdiğine kavuşuyor ya da şiddetten kurtulur. Gitse bitse öyle mutlu olabilir."

12BG

"7sn. Çok eski yıllarda yapılmış bir sandal hocam bu. Günümüze kadar gelmiş. Eser kalmış. Kim yapmış bilmiyorum. Dayanıklı yapmış beğendim. Ama bir şey anlamıyorum bunlardan.

Sonu: bunda son yok ki hocam."

13B

"Kimsesiz çocuk (gülüyor). Başlığını söyledim sadece. Kimsesiz. Sahibi yok. Ayağında terliği yok. Bakanı yok. Yiyecek yok. Aç çocuk. İstiyorlar ki yardım etsinler. Bir yardım eli uzansın. Anası babası yanında olsun istiyor olabilir."

Didem, 17 yaş, 3BM

"Çok üzgün heralde bu. Kocasını dövmüş. Silah mı o? Birisini öldürmüş galiba. Şimdi de üzülüyor. Hapishaneye girer. Sonunu getiremiyorum."

12BG

"Ay ne kadar güzel bir yer. Buna da ama yorum yapamayacağım. Ağaç kayık. Burada yaşayan biri var heralde. Ya da buranın güzelliğini anlatıyor.

Son: kış yağıyor. Kar oluyor falan. Güzellik gidiyor. Mahvoluyor."

13B

"Bu çocuğu anası babası bırakmış. Dilencilik yapıyor. Burada tek başına kalıyor. Ama büyüyünce büyük yerlere gelecek. Bu kadar."

3.3.3. Evden Kaçan Ergenlerin Savunmalarının Dürtü Denetiminde Yetersiz Kaldığı Hipoteziyle İlgili Bulgular

3.3.3.1. Rorschach Testi Bulguları

Araştırmaya katılan ergenlerin dürtüsellik düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla, kişideki agresif ve libidinal boşalımların yoğunluğuna işaret eden renk yanıtları olan C ve hareket yanıtları olan K, Kan, Kob, Kp yanıtlarının dağılımları niceliksel olarak incelenmiştir. C yanıtlarının yanıtların %18,2'sini oluşturduğu (Tablo 1), K yanıtlarının tüm yanıtların %9,9'u, Kan yanıtlarının %4,3'ünü, Kob yanıtlarının %5,9'unu, Kp yanıtlarının ise %0,9'unu oluşturduğu görülmüştür. Ergen normlarında ise bu oranların; C yanıtları için %9,7, K yanıtları için %8,9, Kan yanıtları için %8,0, Kob yanıtları için %1,5 ve Kp yanıtları için 0,6 olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Ergenlerin Hareket Yanıtlarının Dağılımları

	Hareket Yok	K	Kan	Kp	Kob	Toplam
KK	248	32	14	3	19	324
Yüzde	76,5	9,9	4,3	0,9	5,9	100

Niteliksel olarak ise, Rorschach testinde kırmızı rengin devreye girmesiyle dürtüsel dünyayı harekete geçiren kartlar 2 ve 3. Kartlardır. Libidinal ve agresif dürtülerin ne şekilde tasarımlanacağını değerlendirmek amacıyla katılımcıların 2 ve 3. Kartlara verdiği yanıtlar incelenmiştir.

Katılımcıların, rengi gördüğü, bu renkten etkilendiği, hareket tasarımları aracılığıyla dürtünün boşalmasını sağlamaya çalıştıkları ancak bir imge oluşturabilmekte hareketin tasarımını oluşturmakta zorlandıkları ya da nesne hareketleri aracılığıyla dürtüyü boşaltabildikleri görülmektedir. Dürtünün eylem yoluyla boşaltılabilmesi ve bu eylemlerin içeriğinin agresif dürtüyü içeriyor olması dikkat çekicidir.

Didem, 17 yaşı, 2. Kart

“Bir yeri kaniyormuş gibi duruyor. Şunların ikisi köpeğe benziyor. Kana benziyor bunlar da iğrenç. Öyle. Daha yorum yapmak bile istemiyorum.”

3. Kart

“25 sn. Şunun şurasında göz var. Çok gözüme battı. Beşik gibi duruyor. Bunlar beşik mi sallanıyor mu ne yapıyor? Şu renkleri hiç sevmiyorum ya.”

Ayfer, 16 yaşı, 2. kart

“Bu ne akciğer. Düz mü düz hali mi bu. Ben roket gördüm resmen burada. Havada uçan roket. Hazine yeri var ya. Kapı var. Burada mağara altı gibi bir şey var. Ooo insan yüzü gördüm. İki tane şekil. İri burada biri burada. Bu da biraz kelebeğe benziyor. Bu kadar.”

3. Kart

“Bunlar bir şeye basıyor. Ama iki tane insan. Şöyle bir şeye basıyorlar. Şuralarında fare gibi bir şey var. Ağzını açmış. Bir şey sıçırıyor buradan ama anlamadım.”

Ayşe, 18 yaşı, 2. Kart

“Ay bu ne? Böyle sanki ellerini böyle yapmış gibi. Bu kalbe benziyor. Siyahla kırmızı karışımı olduğu için mahvolmuş bir kalp. Sohbetleşen ruhani varlıklara benziyor. Füzeye ve vajinaya da benziyor. Bunlar birbirinden ayrılmış iki parçaya da benziyor. Çok eğlenceli aslında. Ama başka bir şeye benzetemedim.”

3. Kart

“Anaa kurdele. Bir şeyin üstündeler iki tane şey. Dönüyorlar gibi. Birileri kesin bunları kafalarından vurmuş, kanlar fışkırtmış, tam dönerken vurmuşlar. Bütün canavar. Böcek canavar ama. "hay benim dertli başım" diyor. Böyle yapmış. (Eliyle gösteriyor) at ya da ağaç dalına benziyor.”

Sevim, 16 yaşı, 2. Kart

*“Bu nasıl bir şeyler bunlar? Normal bi çizim değil mi? İlk bir caminin minaresine benzettim ama değil. Elbise gibi şurası. Bunlar ne kadar korkunç görünüyor. Siz ne görüyorsunuz? Uzun saçları olan uzun bir kadın gibi. Sanki filmlerdeki gibi. **Evler ve kadın yürüyor.** Hepsini niye yazıyorsunuz? İnşallah deli çıkmam. Başka bir şey yok.”*

3. Kart

“Röntgen gibi geldi bana. Yüzümüzün evet öyle. Hayır ya yüzümüz böyle değil ki. Çenemiz, burnumuz. Saçma sapan şeyler değil mi bunlar. Hepsi aynı renk niye? Bence psikolojisi bozuk bir insanın yaptığı şeyler. Hayvan yüzü de olabilir. Aslan yüzü de olabilir.”

Katılımcıların bir kısmının renk karşısında kontrol altına alınmayan dürtüyü dondurdıkları, renk, hareket tasımları veremedikleri, perseveratif yanıtlar verme eğiliminde oldukları gözlemlenmiştir.

Aynur, 15 yaşı, 2. Kart

“Böcek. Bacakları var. Dikenli kulakları var. Burnu var. Ağzı yok. Şu da gövdesi.”

3. Kart

“Bu da böcek. Gözü ağzı burnu, kolları ve gövdesi var. Böcek.”

Leyla, 16 yaşı, 2. Kart

“Ay bu ne? Kelebeğe benziyor, gülüyor.”

3. Kart

“5sn. Bir şeye benzetemedim. 23 sn. Şu kelebeğe benziyor da bunlar neye benziyor bilmiyorum.”

Yanıtlara bakıldığında dürtünün cinselleşmiş beden üzerinden verilemediği, özdeşimde zorluk yaşandığı dikkat çekmektedir. Bu noktada Corcos'un annenin eksikliğinin, çocuğun erotik beden üzerine yatırım yapmasını engellediği görüşünü hatırlamak yerinde olacaktır (Corcos, 2003:68).

3.3.3.2. Tematik Algı Testi Bulguları

13MF malzemenin çiğ olması sebebiyle dürtüsel olarak en doygun karttır. Kartta, önde elini alnına koymuş bir adam ve arkada göğüs kısmı açıkta, bir eli yere düşmüş bir kadın yatmaktadır. Saldırganlık ve libidinal dürtülerin ne şekilde açığa çıkacağına bu kart aracılığıyla bakılır. Dürtülerin çiğ ve kontrolsüz yaşandığı, dürtüyü organize edemeyen kişiler, tecavüz, öldürme gibi kontrolsüz senaryolar oluşturabilir ya da dürtü karşısında ketlendiğinden sıradan günlük hikayeler anlatabilir (İkiz, 2011).

Katılımcılardan ikisi 13 yaşında olduğundan 13 MF kartı onlara verilmemiştir. Kartın verildiği tüm katılımcıların ise dürtüyü denetim altına almakta zorlandıkları görülmüştür. Altı katılımcının çiğ tecavüz ve öldürme senaryoları anlattıkları, üçünün terk edilme, ayrılık senaryoları ile nesne kaybı hikayeleri anlattıkları, iki katılımcının ketlenerek yalnızca gördüklerini söyleme yoluna gittiği ve bir katılımcının ise kartı reddettiği, hiçbir hikaye anlatamadığı görülmüştür.

Aynur, 15 yaş, 13MF

*"Bir gün bir kadın bir erkek evdeler. Adam kadınla birlikte olmak istiyor. Ama kadın istemiyor. Sonunda kavga ediyorlar. **Sonunda adam kadını boğuyor yatakta. Ve kadına tecavüz ediyor. Ve sonra yaptığından pişman oluyor. Ve hemen ambulans çağırıyor işte hocam. Ne bileyim anlamadım.***

Sonu: adam teslim oluyor polise bitiyor işte."

Deniz, 17 yaş, 13MF

*"Bu ilginç bir şey. (Gülüyor). **Ya adam öldürmüş kadını ya da ilişkiye girmiş olabilir. Ama pişman keşke yapmasaymış. Veya öldürmüş kadını yazık olmuş.***

Sonu: Kadına yazık olmuş. Adam da pişman olmuş. Hep kadınlara oluyor zaten olan."

Elif, 17 yaş, 13 MF

"Adamın sevdiği kadına bir zarar geliyor. Cinsel anlamda. Sonra kadın ölüyor. Adam kadına bakmaya utanıyor ve kendini öldürmek istiyor. Sonu üzgün bitiyor, kendini öldürüyor."

Ayfer, 16 yaş, 13MF

"Allah'ım ya. Bir karı koca varmış. Adam sabah uyanıp üstünü giyinmiş. İşe gidecekmiş. Eşi de yatakta uyuyormuş. Adam esniyordu. Ve arkasını döndüğüne karısını ölü bir şekilde buldu. (Gülüyor) Hocam bugün çok kişiyi öldürdüm."

Derya, 14 yaş, 13 MF

"İki eş varmış. Kadın hastalığına üzgün ve çok kötü bir hastalıktır bu. Tedavisi olmayan bir hastalıktır. Eşi yataktan kalkar ve ağlamaya başlar. Kadın ölmüştür. Eşi oturup düşünmeye başlar. "ben onsuz ne yaparım" diye. İçerden bi ses gelir ve kadın ölmemiş sadece bayılmıştır. Sadece eşi öyle sanmış, çok endişelenmiştir onun için."

Leyla, 16 yaş, 13MF

"Ben bunu hiç yorumlayamam valla. Hikaye anlatamam. Anlatamam. Anlatamam ne gördüğümü."

Nalan, 16 yaş, 13MF

"Bir yatan kadın. Biir de ayakta duran adam var. Kadın uyuyor. Adamsa yeni uyanmış işe gidiyor."

Sonu: işe gidiyor adam da karısı da uyanıyor."

Ayşe, 18 yaş, 13MF

"Bir önceki gece kadınla yaşadığı o şehvetli dakikaları unutmuş gibiydi adam. Utana sıkıla üstünü giyinip kadını son bir kez bile öpmeden ya da son bir kez seni seviyorum deyip kulağına fısıldamadan hayatından çekip gitmeye hazırlanıyordu.

Sonu: Çekip gidecekmiş işte adam."

Tuğba, 13MF

"Adam kadını bırakmış ağlıyor. Sonra adam bak üstünü giyinmiş. Çekip gidecek. Başrol gidince biter."

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, en az bir kez evden kaçma davranışı gösteren 15 kız ergenin ilk nesneyle olan ilişkileri inceleyerek, ruhsal işleyişlerindeki ortaklıkların ortaya çıkarılmasını ve bu eyleme geçme davranışının altında yatan temel problematiklerin anlaşılmasını hedeflemiştir. Söz konusu eyleme geçme davranışının, psikanalitik literatürde uzun süre inceleme alanı olmadığı, evden kaçan olgular hakkında yazılan makalelerin alana bilgi sağladığı, dolayısıyla alanda bir ihtiyaç olduğu görülmüştür.

Bu çalışma, “ev” kavramı ve kavramın ruhsallık üzerindeki etkileri hakkındaki çalışmalar ve olgu sunumu yapılan makalelerin sağladığı bilgiler üzerine oluşturulmuş olup evden kaçan kız ergenlerle yapılan klinik ön görüşme ve projektif testleri ve onların Fransız ekolüne göre yorumlanmasını içermektedir. Bu araştırmanın hem daha önceki psikanalitik çalışmalardan fazla katılımcıyla yürütüldüğü hem de projektif testlerin sunduğu bilgiyi kullanabildiğinden alana zenginlik katacağı düşünülmektedir. Fakat ergenlik döneminde evden kaçma davranışıyla ilgili başka bir çalışma olmaması bu çalışmanın sonuçlarının karşılaştırılması olanağını kısıtlamaktadır.

Araştırma kapsamında evden kaçma davranışının preödipal dönemde yaşanan bir sorunsaldan kaynaklandığı düşünüldüğünden erken dönem nesne ilişkilerine bakılmıştır. Bu ergenlerin bir kapsayıcılık işlevi ve bir kapsayandan mahrum oldukları, erken dönem ilişkilerinde narsistik ihtiyaçları karşılanmamış olduğu ya da persekütif anneler olduğundan bu ergenlerin annelerinden yeterince ayrışamadığı beklenmiştir. Ayrıca, söz konusu ergenlerin kırılgan, değersiz, yetersiz bir benlik oluşumuna sahip oldukları, bütün ve değerli bir benlik geliştiremedikleri beklenmiştir. Bu sebeple savunma düzeneklerinin ergenlikle birlikte artan dürtüsellüğün kontrolünü sağlamakta yetersiz kaldığı düşünülmüştür.

Araştırmaya katılan 15 kız ergenin evden kaçma yaşantılarıyla birlikte ortaklaşan bazı temalar dikkat çekmiştir. Evden kaçma davranışı öncesi bir kayıp yaşamış olması, dağılmış bir aile öyküsüne sahip olmaları, babaları tarafından duygusal ve fiziksel istismara uğramaları, annelerine, kaçma öykülerine dair

söylemlerinin benzeşmesi ve rüyalarının korku ve endişe öğeleri içermesi gibi ortaklıklara rastlanmıştır. Erken dönem nesne kaybının, ergenlik döneminde evden kaçma ile bağlantılı olabileceğini ileri süren başka çalışmalar da vardır, dolayısıyla bu veri literatürle uyumludur. Gaensbauer ve Jordan (2009: 947-977), Millán ve Millán (2004: 254-263) gibi çalışmacılar da bu noktaya işaret etmişlerdir. Millán ve Millán (2004), kaçan çoğu ergenin dolaylı ya da dolaysız olarak bir aile ferдинin ölümüne şahitlik ettiğini, yani bir kayıp yaşadığını, uyuşturucu, şiddet- agresyon kullanarak kendilerini ispatlama çabasına girdiklerini ortaya koymuşlardır. Ayrıca şiddete maruz kalma, dağılmış aile öyküsü, kapsamayan anne anlatımları da literatür tarafından desteklenen diğer temalardır. Gardner, bir ebeveyn tarafından cinsel istismara uğrayan ve diğer ebeveyninden bir destek göremeyen çocukların evden kaçtığını rapor eder (Gardner, 2003: 297-323).

Araştırmanın hipotezleri ve bulgularını ele alacak olursak; çocuk için ilk aşk nesnesi her zaman annesidir ve kız çocuğun, bu ilk aşk nesnesinden vazgeçip babaya yönelmesi gerekmektedir (Freud, 1905). Bu nesne değişimine yardım eden ise birincil annelik tasasının ortadan kalkması ve annenin babaya yönelmesi yani “sevgilinin sansürüdür”. Bu sayede ilişkiye üçüncü katılır, ikili ilişkiden üçlü bir ilişki biçimine geçilir. Burada bebeğin preödüpal anneden vazgeçmesi, ondan ayrışması, annenin aşkından kopması gerekir. Araştırma kapsamında çalışılan ergenlerin ebeveynleri arasındaki ilişki sorulduğunda çoğu olumlu bir ilişki anlatmamış, görücü usulüyle evlenmiş olan ebeveynlerin boşanma, cezaevine girme gibi sebeplerle birbirlerine uzak olduğunu, annelerin de babalardan şiddete uğradıkları öğrenilmiştir.

“Annem babamdan hep dayak yiyordu. Elmacık kemiği, çenesi hep kırıktır. Evden kaçıyor dayak yiyince, sonra geri geliyordu.”

“Annemle babam çok kavga eder. Babam annemi çok döver. Annem de babamın çok zıttına gidiyor. Görücü usulü evlenmişler hep kötüymüş ilişkisi.”

Dolayısıyla bu annelerin babaya bir arzu duymadığı ve bu bebeklere sevgilinin sansürünün uygulanmadığı, ikili ilişkinin sürdürüldüğü düşünülmüştür.

Ancak bebeğin ikili ilişkiyi sürdürdüğü bu anne de kapsanma, kucaklanma, narsistik ihtiyaçların karşılanması gibi temel alanlarda zorlanma yaşadığından erken dönemin zorlu geçtiği düşünülmüştür.

Ergenlik dönemiyle birlikte erken dönem travmalar, çatışmalar ve kaygılar canlanır. Canlanan bu kaygı verici erken dönem ilişkisi, kapsanamama, sakinleştirilememe ya da kaygı verici, persekütif ilk nesnenin canlanması ergenin tutulamadığı, kaygı verici bu ortamdan uzaklaşması, kaçmasıyla sonuçlanıyor olabileceği düşünülmüştür. Bu, tam da Freud'un "Tekinsizlik" kavramına çağrışım yapan bir durum oluşturur. Ergen tarafından o döneme kadar bastırılmış, üstü bir şekilde kapatılmış tüm korku ve kaygılar bir anda geri gelmiştir. Hem de en tanıdık en bildik kişilerin tekinsizliği ortaya çıkmıştır. Ergen için kaçış bu noktada bu tekinsiz nesnelerden uzaklaşmak için olduğu kadar döndüğünde bu tekinsizliğin geçtiğini görmeyi, her şeyin "bir rüya gibi" bitmesini de beklemesi de olabilir mi? Çünkü tekinsizlik ürperti, panik, korku gibi karmaşık, kaçma ya da uzaklaşma hissi uyandıran bir durumdur. Genellikle bir süre sonra tekinsizlik hissi kaybolur; perili evler sadece geceleri korkunçtur, ya da cansız nesneler yalnızca geçici sürelerle canlılaşırlar. Bu örnekler gibi ergen bu tekinsizliğin geçtiği, her şeyin "eski haline" döndüğü döneme geçmeyi hızlandırmak istiyor olabilir. Çünkü ergen mutlaka evine geri döner. Bu dönüşte bulmayı umduğu bir şeylerin olması gerekir. Bu umut belki de bu tekinsizliğin ortadan kalkmış olmasıdır.

Ergenlerin bu tekinsizlik hali içinde oluşları ilk nesneyle ilişkisiyle bağlantılandırıldığından bu bağlantıyı test etmek amacıyla ilk hipotez sınanmıştır. İlk hipotezin sınanması amacıyla, Rorschach testinde 1, 7 ve 9. kartlar ve TAT'de ise 7GF, 9GF, 11. Kartlara verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Ayrıca Rorschach testinden kapsayıcılıktan uzak, persekütif, zarar verici anne tasarımı değerlendirilmek üzere Estompage ve Clob yanıtlarının dağılımları niceliksel olarak incelenmiştir. Bulgulara bakıldığında, araştırmaya katılan ergenlerin içsel anne temsillerinin, kapsayıcı olmayan, 'tutma' işlevini gerçekleştiremeyen anneler oldukları görülmüştür.

Niceliksel incelemenin bulgularına bakıldığında E yanıtlarının yanıtların %9,3'ünü oluşturduğu, bu oranın ergen normlarında %4,7 olduğu yani erken dönem

eksikliğin teste yansıdığı, kapsanma ihtiyacının bu yolla ortaya konduğu görülmüştür. Dokunma duygusu bebekle annenin ilk temasını kapsamaktadır ve Freud’a göre de ego öncelikle beden egosu olup, bebek dünya ile ilk temasını bu deri sayesinde yapar. Anzieu’nun açıkladığı “deri benlik” kavramı derinin önemini ortaya koyar. Deri, duygusal iletinin yapıldığı en önemli organdır ve her türlü endişe ve saldırılara karşı bebeği korumalıdır. Bu korumayı sağlayan deri aynı zamanda heyecanların düzenlenmesini de sağlamalıdır (Anzieu, 1985). Bu döneme dair eksiklik ve duyarlılıklar E yanıtları üzerinden ortaya konmuştur. Clob yanıtlarının ise toplam yanıtların %7,1’ini oluşturduğu, bu oranın ergen normlarında ise %1,1 olduğu yani persekütif, zarar verici imgeleri, bu “normal” ergenlerden çok daha sık gördükleri, dış dünyanın zarar verici ve tehlikeli algılandığı görülmüştür. Clob yanıtlarının kişinin hassas ego yapılanmasına sahip olması ve korku afektini uyarı kalkanları aracılığıyla yeterince karşılayamamasından kaynaklanan yanıtlar olduğu düşünüldüğünde (İkiz, 2007), bu fark daha anlamlı olacaktır. Anneleri tarafından kapsanamayan ve uyarı kalkanları ödünç verilmeyen bu bebeklerin kendilerinin de endişeleri kapsama becerilerinin gelişemediği görülmektedir.

Rorschach testine verilen cevapların içeriklerine bakıldığında ise tutulamayan, kapsanamayan bu ergenlerin ilk kartta “tutma, tutunma” cevapları verdikleri ayrıca özellikle ilk kartta soru sorarak ve araştırmacıdan dayanak alarak başladıkları, yeni karşılaştıkları test malzemesinin endişesini bu yolla azaltmaya çalıştıkları, dayanak alma kapsanma ihtiyaçları dikkat çekmektedir. 7 ve 9. kartlardaki cevapların da büyük bir kısmının persekütif, saldırgan, endişe verici imgeler oldukları, bu imgelerin ortaya çıkardığı endişeyle çeşitli savunmalar kullanıldığı görülmüştür.

TAT’de ise 7GF kartına verilen yanıtlara bakıldığında karttaki bebeğin oyuncak değil, gerçek bebek olarak algılandığı, yetersizliğe gönderme yapan bu “küçük anne”nin bebekle iyi bir iletişim kuramadığı, tutamadığı, kapsayamadığı hikâyeler anlatmışlardır. Aynı zamanda annenin ise kendilerine yardımcı olan, anneliği öğreten bir pozisyonda olmadığı, aksine küçük kızı suçlayan, mağdur eden, zarar veren bir konumda olduğu görülmüştür. Katılımcıların bu karta anlattıkları

hikayelerde bu eksiklik sıklıkla görülmektedir. Zarar verici anne imgesi Kart 11’de de verilmiş, hikayelerde “felaket senaryosu” anlatılmış, erken dönem ilk nesnenin yıkıcılığı, tümgüçlülüğü ve kaçılması imkansızlığı bu şekilde tasarımlanmıştır. Her şeyi "mahveden" "yıkan" "darmadağın eden" ve "**kaçılması gereken**" bir tasarım vermeleri dikkat çekicidir. Orada kalarak başa çıkmak imkansızdır, bu tehlikeden ancak kaçılabilir. Bu nokta yeniden “tekinsizlik” terimine çağrışım yapması açısından değerlidir.

Bu ergenlerin kırılgan, değersiz, yetersiz bir benlik oluşumuna sahip oldukları, bütün ve değerli bir benlik geliştiremedikleri hipotezini sınamak için Rorschach testinde bütünlükten uzak Ad ve Hd yanıtlarının ve detay yanıtlarının dağılımları niceliksel olarak incelenmiştir. Detay yanıtlarının (D+ Dd) yanıtların %76,8 olduğu, bu oranın normal ergenlerde %67,5 olduğu görülmüştür. Ad ve Hd yanıtlarının toplam yüzdesinin tüm yanıtların %12,4’ünü oluşturduğu ve ergen normlarında bu oranın %9,7 olduğu görülmüştür. Bu oranların “normal” ergenlerin yanıtlarından büyük oranda farklılaşmadığı ancak yine de daha fazla detay ve parça yanıtları verdikleri, nesneyi bütün olarak tasarımlamakta zorlandıkları görülmüştür. Ayrıca ihtiyaçları karşılayamayan bir annenin varlığında pasif kalmanın bu ergenler için kaygı verici olduğu, dolayısıyla kontrol ihtiyacı hissettikleri, bu sebeple bütün yanıtları vermekten ziyade detaylara yöneldikleri düşünülebilir. Laufer, ergenlikteki kontrol arzusundan ve evden kaçma davranışının da bu kontrol arzusuyla bağlantılı olduğundan bahsetmiştir. Ona göre ergenlik döneminde meydana gelen bedensel değişiklikler ergenlerde kaygı yaratır. Yeni cinsel organı mevcut beden imajıyla bütünleştirmek yerine, bu ergenler bedenlerinin kontrolü altında oldukları yönünde tümgüçlü fantezilerini korumaya çalışan davranışlarla cevap verirler. Ebeveynlerden gelen şiddete karşılık evden kaçarak kendilerine zarar verme durumunun kontrolünü ele alırlar.

Rorschach testinde ise 5. karta verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun "bütün yanıtları" verebildiği ancak verdikleri yanıtlara narsistik değer atfetmediği ve verdikleri yanıtlardaki söylemlerin muğlak olduğu dikkat çekmiştir. 8 ve 10. Kartlara verilen yanıtlara bakıldığında da katılımcıların hipotezi doğrular

şekilde detay yanıtları verdikleri, 8. Kartta bir tasarım oluşturmakta zorlandıkları, muğlak yanıtlarla başlayıp ardından bir imge verebildikleri, 10 kartta ise ‘böcek’, ‘örümcek’, ‘fare’ gibi değersiz imgeler, ‘yengeç’ ‘akrep’ ‘kaplumbağa’ gibi kabuklu hayvan tasarımları vermişlerdir.

Schonfeld’a göre ergenlikte evden kaçma, madde ve alkol kullanma, intihar girişimleri kimliğini bulamama ile bağlantılıdır. Dolayısıyla bu çalışma kapsamında ortaya konan kimlik hakkındaki değersiz, muğlak söylemlerin evden kaçma davranışıyla bağlantılı olduğu düşünülebilir.

TAT bulgularında, cevapların genellikle narsistik düzlemde verildiği, narsistik yetersizlikler anlatıldığı görülmektedir. Kayıp, ölüm, terk edilme temalarının çok sık verildiği, depresif duygulanımın bu temalara eşlik ettiği dikkat çekmektedir. Katılımcıların bu depresif duygulanımla baş etmekte zorlandıkları, neredeyse tamamının, destek/dayanak ihtiyacı içinde olduğu, hikayeye dahil edilen biri, araştırmacı ya da karttaki bir nesnenin dayanak alındığı gözlemlenmiştir. Kişilerin hikayelere bir son oluşturmakta, dolayısıyla çatışmayı çözmekte zorlandıkları olgun çözümler bulamadıkları, ketlendikleri, kaçınmaya çalıştıkları dikkat çekmiştir.

Bu kişilerin savunma düzeneklerinin de ergenlikte canlanan dürtüsellik denetimi konusunda yetersiz kalacağı düşünüldüğünden Rorschach protokollerinde dürtüsellik düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla, kişideki agresif ve libidinal boşalmaların yoğunluğuna işaret eden renk yanıtları olan C ve hareket yanıtları olan K, Kan, Kob, Kp yanıtlarının dağılımları niceliksel olarak incelenmiştir. C yanıtlarının yanıtların %18,2’sini oluşturduğu, K yanıtlarının tüm yanıtların %9,9’u, Kan yanıtlarının %4,3’ünü, Kob yanıtlarının %5,9’unu, Kp yanıtlarının ise %0,9’unu oluşturduğu görülmüştür. Ergen normlarında ise bu oranların; C yanıtları için %9,7, K yanıtları için %8,9, Kan yanıtları için %8,0, Kob yanıtları için %1,5 ve Kp yanıtları için 0,6 olduğu görülmüştür.

Bu oranlara bakıldığında C yanıtlarının sıklığının çok fazla artmış olduğu, bu durumun ise, bu ergenlerin dış dünyadan gelen uyaranlara fazla hassasiyet

göstermeleri sebebiyle ortaya çıkmış olabileceği düşünülmüştür. İkiz'e göre, fazla korunma gereksinimi duymayan kişiler, dış dünyadan gelen uyaranlara kayıtsız kalamamakta ve kendini onların akışına bırakmaktadır (İkiz, 2007). Ayrıca renklere bu kadar hassasiyet gösterilmesi, uyarı kalkanlarının hazır olmadığı hakkında bilgi vermektedir. Hareket yanıtlarına bakıldığında ise eylemi insan üzerinden vermekte zorlandıkları ve yer değiştirme düzeneğiyle başka bir nesne üzerinden ifade edebildikleri, Kob yanıtlarının evden kaçan ergenlerde çok daha sık görüldüğü bulgulanmıştır. Kob yanıtları dürtülerin bir anlamda dışarıya yollanmasıdır. Dışarda görülen bir nesne içerideki dürtülerin amacına ulaşmasının aracıdır ve bu yanıtlar heyecanların yansıtıldığı bir anı ortaya koyar ve dürtüsel boşalımı daha rahat izin vermektedir. Dolayısıyla bu ergenler için dürtünün taşkınlığından söz edilebilir.

Üçüncü hipotez kapsamında Rorschach yanıtlarının içeriklerine bakıldığında katılımcıların, 2 ve 3. Kartlarda rengi gördüğü, bu renkten etkilendiği, hareket tasarımları aracılığıyla dürtünün boşalmasını sağlamaya çalıştıkları ancak bir imge oluşturabilmekte hareketin tasarımını oluşturmakta zorlandıkları görülmektedir. Dürtünün eylem yoluyla boşaltılabilmesi ve bu eylemlerin içeriğinin agresif dürtüyü içeriyor olması dikkat çekicidir.

TAT'de libidinal ve agresif dürtülerin organize edilmesi beklenen karta anlattıkları hikayelerde, katılımcıların dürtüyü denetim altında tutmakta zorlandıkları görülmüştür. Altı katılımcının çiğ tecavüz ve öldürme senaryoları anlattıkları, üçünün terk edilme, ayrılık senaryoları ile nesne kaybı hikayeleri anlattıkları, iki katılımcının ketlenerek yalnızca gördüklerini söyleme yoluna gittiği ve bir katılımcının ise kartı reddettiği, hiçbir hikaye anlatamadığı görülmüştür. Katılımcıların hiçbirisi kartın uyandırdığı dürtüler ile baş edememiş ya dürtü taşkınca ifade bulmuş ya da narsistik kırılma hikayeleri verebilmişlerdir.

Bachelard'a göre ev, güven veren, koruyucu, en temel korunaktır. Ve evde olmak huzurlu, güvende, sıcak huzurlu hissettirir. Ev, düşünce, anı ve düşlerimizi koruyan, barındıran ve birleştiren bir güçtür. Eiguer'e göre ise ev, içindekileri kapsayabilmek için sağlam olmalı, rahat hissettirmeli, güven verebilmek için "sert", "yalıtkan" ve "dışarıya kapalı" olmalıdır. Ama dış dünya ile iletişim temeldir ve ev

kişiyi dış dünyadan koparmadan, etkinlikleri geliştirmeye olanak tanımalı bu sebeple "esnek" ve "açık" da olmalıdır (Eiguer, 2013). Araştırmaya katılan ergenlerin evleri hakkındaki söylemlerine bakıldığında içeride güven veren, koruyucu, huzurlu bir yapının eksikliği göze çarpar. Bu evler soğuk, huzursuz, güven vermeyen aksine şiddet ve korkuyla dolu evlerdir.

Evin anne karnı gibi kapalı, koruyucu, rahat, güven verici bir ilk eve çağrışım yaptığı düşünüldüğünde ise bu ergenlerin anne karnına yönelik ilk düşlemlerinin de endişe ve korkuları barındırdığı görülmektedir. Bu noktadan hareketle oluşan ilk hipotez kapsamında ilk nesneyle ilişki incelenmiş ve erken dönem düşlemlere projektif testler aracılığıyla bakılmıştır. Ancak bu dönem hakkında bilgi veren kartlara persekütif, saldırgan, endişe verici imge yanıtları verdikleri görülmüştür. Ne anne karnı ne de ilk yılların geçirildiği ev bu çocuklar için güven verici bir iç olamamış gibidir.

Eiguer'in iç habitat dediği bilinçdışı beden temsilleri, beden imgesi ve beden parçalarının temsillerinden doğru kurulan yapının organizasyonunda, anne-baba, çocukluk boyunca tanınan kişilerin temsilleri ve aralarındaki ilişkiler (birbirlerine davranış tarzları) katkıda bulunur. İç habitatın, eve yerleşmeye, onu kullanmaya ve orada doyumlar elde etmeye olanak tanıyan ana kalıp olduğu düşünüldüğünde, bu ergenlerin anne-baba temsilleri ve onların ilişkilerinden hareketle kurduğu bu yapının tüm bu doyumlara imkan vermeyeceği görülür. İç habitat, dışarı ve içerisi arasına bir ara bölge yerleştirir. Ancak bu ara bölgenin oluşabilmesi için önce içerisi ve dışarı oluşmalıdır. Bu ergenlerin bir iç- dış farkını oluşturmadağı düşünülmektedir.

Ev, tanımı gereği "sınır" kavramıyla bir arada düşünülür ve evi var eden şey içeriden dışarıyı ayıran sınırlardır. Bu sayede ev güvenli, korunaklı, aşık ve dışarı tehditkar ve yabancıdır. Ancak Nikos Papastergiadis'in de belirttiği gibi, tehdit dışarıdan değil içeriden geldiğinde bu travmadan korunabilmek mümkün olmamaktadır (Suner, 2006). İçerisi sağlam ve güvenli değilken içeriği dışarıdan ayıran nedir? Yalnızca duvarların olması iç- dış ayrımı yapılmasına yeterli olur mu?

Bu ergenler için böyle bir ayrımın yapılamadığı, ev hakkında söylemlerine bakıldığında şiddet, değersizlik, yok sayılma, dağılmış aileler göze çarpar. Bu ev tasarımının kaçtıklarında gittikleri yerlerin güvensizliğinden bir farkı olmadığı göze çarpmaktadır. Üstelik bu araştırma kapsamında görüşülen 15 ergenin 7'si evden kaçtığına cinsel istismara uğradığını ifade etmiştir. Ancak hiçbirisi eve yeniden dönmeyi düşünmemiş, başka bir arkadaşına, polise, devlet yurduna gitmek daha çok tercih edilmiştir.

Yine bu ergenlerin kaçmayı “büyük bir başa çıkamama anı” olarak anlatmadıkları, bir yer değiştirme öyküsü olarak tarif ettikleri dikkat çekmektedir. İçerisi- dışarısı ve sınırlar algısı olmadığına, “kaçma” olarak adlandırdığımız eylem onlar için basit bir yer değiştirme halini almıştır. Zarar gördükleri ortamı değiştirerek basit bir “hayatta kalma” çabası içinde gibidirler. Eiguer’e göre de bağlanma olmadan, ayrılma sürecine girmek de mümkün olamamaktadır. Brady de “Koca için karı, hasta için analist ve kaçmak için de önce bir ev olması gerek” der (Brady, 2015: 57-72). TAT’de iç-dış sınırlara gönderme yapan kartta bu ergenlerin bu ayrımı yapamadıkları 3’ünün kartı reddettiği, bir şey anlatmayı reddettiği, hikaye anlatanların ise ev ve dışarısına ait farklı özellikler tanımlamadığı, bir sınır oluşturmadığı kartın geneli hakkında bir şeyler söyleyebildiği görülmüştür. İç- dış sınırlarla ilgili 19. Karta verdikleri yanıtlara bakıldığında:

“Kış ortasında ev. Bunda başka bir şey yok.

Sonu: kış ortasında evin sonu olmaz ki bir başlık gibi bir şey. Başlamamış. Hikaye olsa sonunu getirmek isterdim. Hikaye bile söylemedim başlık söyledim sadece.”

“Ev var. Çizgi filmlerdeki çizgi evler gibi. Soğuk var. Kar var gibi. Bir de gece. Işıklar yanıyor. Çatı ve yerde kar var. Soğuk işte kar yağıyor.”

“Hocam bitsin artık. Hocam bu ne. Bu ne hocam bir şey görmüyorum. Oluşturamam ben bundan hikaye. Çirkin bu. Bunu beğenmedim. Bir şey görmüyorum. Karanlık bir şey var anlamadım.”

“Bunu hiçbir şeye benzetemedim. Valla bir şeye benzetemedim. Karmakarışık. Göz yanılması gibi bir şey. Bir ev gibi gözüküyor. Dere gibi görünüyor bazı yerler.”

“Ee bu ne? Kış mevsimi, her yer soğuk, karlar yağmurlar yağıyor. Çığ düşüyor. Ev paramparça falan oluyor bu kadar. Sonra kötü bitiyor.”

Bion için kapsayıcılık, annenin düşleme kapasitesiyle bebeğinin duyumları, hisleri ve taleplerini anlayabilmesi, tanınması ve bu içeriği dönüştürerek anlayabileceği bir biçimde bebeğe geri vermesidir (Padar, 2011: 123). Bu araştırma kapsamında sözü edilen evden kaçan ergenler için; erken dönemde annelerine yansıttıkları bedensel duyumlar ve hislerin anneleri tarafından işlenmediği, anlaşılır hale getirilerek geri verilmediği yani kapsanmadığı düşünülmektedir. Bu anneler bebeğine zihninde yer açamayan, bebeğin yaşadıklarına içsel dünyasında karşılık veremeyen, bebeği tanıyabilme, tahmin edebilme yetileri olmayan, onu anlayabilme becerilerine sahip olmayan annelerdir. Bu anneler bebekleriyle bir ilişki kuramazlar. Bebeğin yansıttıkları kapsanmadığından beta öğeleri olarak kalırlar. Beta unsurlarının ağırlık taşıması, düşünce bozukluğu şeklinde ortaya çıkar, bilinç ve bilinçdışı arasındaki ayırım silikleşir ve simge oluşturmak yerine, eylem ön plana geçer. Araştırma kapsamındaki ergenlerde bu eylem evden kaçmadır. Onu kapsamayan anneden uzaklaşma, “bir kapsayan olan ev”den kaçma eylemiyle gerçekleştirilir.

İlk nesneyle ilişkilerinde hayal kırıklığı yaşayan ergenlerin, bu sebeple nesne kaybına yönelik bir hassasiyetleri oluşmuştur. Nesne kaybına katlanabilmek bu derece zor olduğundan farklılaşma imkansız hale gelmiştir. Ergenlikle birlikte, ilk nesneyle yaşanan ilişkilerindeki endişe ve korkular yeniden canlanmıştır. Dolayısıyla evden kaçan ergenlerin, bu ilk nesnelerinden korunmak ya da kaybetmemek için bu nesnelerden yeterince ayrışamadıkları, farklılaşamadıkları düşünülmüştür.

Hem psikanalitik literatürde, hem de ülkemizde evden kaçan ergenler hakkında yapılan çalışmalar oldukça azdır. Ancak hiç de az sayıda rastlanılmayan ve ergenleri pek çok tehditle baş başa bırakan bu eyleme geçme biçimi üzerinde yapılan

araştırmaların artması ve bu eyleme geçme biçiminin derinlikli olarak anlaşılması önemlidir. Evden kaçtıklarında cinsel istismar başta olmak üzere madde kullanımı, fiziksel istismar gibi pek çok travmaya maruz kalan ve anne-baba çiftiyle yaşadıkları çatışma alanlarını oldukça arttıran bu ergenlerin ayrıntılı olarak ele alınması önemlidir.

Evden kaçma olayları sonrası birçok ergenin devlet kurumlarında kaldıkları, dolayısıyla iş gücünün ve ekonomik kaynakların yatırıldığı bir alan olması sebebiyle bu eylemin devletleri de ilgilendiren bir yanı olduğu, gerekli önlemleri alma, bu ergenlerin ruhsal tedavisinde destekleyici projeler geliştirme görevlerinin devletlerin sorumluluğu olduğu düşünülmektedir.

Ergenlik döneminin ruhsal yeniden düzenlemelere açık olduğu, ergenlerin ihtiyaç duydukları dayanak ve kapsanma yardımıyla kısa srelerde tedaviye hızla yanıt verdikleri bilinmektedir (Jeammet, 2012). Dolayısıyla dönüşümlere imkan sağlayan bu dönemde yapılacak müdahaleler kritiktir ve davranıştan sembolik alana yani sze geçmeyi başarmalarını sağlamak çerçevenin kapsayıcılık işlevleriyle mümkün olacaktır.

Bu sebeplerle bu çalışmanın bu eyleme geçme durumundan etkilenen tüm ergenler, aileleri ve devlet kurumlarına destek olarak klinik çalışmalara katkı sağlayacağı, önleyici- koruyucu çalışmalara yol gösterici bir noktada olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma, ülkemizde bu konuyu psikanalitik kuramın ışığında derinlikli olarak anlamaya çalışan ilk çalışmadır.

Araştırmadaki kısıtlılıklardan biri çalışmanın yalnızca kız ergenlerle yapılmasıdır. Erkek ergenlerle de yapılması hastalığın daha iyi anlaşılması açısından alana katkı sağlayacaktır. Ayrıca rneklem sayısının azlığı ve katılımcıların sosyo-demografik özelliklerinin popülasyonun genelini temsil etmiyor olması da bu çalışmanın kısıtlılığıdır. Sonraki araştırmalarda daha fazla katılımcıyla benzer çalışmaların yapılması, katılımcıların daha geniş bir örneklem grubundan seçilmesi daha verimli sonuçlar ortaya koyacaktır. Ayrıca bu çalışmada niceliksel verilerin karşılaştırılması amacıyla “Ergen Normları” verileri kullanılmış olup bu da

kısıtlılıklardan biri olarak kabul edilebilir. TAT için ise böyle bir standardizasyon çalışması olmadığından bir karşılaştırma yapılamamış yalnızca içerik analizi yapılabilmektedir. Dolayısıyla bu çalışma kapsamında hakkında çalışılmaya başlanmış bir konu olan ergenlik döneminde evden kaçma davranışı, yeni çalışmalarla ele alınmalı ve bu konunun karanlık yönleri aydınlatılmalıdır. Bu çalışma kapsamında, vakalardaki ruhsal zenginliklerin derinlemesine anlaşılmasına çalışılmıştır. Bu ergenlerin ruhsallığına projektif testlerin sağladığı derinlikle bakabilen ilk çalışma olması sebebiyle bu araştırmanın diğer çalışmalara öncü olması, bu alanda yapılacak çalışmalara yol göstermesi umulmaktadır.

KAYNAKÇA

- AKAY, A.: 2005 "Tekinsiz/ Unheimlich/ The Uncanny", (Çevrimiçi) <http://v3.arkitera.com/arsgratiaartis.php?action=displayNewsItem&ID=4199>, 30 Mart 2017
- ALPTEKİN, G.: 2001 "Kadınlarda Üstbenlik Gelişimi", **Psikanaliz Yazıları**, İstanbul, Bağlam Yayınları, 2, 17-32.
- ANZİEU, D.: 1985 **Les Methodes Projectives**, Paris, PUF.
- ATAY, O.: 2004 **Tehlikeli Oyunlar**, İstanbul, İletişim Yayınları.
- BACHELARD, G.: 1996 **Mekanın Poetikası**, Çev. Aykut Derman, İstanbul, Kesit Yayıncılık.
- BELOT, R. A., MAIDI, H., GIVRON, S., ARCANGELI, E.: 2016 "Dépression Maternelle et Processus de Co-identification Mère-bébé. L'archaïque en soi dans la Rencontre Primordiale", **Annales Médico-Psychologiques, Revue Psychiatrique**, 174/ 9, 748-756.
- BENJAMİN, W.: 2014 **Son Bakışta Aşk**, Çev. Nurdan Gürbilek, İstanbul, Metis Yayıncılık.
- BERNABEU, E.P.: 1958 "Underlying Ego Mechanisms in Delinquency" **Psychoanal Q.**, 27:383-396.
- BİÖN, W.: 1962 **Learning From Experience**, London, Karnac.

- BİON, W.: 2014 **Yaşayarak Öğrenmek**, Çev. Lalecan İşcanlı Ekin, Taner Güvenir, İstanbul, Bağlam Yayıncılık.
- BLOS, P.: 1962 **On Adolescence**, New York, Free Press.
- BOOTH ve ark.: 1999 “The Challenge Of Changing Drug And Sex Risk Behaviors Of Runaway And Homeless Adolescents”, **Child Abuse & Neglect**, 23: 1295-1306.
- BRADY, M.: 2015 “High Up On Bar Stools: Manic Defences And An Oblivious Object In A Late Adolescent”, **J. Child Psychother**, 41:57-72.
- BRUSSET, B.: 1977 **Psychopathologie de l’anorexie mentale**, Dunod, 2000.
- CHABERT, C., ANZIEU, D.: 2004 **Les Méthodes Projectives** (Poche), PUF.
- CORCOS, M.: 2003 “Le Féminin Et Le Maternel Dans L’anorexie Mentale, Une Passivité Créatrice: Cecin’est Pas Une Femme”, **Evol.Psychiatr**, Vol:68
- D’ AMATO, B.: 2010 “Adoption: Perspectives and Fantasy”, **Mod. Psychoanal**, 35:53-67.
- DÖNMEZ, E.: 2007 “Evden Kaçma Davranışı”, **Riskli Davranışlar Gösteren Ergenler: Alanda Çalışanlar İçin Bilgiler**, Ed. Kültegin Ögel, İstanbul, Yeniden Derneği, 421-439.
- EİGUER, A.: 2013 **Evin Bilinçdışı**, Çev. Perge Akgün, İstanbul, Bağlam Yayıncılık.

- EMMANUELLİ, M.: 2013 “Ergende Psikolojik İncelemenin Özellikleri ve Sınırları”, Çev. Burçin Alsancak Dönmez, **Yansıtma**, 5-6, 63-67.
- EROL, A., EĞRİLMEZ, A.: 2000 “Eyleme Vurma (Acting-Out): Kavramsal ve Tarihsel Açıdan Bir Gözden Geçirme”, **Türk Psikiyatri Dergisi**, 11(3): 212-219.
- FAIN, M., BRAUNSCHWEIG, D.: 1975 “**La Nuit, le Jour: Essai Psychanalytique sur le Fonctionnement Mental**”, Paris, Presses Universitaires de France.
- FAİRBÄİRN, W. R.: 2000 Psycho-Analytical Studies Of Personality, 1952, tr. fr. Le Hublot- Editions In Press.
- FREUD, S.: 1900 “The Interpretation of Dreams”, ed.by., J. Strachey, **The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud**, Vol. IV-V, pp.1-715, London: Hogarth Press.
- FREUD, S.: 1905 “Three Essays on The Theory of Sexuality”, **The Standard Edition of The Complete Psychological Works of Sigmund Freud**, VII, London, The Hogarth Press and The Institute of Psycho-Analysis.
- FREUD, S.: 1917 “Mourning and Melancholia”, **The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud**, 14, London, The Hogarth Press and The Institute of Psycho-Analysis.

- FREUD, S.: 1919 “The Uncanny”, **The Complete Psychological Works of Sigmund Freud**. Trans: James Strachey, London: The Hogarth Press, p.233.
- FREUD, S.: 1930 “Civilisation and Its Discontents”, **The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud**, Vol: XXI, pp:57-145.
- FREUD, S.: 1942 “A Disrurbance of Memory of the Acropolis”, **International Journal Of Psycho-Analysis, Psychoanal. Rev**, 29:315-322.
- FREUD, S.: 1968 **Metapsychologie**, Paris, Gallimard.
- FREUD, S.: 2006 “Aile Destanları”, **Cinsellik Üzerine**, Çev. Emre Kapkın, İstanbul, Payel Yayıncılık
- FROİDEFOND A.I.: 2004 “La fugue, un voyage qui ne s’écrit pas”, **Figures De La Psychanalyse**, 9: 81-85
- GAENSBAUER, T.J., JORDAN, L.: 2009 “Psychoanalytic Perspectives on Early Trauma: Interviews with Thirty Analysts who Treated an Adult Victim of a Circumscribed Trauma in Early Childhood”, **J. Amer. Psychoanal. Assn.**, 57:947-977.
- GARDNER, R.A.: 2003 “Interview Criteria for Assessing Allegations of Sexual Abuse in Children and Adults”. **J. Amer. Acad. Psychoanal.**, 31:297-323.

- GREEN, A.: 2004 “Thirdness and Psychoanalytic Concepts” **Psychoanalytic Quarterly**, LXXIII, 99-135
- GÜLEÇ, N.: 2004 "Ergenlik: Anlamak ve Anlaşılmak Üzerine", **Psikanaliz Yazıları**, İstanbul, Bağlam Yayınları.
- GÜNGÖRMÜŞ, N.: 2011 “Yaşam Öyküsünden Edebiyata: Sevim Burak, Gemiler ve Otomobiller”, **Tiyatro Araştırmaları Dergisi**, 32:2011/2
- GÜRBİLEK, N.: 2014 **Ev Ödevi**, İstanbul, Metis Yayınları.
- GÜVENİR, T.: 2006 **Delikanlı**, İzmir, İlya Yayınevi.
- HABİP, B.: 2007 **Psikanalizin İçinden**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları Yayınları.
- HABİP, B.: 2011 “Özgürlük Arayışına Adanmış Psikanalitik Bir Yaşam Donald Woods Winnicott (1896-1971): Düşüncesi Ve Pratiği”, **Doğu-Batı Dergisi**, 197-213.
- İKİZ, T.: 2002 “Sigmund Freud ve Klasik Psikanalitik Görüşte Dürtülerin Akıbeti”, **Psikanaliz Yazıları**, İstanbul, Bağlam Yayınları, 4, 11-17.
- İKİZ, T.: 2006 “Sunu”, **Yansıtma**, İstanbul, Bağlam Yayıncılık, 9-10.
- İKİZ, T.: 2007 **Rorschach Testinin Psikanalitik Yorumu-I: Kodlama ve Uygulama**, 3. bs., İstanbul, Bağlam Yayınları.

İKİZ, T., PIRIM DÜŞGÖR, B.,
ZABCI, N. ve ark.: 2007

İKİZ, T.: 2011

İLTER, İ.: 2006

JACOBSON, E.: 2004

JANIN, M. C. : 2012

JEAMMET, P.: 2012

JOHNSON, A.M., SZUREK, S.A.:
1952

KARAN, B.: 2016

KAUFMAN, I.: 1964

**Rorschach Kodlama Kitabı 1: Ergen
Normları**, İstanbul, Bağlam Yayıncılık

**Tematik Algı Testi (TAT): Psikanalitik
Yönelimli El Kitabı**, İstanbul, Bağlam
Yayınları.

**“Öz Yaşamsal Sürecin Ve Kadın Olma
Halinin Yansıma Alanı Olarak Louise
Bourgeois’da Görsel Anlatı”**,
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz
Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kendilik ve Nesne Dünyası, Çev. Selim
Yazgan, İstanbul, Metis Yayınları.

Kadınsı ve Kadınlık, Çev. Murat Erşen,
Özge Soysal, İstanbul, Bağlam Yayınları.

**Ergenlik Anne Babalar ve Uzmanlar İçin
Nirengi Noktaları**, Çev. M. Işıl Ertüzün,
İstanbul, Bağlam Yayıncılık.

“The Genesis of Antisocial Acting out in
Children and Adults”. **Psychoanal Q.**,
21:323-343.

“En güzel Kaçış Öyküleri”, (Çevrimiçi),
<http://www.perasinema.com/en-guzel-kacis-oykuleri/2/>, 3 Ocak 2017

Bulletin of the Menninger Clinic. XXVII,
1963: “The Defensive Aspects of
Impulsivity”. Pp. 24-32.. **Psychoanal Q.**,
33:603-604.

- KESTENBAUM, C.J., STONE, M.H.: 1976
“The Effects of Fatherless Homes Upon Daughters: Clinical Impressions Regarding Paternal Deprivation”, **J. Amer. Acad. Psychoanal.**, 4:171-190.
- KERNBERG, O.: 2000
Aşk İlişkileri: Normallik ve Patoloji, Çev. Abdullah Yılmaz, İstanbul, Ayrıntı Yayınları.
- KLEIN, M.: 1935
Haset ve Şükran, çev. Yavuz Erten Orhan Koçak, İstanbul, Metis.
- KULISH, N., HOLTZMAN, D.: 2008
A Story of Her Own: The Female Oedipus Complex Reexamined and Remanend, United Kingdom, Jason Aronson.
- KURTZ. P.D. ve ark.: 1991
“Problems Of Maltreated Runaway Youth”, **Adolescence**, Fall:26(103):543-555
- LAUFER, M.E.: 1996
“The Role of Passivity in the Relationship to the Body During Adolescence”, **Psychoanal. St. Child**, 51:348-364.
- LAURU, D.: 2013
Ergenlikte Değişim ve Erişkin Yaşama Geçiş, Ed. Talat Parman, İstanbul, Bağlam Yayıncılık.
- MEGEP : 2007
“Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Uyumsuz Çocuklar” Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi”, (Çevrimiçi) <http://hbgm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/cocukgelistim/moduller/uyumsuzcocuklar>, 23 Şubat 2016
- MİLLÁN, S.G., MİLLÁN, S.: 2004
“Identity in the Asphalt Jungle. A Study of Mexican Youngsters Who Work in the Streets”, **Int. Forum Psychoanal.**, 13:254-

- 263.
- NUNBERG, H.: 1951
“Transference and Reality”, **Int. J. Psycho-
Anal.**, 32:1-9.
- OYMAN, R.D, KARAŞAR, A.:
2011
“Çocukların Evden Kaçma Sorununa Genel
Bir Bakış”, İzmir İl Sosyal Hizmetler
Müdürlüğü Proje Geliştirme Birimi, **İzmir İl
Sosyal Hizmetler Müdürlüğü Bülteni.**
- ÖZHAN, N.G.: 2011
**Zeki Demirkubuz Sinemasında
Melodramatik İmgelem**, Yayınlanmamış
Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo Televizyon
Ve Sinema Anabilim Dalı.
- ÖZLÜ, T.: 2016
Çocukluğun Soğuk Geceleri, İstanbul, Yapı
Kredi Yayınları.
- ÖZTÜRK, S.: 2011
“Madde Bağımlısı Ergenlerde Temsili
Olmayan Depresyon: Çökme Korkusu”,
Yansıtma, İstanbul, Bağlam Yayınları, 87-
99.
- PADAR, P.: 2011
“Düşünmeyi Düşünmek: Bion Düşüncesine
Kısa Bir Giriş”, **Yansıtma**, İstanbul, Bağlam
Yayınları, 123-133.
- PARMAN, T.: 1998
“Ergenlik ve Psikanaliz”, **Klinik psikiyatri
Dergisi**, 1(2): 73-82
- PARMAN, T.: 2007
“Annelik Üzerine: Bir Psikanalitik Sözlük
Derlemesi”, **Psikanaliz Yazıları**, 14,15-22.

- PARMAN, T.: 2012 **Ergenlik ya da Merhaba Hüzün**, İstanbul, Bağlam Yayınları.
- SCHONFELD, W.A.: 1971 “Adolescent Turmoil and the Search for Identity”, **Am. J. Psychoanal**, 31:19-34.
- SON, J.: 2002 **Information Packet: Runaway And Homless Yought**, National Resource Center For Foster Care And Permanency Planing.
- STEINBERG, L.: 2007 **Ergenlik**, Çev. Çok, F. Ercan, H. Artar, M. Uçar, E. Bağlı, M. Aypay, A. Şener, T. Kapçı, E., Ankara, İmge Kitapevi
- STOLLER, R.J., BUXBAUM, E., GALENSON, E.: 1976 “Psychology of Women—(1) Infancy and Early Childhood; (2) Latency and Early Adolescence”, **J. Amer. Psychoanal. Assn.**, 24:141-160.
- SUNER, A.: 2006 **Hayalet Ev: Yeni Türk Sinemasında Aidiyet, Kimlik ve Bellek**, İstanbul, Metis Yayıncılık.
- ŞİMŞEK, D.: 2013 **“Ergenlik Döneminde Çocukların Evden Kaçma Nedenlerinin İncelenmesi: İstanbul İlinde Kurum Bakımında Olup Evden Kaçma Geçmişi Bulunan Ergenler Üzerinden Bir Değerlendirme”**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı
- TANPINAR, A.H.: 2015 **Saatleri Ayarlama Enstitüsü**, İstanbul, Dergah Yayınları.

- TEKİN, L.: 2013 **Sevgili Arsız Ölüm**, İstanbul, İletişim Yayıncılık.
- TÜRK DİL KURUMU.: 2006 Güncel Türkçe Sözlük, (Çevrimiçi) http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.590b41797ae640.02300692 , 17 Mart 2017
- TÜRK MEDENİ KANUNU.: 2001 Altıncı Ayırım, Velayet, Velayetin Kapsamı, Madde 339.
- TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI.: 1982 İkinci Bölüm, Kişinin Hak Ve Ödevleri, 4. Kısım: Özel Hayatın Gizliliğinin Korunması, B Bendi: Konut Dokunulmazlığı, Madde 21.
- TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI.: 1982 İkinci Bölüm, Kişinin Hak Ve Ödevleri, 5. Kısım: Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti, Madde 23
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU.: 2016 Güvenlik Birimine Gelen Veya Getirilen Çocuklar, (Çevrimiçi) <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21544>, 18 Ekim 2016
- USTA, S.: 2012 “Çocuğun Yerleşim Yeri Edinme Hakkı ve Bir İstisna”, **Ankara Barosu Dergisi**, 2012/1, Afşaroğlu Matbaası, 87.
- WINNICOT, D. W. : 1958 “Primary Maternal Preoccupation”, **Through Pediatrics to Psychoanalysis: Collected Papers**, New York, Basic Books, Inc.
- WINNICOT, D. W. : 2011 “İlkel Duygusal Gelişim”, **Psikanaliz Yazıları**, İstanbul, Bağlam Yayıncılık.

ZABCI, N.: 2006

“Ergenlik ve Rorschach Testi”, **Yansıtma**,
İstanbul, Bağlam Yayıncılık, 69-78

EKLER

EK 1. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

T.C. İstanbul Üniversitesi

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Sizi Safiye Tuğçe ÖZTÜRK tarafından yürütülen "Ergenlerin İlk Nesne İlişkilerinin Projektif Testler Aracılığıyla Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı kız ergenlerin ruhsal süreçlerinin ayrıntılı biçimde incelenmesidir. Araştırmada sizden tahminen 90 dakika ayırmanız istenmektedir. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen 14 kişi katılacaktır. Çalışma kapsamında size bazı kartlar gösterilecek ve bu kartları neye benzettiğini söylemeniz ya da verilen kartlardan bir hikaye anlatmanız istenecektir. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz **gizli tutulacaktır**; ancak verileriniz yayın amacı ile kullanılabilir. Eğer araştırmanın amacı ile ilgili verilen bu bilgiler dışında şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız araştırmacıya şimdi sorabilir veya s.tugceozturk@hotmail.com e-posta adresinden ulaşabilirsiniz. Araştırma tamamlandığında genel/size özel sonuçların sizinle paylaşılmasını istiyorsanız lütfen araştırmacıya iletiniz.

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı/araştırmacılar tarafından yapıldı. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı. Kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda yeterli güven verildi.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının :

Adı-Soyadı:

İmzası:

Veli veya Vasisinin:

Adı-Soyadı:

İmzası:

EK 2. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

KATILIMCININ:

Yaşı:

Doğum Tarihi:

Eğitim Durumu:

Ekonomik Durumu:

Anne / baba:

Sağ Ölü

Sağ Ölü

Evli Ayrı

Evli Ayrı

Öz Üvey

Öz Üvey

1. Çocuğun herhangi bir kronik rahatsızlığı var mı?
2. Herhangi bir ilaç kullanıyor mu? Kullanıyorsa isimleri;
3. Son bir yıl içinde travmatik bir yaşantı var mı?
4. Kaç kez evden kaçtı?
5. Evden kaçtığında kaç yaşındaydı?
6. Evden kaçma sebebi nedir?
7. Kaçtığı evde kimlerle kalıyordu?
8. Evden kaçtığında nereye gitti?

EK 3. RORSCHACH TESTİ ÖRNEĞİ

1. Kart 10 sn. Ay hocam bunlar ne böyle? 1) Yarasaya benziyor bu. Aslında şeye de benziyor 2)örümcek gibi, böcek gibi bir şeye de benziyor buraları.	Böcek: gövdesini.	1.Dd F- A 2.D F+ A
2. Kart Ay bu ne? 3)Kelebeğe benziyor. (gülüyor).	Alt kısmını ve şuralarını kelebeğe benzettim.	3. D F+ A BAN
3. Kart 5sn. Bir şeye benzetemedim. 23 sn. 4.) Şu kelebeğe benziyor da bunlar neye benziyor bilmiyorum.	Kelebek: benziyor işte görmüyorsunuz mu? Kanatları benziyor.	4. D F+ A BAN ŞOK
4. Kart Allah'ım. 5) Kurbağa mı acaba. Şu ayakları, şu kuyruğu gibi geldi bana. Bu kadar hocam.		5. G F_- A
5. Kart Ayy bu var ya 6) tam yarasa. Keşke o ilk baştakine yarasa demeseydim. Tam yarasa bu. Değil mi hocam?		6. G F+ A BAN
6. Kart Bu ne? Bilmiyorum hocam bunu. Benzetemedim.		RED
7. Kart V acaba? Bu ne ya? 7) Kurbağa mı acaba bu hocam. Ay ben de hepsini hayvan yaptım		7. G F- A

hocam. Şuralar benziyor ayak tarafları gibi. Hocam bunlardan puan verecek misiniz? Puan falan vermeyeceksiniz di mi?		
8. Kart V bu ne yaa? Ne kadar saçma şeyler. Bir şeye benzetemedim hocam.	.	RED
9. Kart 8) Yaprak mı acaba bu? Bence yaprak. Buralarından belli. Bir de ortasında şey var. Çizgi gibi bir şey var.		8. Dd F- Doğa
10. Kart Acaba bu mu yaprak? Bence bu 9) çiçek gibi hocam di mi? Saçmaladım mı ne oldu bana? Psikolojim bozuldu, ilk defa böyle şeylerle karşılaşıyorum. Çiçek, çiçek. Bu sapı bunlar da çiçekler.		9. G FC Bitki

6. Kart: yine bu geldi. Valla bilmiyorum hocam. Bir şeye benzetemedim.

8. Kart: bunu söylemiştim ya yaprak diye. Söylemedim mi acaba? Yaprak değil. Söylememiştim. Benzetemiyorum ki. Çok tuhaf desenler garip garip.

Beğenilen Kart: 5. Kart. Yarasa daha güzeldi bence. Hemen bildim ya hocam ondan olabilir.

Beğenilmeyen Kart: 6. kart: bence bu hocam. Kapkara, çok tuhaf şeyler var.

EK 4. TEMATİK ALGI TESTİ (TAT) ÖRNEĞİ

1. Kart

Hocam ben bu kadar gelişmiş bir insan değilim. Burada bir çocuk var. Önünde de bir keman var. Çocuk çok düşünceli, kafası çok karışık. Bu kadar.

Kafası çok karışık, düşünceli.

2. Kart

Ana bu ne ya? Bu da mektebe gidiyor. Burada bir kız var. Tarla var. Çalışıyor insanlar. Kız okula gitmek istiyor. Üzgün bakıyor. İş olduğu için gidemiyor. Maddi durumları yok. Annesi babası izin vermiyor. Yani aslında veriyor da. Maddi durumları olmadığı için izin vermiyorlar.

Anne baba çok çabalıyorlar. Sonunda bir miktar para biriktiriyorlar. Kız da okula kavuşuyor. Meslek sahibi oluyor. Ve son, The End.

3. Kart

Bu çocuk mu desem adam mı desem ne desem? Genç bir çocuk. Erkek. Çok acı çekmiş. Çok zarar görmüş. Çok güvenmiş ama sonunda kendisi zarar görmüş. O yüzden çok üzgün. Oturmuş yere başını yastığa koymuş. Yaptığı hatalar kendisine çok bedel ödetmiş. Sonra intihara kalkışmış

Yaşayan bir ölü.

4. Kart

Burada iki sevgili var. Bunlar ayrılıyorlar. Erkek gidiyor. Kız elinden tutmaya çalışıyor. “Gitme, gitmekle gidilmiyor” diyor. “Madem sevmiyorsun, beni neden oyaladın? Neden bunları yaptın? Neden evlenme teklif ettin?” falan. Şimdi gidiyor. Kız ona çok güvenmişti. Ama yanılmış.

Erkek gidiyor. Kız hayatına devam ediyor.

5. Kart

Bunu yorumlayamam ki. Burada bir kadın var. Kadın bir şey olmuş gibi bakıyor. Hırsız mı var diye. Gece vakti. Telaşlı. Uykudan kalkmış. Uykudan kalmış bakıyor. Kimse yok. Sonra gidiyor, uykusuna dalıyor.

6 GF

Bir kadınla bir erkek var. Erkek çok kötü. Kız çok iyi birisi. Erkek kızı bazı şeylere kötü işlere sürüklemek istiyor. Kız da bunu yapmak istemiyor. Erkek ailesiyle tehdit ediyor. Kız mecbur kalıp bunu yapıyor. Sonra polise gidip şikayet ediyor. Polis de diyor “niye yaptın? Yapmadan gelseydin. Biz yardım ederdik” diyorlar. Kızı sorguya çekiyorlar. Sonra adamı hapse atıyorlar. Kız kendi hayatına devam ediyor.

7 GF

Bunu nasıl yorumlayacağım ki? Bir tane bebek var. Kız var ve kızın annesi var. Kız burada af edersiniz tecavüze uğramış. Hamile kalmış bebeği olmuş. Bebeği kucağında. Annesi de bunu yargılıyor. Kız da üzülüyor. Kendi isteğiyle olmamış, zorla, arkadaş ortamında olmuş. Bir gün oturup konuşuyorlar. Annesi bunla konuşuyor. Kızını affediyor, barışıyorlar. Mutlu son.

9 GF

Ben bunu yapamam. Yorumlayamam, hikaye anlatamam. Elllerinde katlanmış çamaşır var. İki kız var. Çamaşır asmaya gidiyorlar. Kuruyan çamaşırları da alıp katlıyorlar. Sonra evlerine dönüyorlar.

11. Kart

Burada bir erkek bir kız var. Birbirlerine deliler gibi aşıklar. Birbirlerine sarılmışlar gözlerini kapatarak. Erkek kızın başından öpüyor. “Helalim” diyor. Mutlu sonla bitiyor.

12. Kart

Bu ne ya? Bu ney hocam? Ben bunu yapamam asla. Çok karman çorman. Taş var. Sanki şunu böceğe benzettim. Bu kadar.

Bir mağara.

12 BG

Burada da ağaç, kayık, göl var. İnsanların hiç uğramadığı bir yer. Sessiz ada gibi. Issız ada pardon. Kimse uğramıyor buraya.

Sonunu nasıl bitireyim bunun?

13 B

Burada bir çocuk var. Kaybolmuş anne babasını arıyor. Yolunu şaşırmış, oturmuş düşünüyor. Sonunda aklına bir şey geliyor. Gidiyor oraya. Onlara kavuşuyor. Mutlu son. Yaptığı hatadan ders alıyor bir daha anne babasının elini bırakmıyor.

13 MF

Ben bunu hiç yorumlayamam valla. Hikaye anlatamam. Anlatamam. Anlatamam ne gördüğümü.

19. Kart

Bir tane ev var dağ başında. Kar yağmış. Gece var bir de. Öyle.

Evdeki insanlar çıkıp kardan adam yapıyorlar. Sonra mutlu oluyorlar eğleniyorlar. Yılbaşı geliyor. Yılbaşını kutluyorlar. Mutlu sonla bitiyor.

16. Kart

Bomboş bir kağıt. Ne anlatayım? İstediğim her şeyi anlatabilir miyim?

Kız varmış. Eski sevgilisinin askerlik arkadaşıyla çıkıyormuş. Bu kız o kişiyi çok sevmiş. Hiç görmemiş ama face’de görüşmüşler. Oğlan da sevmiş. Birkaç ay geçmiş, evlenme teklif etmiş. Çocuk hep ona nasihat vermiş. Sonra bu kızın eski sevgilisi onların aralarına girmiş, ayırmaya çalışmış. Kız da bir gün sevgilisini aramış konuşmuş. “Ayrılmak istiyorum” demiş. Çünkü sevgilisi, eski sevgilisine inanıyormuş. Çocuk da demiş “sen bilirsin”. Kız bu laf çok zoruna gitmiş. Neden diye sormamış bile. Sonra ayrılmışlar. Kız kendine zarar vermiş. Kendini kesmiş, kendini boğmaya kalkmış. Ama ölmemiş. Aşk acısını kaldıramıyor. Kız psikiyatri servisine yatacak. Sonra her şeyden uzak kalacak. Sonra tertemiz bir sayfa açacak, her şeyi unutacak. Mutlu son olacak. Bu kadar.